

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLISSING (BRUGEL-BESLISSING-20240319-265)

met betrekking tot de tariefsaldi die door VIVAQUA
werden gerapporteerd voor het boekjaar 2022

Opgesteld in toepassing van artikel 39/2, 18° van de
ordonnantie van 20 oktober 2006 tot vaststelling van een
kader voor het waterbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk
Gewest

19/03/2024

Inhoudsopgave

<i>Executive summary</i>	6
1 Inleiding.....	9
1.1 Juridische grondslag.....	9
1.2 Historiek van de procedure	9
1.3 Volledigheid van de ontvangen stukken.....	10
1.4 Opvallende feiten in 2022.....	11
1.4.1 Facturatieproblemen	11
1.4.2 Macro-economische context.....	14
1.4.3 Uitvoering van sociale maatregelen	15
2 Analyse van het boekjaar 2022.....	17
2.1 Evolutie van de niet-geactiveerde boekhoudkundige lasten per perimter en activiteitscategoric.....	17
2.1.1 Evolutie per activiteitenperimeter.....	18
2.1.2 Evolutie per activiteitscategoric.....	20
2.1.3 Overzicht van de niet-geactiveerde boekhoudkundige lasten in 2022.....	22
2.2 Evolutie van de gereguleerde kosten per regulatoric klasse	22
2.2.1 Impact van de facturatieproblemen	24
2.2.2 Effect van de macro-economische context.....	30
2.2.3 Overige evoluties	32
2.2.4 Samenvatting van de wijzigingen van de gereguleerde kosten in 2022.....	34
2.3 Evolutie van de investeringen.....	34
2.3.1 Investeringen in materiële vaste activa WBP.....	35
2.3.2 Investeringen in materiële vaste activa buiten WBP.....	37
2.3.3 Investeringen in immateriële vaste activa	38
2.3.4 Samenvatting van de investeringen.....	39
2.3.5 Evolutie van de RAB	39
2.3.6 Billijke marge	40
2.3.7 Toegclaten financieringsmarge (TFM)	41
2.4 Evolutie van de opbrengsten	42
2.4.1 Periodic tarief.....	43
2.4.2 Subsidies	45
2.4.3 Aanverwante activiteiten.....	46
2.4.4 Overige opbrengsten.....	47
2.5 Evolutie van de financieelc schuld	49
2.6 KPI.....	51
3 Controle van de gerapporteerde saldi voor 2022.....	52
3.1 Verwerping van onredelijke kosten.....	52
3.1.1 Implementatie van SAP IS-U en facturatieproblemen.....	53
3.1.2 Uitvoering van de sociale interventie.....	53
3.1.3 Overzicht van afgewezen onredelijke kosten.....	54
3.2 Verwerping van kosten voorzien door de methodologie.....	54

3.2.1	Afschrijving van de TFM.....	54
3.2.2	Kosten van het toegelaten maar niet-gefactureerde verbruik	55
3.2.3	Innovatieve projecten.....	56
3.3	Incentive regulation - saldo op de beheersbare kosten.....	56
3.3.1	Controle van de berekening van de plafondwaarde van de BKMEF.....	57
3.3.2	Controle van de berekening van de variabele BKZEF.....	58
3.3.3	Controle van de berekening van de plafondwaarde van de specifieke BKZEF	61
3.3.4	Totaal goedgekeurd saldo op de beheersbare kosten	62
3.3.5	Correctie voor neveneffect op de BKZEF lekken.....	63
3.4	Niet-beheersbare saldi	64
3.4.1	Saldo van het Sociaal Fonds	64
3.4.2	Saldo van de niet-beheersbare kosten	65
3.4.3	Saldo van de indexeringsverschillen van de berekening van de plafondwaarde van de BK 66	
3.4.4	Saldo van de variaties van de opbrengsten.....	66
3.4.5	Correctiesaldo voor CAPEX.....	67
3.4.6	Totaal goedgekeurd niet-beheersbaar saldo.....	67
3.5	Tariefreguleringsfonds	68
4	Overige controles.....	69
4.1	Controle van de rendabiliteit van de aanverwante activiteiten	69
4.2	Controle van de activiteit 'schalenfabriek'	69
4.3	Controle van de bijdragen van VIVAQUA aan HYDRALIS.....	70
4.4	Controle van de innovatieve projecten.....	71
4.5	Controle van de tariefcascade.....	72
4.5.1	Procedure voor historische regularisatie	72
4.5.2	Methodologische principes	73
4.5.3	Verloop van de cascade in 2022	74
4.6	Verbonden ondernemingen of ondernemingen met een deelnemingsverhouding	77
5	Beslissingen	78
6	Algemeen voorbehoud	80
7	Beroep	80

Lijst van de illustraties

Tabel 1: Verschil tussen het theoretische gefactureerde bedrag, het daadwerkelijk gefactureerde bedrag en het betaalde bedrag.....	13
Tabel 2: Niet-geactiveerde boekhoudkundige lasten die in aanmerking komen voor toegestane inkomsten in 2022.....	20
Tabel 3: Evolutie van de AAB.....	22
Tabel 4: Reconciliatie niet-geactiveerde boekhoudkundige lasten en gereguleerde kosten	24
Tabel 5: Extra kosten 2022 in verband met de facturatieproblemen.....	26
Tabel 6: Gebruikte waarschijnlijkheden voor de berekening van de geboekte waardeverminderingen op onbetaalde facturen	27

Tabel 7: Waardeverminderingen op uitgegeven en onbetaalde facturen	28
Tabel 8: Totale waardeverminderingen op onbetaalde facturen	28
Tabel 9: Samenvatting van de geraamde impact van de facturatieproblemen op 31/12/2022	30
Tabel 10: Berekening ex post van de specifieke BKZEF 'lekkages'	33
Tabel 11: Vergelijking van het budget 2022 in de MIP's 2021-2026 en 2022-2027	36
Tabel 12: Vergelijking begroot en gerealiseerd van de directe kosten van de WBP-investeringen	36
Tabel 13: Investerings in materiële vaste activa buiten WBP in 2022	38
Tabel 14: Investerings in immateriële vaste activa in 2022	38
Tabel 15: Gerealiseerde investeringen in 2022	39
Tabel 16: Berekening billijke marge 2022	41
Tabel 17: Theoretische periodieke inkomsten voor in 2022 gedistribueerde volumes	44
Tabel 18: Overzicht van de in 2022 verrichte verwerpingen	54
Tabel 19: Gekozen indexatie-index voor de berekening van de plafondwaarde van de BKMEF	57
Tabel 20: Berekening plafondwaarde BKMEF 2022	57
Tabel 21: Berekening plafondwaarde 2022 variabele BKZEF energie	59
Tabel 22: Voorafgaande berekeningen van de variabele BKZEF aannemers	59
Tabel 23: Berekening ex post van de plafondwaarde van de BKZEF Aannemers	60
Tabel 24: Totale plafondwaarde variabele BKZEF 2022	61
Tabel 25: Berekening van de plafondwaarde specifieke BKZEF 2022	61
Tabel 26: Berekening van het saldo op beheersbare kosten 2022	62
Tabel 27: Lasten en opbrengsten van het Sociaal Waterfonds die door VIVAQUA gerapporteerd werden voor het boekjaar 2022	65
Tabel 28: Saldo van de niet-beheersbare kosten	66
Tabel 29: Saldo indexeringsverschillen van de berekening van de plafondwaarde van de BK	66
Tabel 30: Niet-beheersbaar saldo van de variatie van de opbrengsten	67
Tabel 31: Saldo variatie CAPEX	67
Tabel 32: Totaal van de niet-beheersbare saldi	67
Tabel 33: Reguleringsfonds op 31/12/2022	68
Tabel 34: Voorziene dekkingpercentages van de technische bepalingen HYDRALIS	70
Tabel 35: Bedragen in verband met geleverde en nog te factureren volumes	76
Figuur 1: aantal uitgegeven facturen per maand in 2022	12
Figuur 2: gecumuleerde wekelijkse inningen in 2022	13
Afbeelding 3: Historisch overzicht van de inflatie (CPI) in België	14
Figuur 4: evolutie van de niet-geactiveerde boekhoudkundige lasten uitgesplitst per activiteitenperimeter	18
Figuur 5: evolutie van de niet-geactiveerde boekhoudkundige lasten uitgesplitst per activiteitscategorie	21
Figuur 6: Uitsplitsing van de niet-geactiveerde boekhoudkundige lasten 2022 per perimeter en activiteitscategorie	22
Figuur 7: evolutie van de kosten per regulatorische klasse	23
Figuur 8: evolutie van de BKMEF personeelskosten	30
Figuur 9: aandeel van de personeelskosten in de boekhoudkundige kosten 2022	31
Figuur 10: samenvatting van de gevolgen voor de gereguleerde kosten 2022	34
Figuur 11: vergelijking ruwe gegevens van de investeringen	35
Figuur 12: uitsplitsing per activiteit van de begroting (gecorrigeerd voor inflatie) en gerealiseerd van de directe kosten van de WBP-investeringen PGE	37
Figuur 13: Uitsplitsing van nRAB per activiteit	40
Figuur 14: Evolutie van de door VIVAQUA gewenste TFM	42
Figuur 15: uitsplitsing van de gebudgetteerde en de gerealiseerde opbrengsten in 2022	43
Figuur 16: Uitsplitsing van de in 2022 vereffende subsidies	46
Figuur 17: Uitsplitsing van de opbrengsten van aanverwante activiteiten	47
Figuur 18: Uitsplitsing van de overige opbrengsten ontvangen in 2022	48
Figuur 19: Uitsplitsing van de schuld van VIVAQUA eind 2022	49

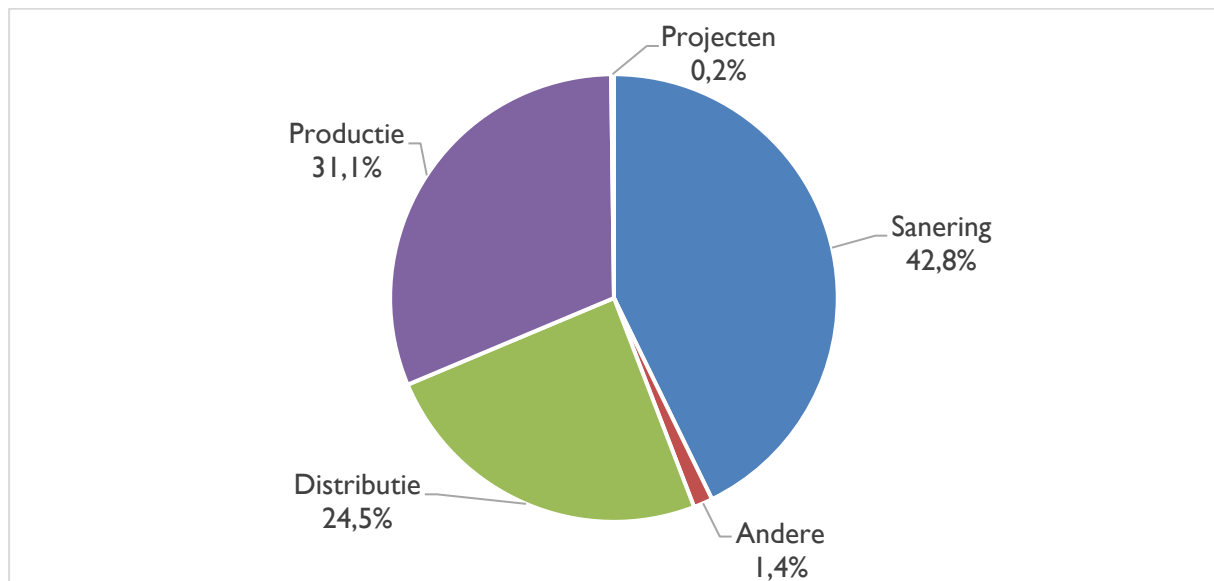
Figuur 20: Evolutie van de schuld van VIVAQUA..... 50
 Figuur 21: mechanisme van de incentive regulation op beheersbare kosten 62

Lijst van de afkortingen

AAB	Activiteiten van algemeen belang
LB	Leefmilieu Brussel
EIB	Europese Investeringsbank
NBB	Nationale Bank van België
FPB	Federaal Planbureau
RvB	Raad van bestuur
BK	Beheersbare kosten
BKMEF	Beheersbare kosten met efficiëntiefactor
BKZEF	Beheersbare kosten zonder efficiëntiefactor
NBK	Niet-beheersbare kosten
CP	<i>Commercial Paper</i>
EBITDA amortisatie' betekent	term die in het Nederlands 'winst vóór interest, belastingen, afschrijvingen en
VTE	Voltijds equivalent
GPF	Gesolidariseerde pensioenfonds
FSMA	utoriteit voor Financiële Diensten en Markten
ICP	Index van de consumptieprijzen
IBP	Instelling voor bedrijfspensioenvoorziening
SI	Sociale interventie
TFM	Toegelaten financieringsmarge
KOW	Kaderordonnantie Water
OFP	Organisme voor de Financiering van Pensioenen
WBP	Waterbeheerplan
MIP	Meerjarig investeringsplan
ITV	Initieel tariefvoorstel 2022-2026
RAB	<i>Regulated Asset Base</i>
BHG	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
WQP	<i>Water Quantity Plan</i>

Executive summary

Deze beslissing betreft de eerste controle van de tariefsaldi van VIVAQUA, uitgevoerd door BRUGEL en met betrekking tot het boekjaar 2022. Het doel ervan is de door de operator gedragen kosten en zijn inkomsten te vergelijken met deze die waren gebudgetteerd. Het resulterende verschil wordt vervolgens gevalideerd door BRUGEL en verdeeld tussen VIVAQUA en de gebruiker overeenkomstig de bepalingen van de tariefmethodologie. BRUGEL heeft er met name op toegezien dat de als onredelijk beschouwde kosten niet worden doorgerekend aan de gebruiker. BRUGEL voert ook andere analyses uit om de werkelijke kostprijs van het water te evalueren, zoals de hieronder geïllustreerde uitsplitsing van de werkingskosten van VIVAQUA per activiteitsdomein.

De gereguleerde kosten van VIVAQUA bedragen € 437.628.208 voor het jaar 2022, een stijging ten opzichte van de gebudgetteerde € 422.531.542. In toepassing van de methodologie rekent BRUGEL het verschil van € 15.096.665 echter niet volledig door aan de gebruikers omwille van de volgende elementen:

- VIVAQUA heeft geprofiteerd van hogere inkomsten dan voorzien voor een bedrag van € 2.731.723 (inkomsten uit de verkoop van water op groothandelniveau, hoger dan voorziene volumes verdeeld in het BHG enz.).
- Bepaalde kosten worden verworpen of gecorrigeerd in toepassing van de tariefmethodologie (correctie van de afschrijving van de toegekende Financieringsmarge, verwerping van de inkomstenderving door het niet factureren van brandkranen, verwerping van het innovatieve karakter van een project), voor een bedrag van € 1.068.767.
- BRUGEL beschouwt bepaalde kosten als onredelijk, voor een bedrag van € 1.061.998.
- De tariefmethodologie voorziet in een verdeeltarief tussen VIVAQUA en de gebruiker voor verschillen in beheersbare kosten¹. Hierdoor wint VIVAQUA € 3.696.741.

¹ Als het verschil tussen de gemaakte beheersbare kosten en een plafond dat rekening houdt met de inflatie minder is (in absolute termen) dan 5% van laatstgenoemde, wordt het verschil in principe gelijkmatig verdeeld tussen VIVAQUA en de gebruiker. Het volledige verschil boven (in absolute waarde) 5% van het plafond wordt in principe gedragen door de gebruiker.

- BRUGEL kent aan VIVAQUA een financiële bonus op lekken toe voor een bedrag van € 442.807 en corrigeert ook een neveneffect dat niet werd voorzien door de methodologie voor een bedrag van € 442.807.

Door de verschillende hierboven vermelde elementen te combineren, besluit BRUGEL dus dat **de gebruiker slechts € 6.603.967 verschuldigd is** als schuld aan VIVAQUA in toepassing van de tariefmethodologie. Dit bedrag houdt rekening met een **kostenafwijzing door BRUGEL van € 1.236.050**.

Het niet-optimale beheer van de implementatie van nieuwe informaticasoftware heeft namelijk geleid tot verschillende bevrozingen van de verzending van facturen, waardoor met name facturen voor een bedrag van € 68,8 miljoen niet werden verzonden. Dit, in combinatie met het versturen van onjuiste facturen en het niet betalen van bepaalde gebruikers, resulteerde deels in een **kasbehoefte van 85,8 miljoen euro eind 2022**. Om dit te verhelpen, heeft VIVAQUA een beroep gedaan op kortetermijnschulden. BRUGEL vindt de bijbehorende lasten ten belope van € 673.853 in 2022 onredelijk. BRUGEL verwerpt ook de kosten die VIVAQUA heeft gemaakt (impact van € 375.932 op de saldi) bij onderaannemers en consultants om de operationele problemen aan te pakken die voortvloeien uit de slechte facturatie in 2022 (beheer van klachten, verhuisformulieren enz.).

BRUGEL zal in de audits van de volgende boekjaren de financiële gevolgen die voortvloeien uit het suboptimale beheer van de implementatie van de IT-factureringssoftware en de daaropvolgende factureringsproblemen niet doorrekenen aan de gebruiker.

Wat de implementatie van SAP IS-U betreft, is BRUGEL van mening dat elke kost die het initiële budget plus een onvoorzien percentage van 25% overschrijdt, als onredelijk kan worden beschouwd. In deze context nodigt BRUGEL VIVAQUA uit om in de controle ex post 2023 alle elementen over te maken die het mogelijk maken om deze analyse uit te voeren, met name alle elementen die het mogelijk maken om het initiële budget in detail te verantwoorden.

BRUGEL zal meer bepaald toezicht houden op de oninbare bedragen op onbetaalde facturen, waarvoor VIVAQUA waardeverminderingen heeft geboekt voor een bedrag van € 64,8M op 31/12/2022, en zal de gebruiker niet laten opdraaien voor het onredelijke deel dat voortvloeit uit facturatieproblemen.

Anderzijds verwerpt BRUGEL in bijkomende orde de door VIVAQUA gerapporteerde kosten voor de uitvoering van de sociale interventie, evenals een inkomstenderving die verband houdt met de beslissing van VIVAQUA om nog niet alle gemeenten te factureren voor hun waterverbruik voor het gebruik van brandkranen (voornamelijk voor het reinigen van straten). Er moet worden opgemerkt dat VIVAQUA begonnen is met de invoering van de technische voorwaarden voor de genoemde facturatie aan de gemeenten, een project dat BRUGEL toejuicht en aanmoedigt om zo snel mogelijk te worden afgerond.

Type kostenafwijzing	Bedrag van de afwijzing voor 2022
Facturatieproblemen	€ 1.049.785

Sociale interventie	€ 12.213
Niet-facturatie van de brandkranen aan de gemeenten	€ 100.812
Niet-innovatieve projecten	€ 73.240
Totaal van de afwijzingen	€ 1.236.050

Het jaar 2022 werd ook gekenmerkt door een gespannen macro-economische context op de energiemarkten. In deze context onderstreept BRUGEL het goede beheer van VIVAQUA op het vlak van de aankoop van hoogspanningselektriciteit, waardoor het bedrijf 2022 rustig kon doorkomen.

BRUGEL brengt ook hulde aan de grote inspanningen die VIVAQUA heeft geleverd om de lekken in het net te verminderen, waardoor ze zijn gedaald tot slechts 5,98% van het totale volume water dat in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt verdeeld (tegenover het verwachte percentage van 10%). Bijgevolg kent BRUGEL een financiële bonus van € 442.807 toe aan VIVAQUA in overeenstemming met de tariefmethodologie.

Tot slot heeft BRUGEL ook de investeringen van VIVAQUA in 2022 geanalyseerd en ze vergeleken met de gebudgetteerde investeringen. BRUGEL stelt vast dat VIVAQUA € 10,7 miljoen minder heeft uitgegeven aan directe investeringskosten in vergelijking met het budget (gecorrigeerd voor inflatie) dat als basis diende voor de bepaling van het watertarief voor 2022.

BRUGEL herinnert eraan dat VIVAQUA eind 2022 een uitzonderlijke tariefverhoging heeft gevraagd voor de periode 2023-2026, waarbij ze zich met name beroept op de onmogelijkheid om de geplande investeringen uit te voeren in een uitzonderlijke inflatoire context. In de volgende jaren zal BRUGEL de investeringen van VIVAQUA blijven vergelijken met de specifieke tariefenveloppe.

Concluderend kan worden gesteld dat de eerste audit van BRUGEL bij VIVAQUA gericht was op een complex boekjaar 2022 als gevolg van facturatieproblemen veroorzaakt door het niet-optimale beheer van de IT-software SAP IS-U enerzijds en een gespannen macro-economische context anderzijds. **De analyse van de onredelijke kosten die voortvloeien uit de factureringsproblemen is niet voltooid in deze controle achteraf 2022 en zal worden voortgezet in de volgende controles. In het bijzonder zal BRUGEL de gebruiker niet laten opdraaien voor de onredelijke extra kosten voor de implementatie van de 'SAP IS-U'-software, noch voor de niet-invorderbare vorderingen op onbetaalde facturen die het gevolg zijn van facturatieproblemen (laattijdig en/of foutief) en ontoereikende invorderingsprocedures. In deze context zal BRUGEL, in overleg met VIVAQUA, een methode invoeren waarmee een deel van de niet-invorderbare vorderingen die verband houden met de facturatieproblemen van VIVAQUA redelijkerwijs kan worden geïsoleerd, zodat deze specifieke last niet wordt afgewenteld op de Brusselse gebruikers.**

I Inleiding

De regulatoire saldi worden bepaald als zijnde het vastgestelde verschil, voor elk van de jaren van de regulatoire periode, tussen enerzijds de geraamde kosten die zijn opgenomen in de goedgekeurde begroting en de reële gerapporteerde kosten en anderzijds de geraamde inkomsten die zijn opgenomen in de goedgekeurde begroting en de geregistreerde inkomsten. Deze beslissing heeft betrekking op de controle van deze saldi in verband met boekjaar 2022.

I.1 Juridische grondslag

Artikel 39/2, 18° van de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot vaststelling van een kader voor het waterbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna 'kaderordonnantie water') voorziet het volgende:

'[...] het positieve of negatieve saldo, tussen de kosten (inclusief de vergoeding bepaald in 12°) en de ontvangsten die jaarlijks worden geboekt tijdens een tariefperiode van de wateroperatoren, wordt elk jaar door hen op een transparante en niet-discriminerende manier berekend. Dit jaarlijkse saldo wordt gecontroleerd en gevalideerd door Brugel, dat bepaalt volgens welke modaliteiten het wordt afgetrokken of opgeteld bij de kosten die worden aangerekend aan de gebruikers, of die worden toegewezen aan het boekhoudkundige resultaat van de wateroperator.'

Op basis van dit artikel heeft BRUGEL dus de opdracht om de regulatoire saldi elk jaar te controleren en te valideren en om te bepalen of dit saldo wordt afgetrokken van of opgeteld bij de kosten die aan de gebruikers worden aangerekend, en/of toegewezen aan het boekhoudkundig resultaat van de operator.

De tariefmethodologie van VIVAQUA definieert in de punten 5 en 7 nauwkeuriger de regulatoire saldi en hun behandeling.

Dit document beantwoordt aan de verplichtingen opgelegd door de bovenvermelde bepalingen voor de regulatoire saldi 2022.

I.2 Historiek van de procedure

- Overeenkomstig punt 7.2 van de tariefmethodologie bezorgde VIVAQUA op 29 juni 2023 aan BRUGEL de documenten die samen haar jaarverslag over 2022 vormen.
- BRUGEL verstuurd op 28 juli 2023 per e-mail een reeks vragen om bijkomende inlichtingen. In dat bericht werd ook een voorstel van planning geformuleerd voor de ontvangst van de antwoorden, waarbij werd onderstreept dat BRUGEL een flexibiliteit aanbood ten opzichte van de door de methodologie voorziene planning.
- Op 28 augustus 2023, 11 september en 10 oktober ontving BRUGEL van VIVAQUA de antwoorden op de vragen die op 28 juli 2023 waren verzonden.
- Op 10 oktober 2023 verstuurd BRUGEL een tweede vraag om bijkomende inlichtingen.
- Op 24 oktober 2023 heeft BRUGEL de Directrice-generaal van VIVAQUA (op haar verzoek) ontvangen om achtergrondinformatie te krijgen over het rapport van de audit die door E&Y werd verricht met betrekking tot de voortgang van het project SAP IS-U.

- Op 20 oktober, 7 november, 4 december en 14 december 2023 ontving BRUGEL van VIVAQUA de antwoorden op de tweede vraag om bijkomende informatie die op 10 oktober 2023 werd verstuurd.
- Op 5 februari 2024 heeft BRUGEL aan VIVAQUA een akkoord bezorgd betreffende de procedure voor de controle ex post 2022 overeenkomstig artikel 6.2 van de tariefmethodologie 2022-2026. VIVAQUA heeft de overeenkomst op 15 februari 2024 ondertekend en BRUGEL heeft ze op 21 februari 2024 gecontrasigneerd.
- Op 22 februari 2024 heeft BRUGEL een ontwerpbesluit naar VIVAQUA gestuurd.
- Op 6 en 8 maart 2024 heeft VIVAQUA haar opmerkingen over het ontwerpbesluit ingediend.
- Op 19 maart 2024 heeft de Raad van Bestuur van BRUGEL de beslissing goedgekeurd.

Overigens vonden meerdere werkvergaderingen plaats tussen de teams van BRUGEL en van VIVAQUA. Daarin werden zowel de antwoorden op de vragen behandeld als de interpretaties van de methodologie en de evolutie van het *rapporteringsmodel* van de kosten. BRUGEL prijst VIVAQUA voor haar inspanningen ter verzekering van de goede samenwerking.

1.3 Volledigheid van de ontvangen stukken

Punt 7.2 van de tariefmethodologie vermeldt alle documenten, verslagen en gegevens die aan BRUGEL moeten worden bezorgd om de saldi te kunnen valideren.

Alle beschikbare documenten werden aan BRUGEL bezorgd in een elektronische vorm die voldoet aan de voorschriften van de methodologie. De ontvangen stukken zijn:

- De gegevens vereist door het in punt 7.1. van de methodologie gedefinieerde rapporteringsmodel, met inbegrip van:
 - De geconsolideerde jaarrekening van het boekjaar 2022;
 - De door de operator vastgestelde verschillen voor alle gereguleerde activiteiten;
- De bijlagen van de in punt 7.1. van de methodologie gedefinieerde rapporteringsmodellen, met:
 - De rekeningen van de dochterondernemingen
- De notulen van de verschillende Auditcomités die in 2022 plaatsvonden;
- De notulen van de verschillende vergaderingen van de raad van bestuur van VIVAQUA die in 2022 hebben plaatsgevonden;

In het kader van het verzoek om bijkomende informatie heeft VIVAQUA de volgende stukken aan BRUGEL bezorgd:

- I. De andere informatie-elementen en bijlagen vermeld in de aanvragen tot bijkomende informatie die naar VIVAQUA werden verstuurd.

1.4 Opvallende feiten in 2022

Aangezien het jaar 2022 het begin vormt van de eerste regulatoire periode van de watersector in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna 'BHG'), is de ex post-controle die het voorwerp uitmaakt van deze beslissing, dus de eerste die BRUGEL bij VIVAQUA heeft uitgevoerd. Voorafgaand aan de audit werd veel werk verricht met de operator om een rapporteringsmodel op te stellen dat zou voldoen aan de vereisten van de tariefmethodologie, een taak die des te complexer was omdat VIVAQUA ook een wijziging onderging in de boekhoudregels in termen van analytische boekingen.

Naast de uitdagingen die verband hielden met de toepassing van een eerste tariefmethodologie, hadden meerdere andere feiten grote gevolgen voor VIVAQUA in 2022. Deze verdienen om hier beknopt te worden herhaald, voordat de analyse wordt voorgesteld van hun impact op de kosten en opbrengsten van de operator (hoofdstuk 2) en op de tariefsaldi (hoofdstuk 3).

1.4.1 Facturatieproblemen

In januari 2019 besloot VIVAQUA om haar verouderde Dababo-klantendatabase te vervangen door de 'SAP IS-U'-software voor dossierbeheer en facturatie. Na een implementatieperiode van bijna drie jaar en verschillende keren uitstel van de *projectdeadline* vond de overstap naar het nieuwe programma (Go-Live) plaats op 15 november 2021. Het werd echter al snel duidelijk dat een facturatie op een voldoende hoog kwaliteitsniveau niet kon worden gegarandeerd, en het project werd daarom volledig stopgezet. Het doel van dit hoofdstuk is de verschillende fasen van de opeenvolgende overnames en stopzettingen van het facturatiesysteem te doorlopen en de belangrijkste gevolgen op financieel en tarifair gebied te beschrijven.

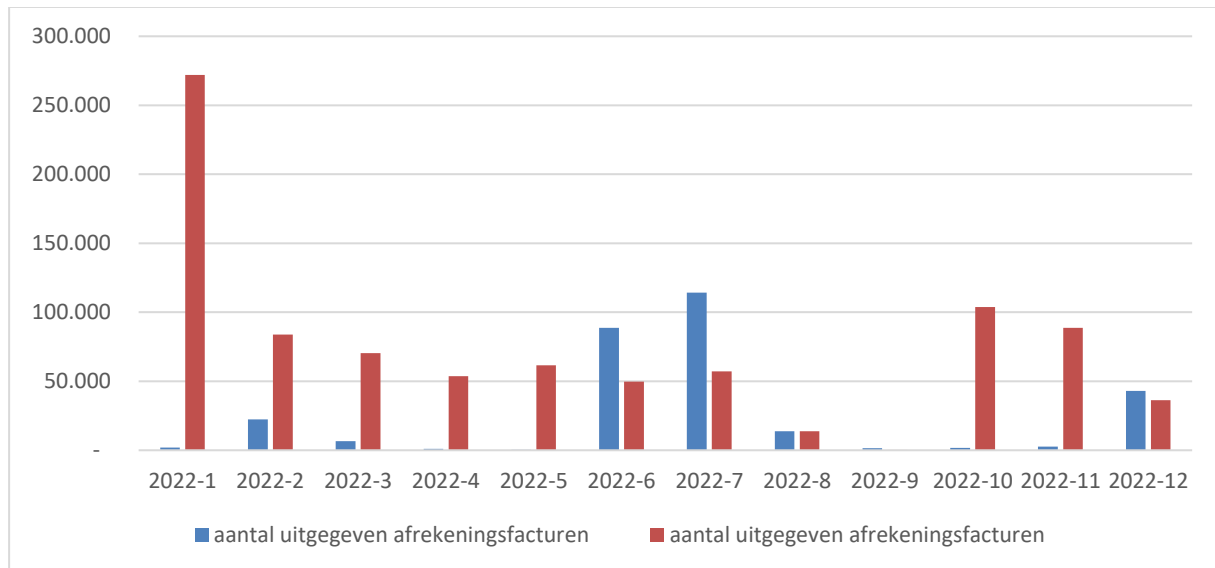
Na de problematische go-live op 15 november en de stopzetting van de facturatie, werd deze laatste in drie fasen hervat:

- 1) De voorschotfacturen werden massaal uitgeschreven vanaf 22 december 2021;
- 2) De afrekeningsfacturen met betrekking tot volumes van 2021 of vóór 2021 werden uitgegeven vanaf 20 januari 2022;
- 3) De facturen met betrekking tot volumes van 2022 werden uitgeschreven vanaf 16 juni 2022.

Na de derde fase bleek echter al snel opnieuw dat een facturatie van voldoende hoge kwaliteit niet kon worden gegarandeerd, gezien het aantal klachten dat VIVAQUA ontving van gebruikers die de facturen betwistten (zowel wat betreft het bedrag van de factuur als het bedrag en de datum van toekomstige termijnen). Daarom besloot VIVAQUA begin augustus 2022 tot een tweede bevrozing van de facturatie en werd een interne crisiseenheid opgericht om de problemen met de implementatie van SAP IS-U op te lossen en te reageren op de vele klachten van gebruikers.

Na de tweede bevrozing van de facturatie werd deze geleidelijk aan hervat vanaf oktober 2022. Tegelijkertijd werden de facturen van grote niet-huishoudelijke waterverbruikers handmatig verwerkt en werd besloten een beroep te doen op externe dienstverleners om te reageren op klachten van klanten en de vertraging bij de verwerking van verhuisformulieren op te lossen.

Figuur 1 geeft een grafisch overzicht van de opeenvolgende bevrozingen en hervattingen van de facturatie in 2022.

Figuur 1: aantal uitgegeven facturen per maand in 2022²

Het totale aantal uitgereikte voorschotfacturen is moeilijk te vergelijken met een normaal facturatiejaar, gezien de zeer verschillende tijdspannes van de voorschotten in de jaren vóór 2022. Het totale aantal uitgereikte afrekeningsfacturen in 2022 is 297.635, wat direct vergelijkbaar is met het aantal van 383.277 installaties in het BHG. **Als gevolg daarvan werd slechts 78% van de afrekeningsfacturen in 2022 verzonden, waarbij een aanzienlijk deel - maar onmogelijk voor VIVAQUA om te kwantificeren - onjuiste afrekeningsbedragen had en daarom door gebruikers werd betwist.** In monetaire termen werd in 2022 € 200.576.255 gefactureerd op een theoretisch factuureerbaar totaal van € 269.450.383³, wat het factureringspercentage in financiële termen op 74% brengt (d.w.z. 26% van de factuureerbare bedragen werd niet gefactureerd).

Anderzijds bedroegen de onbetaalde facturen die in 2022 werden verzonden € 44.040.428 op 31/12/2022, wat resulteert in een percentage onbetaalde facturen van 22% ten opzichte van het gefactureerde bedrag in 2022. De facturatieproblemen (onjuiste facturen, niet verzonden facturen) lijken een aanzienlijke impact te hebben op dit hoge percentage in een ingewikkeld economisch klimaat in 2022 en wijzen op een aanzienlijk bedrag aan niet-invorderbare vorderingen in de toekomst (geanalyseerd in punt 2.2.1). Tabel 1 vat de verschillende hierboven toegelichte cijfers samen en geeft een idee van het aanzienlijke financiële probleem dat voortvloeit uit de facturatieproblemen van VIVAQUA in 2022.

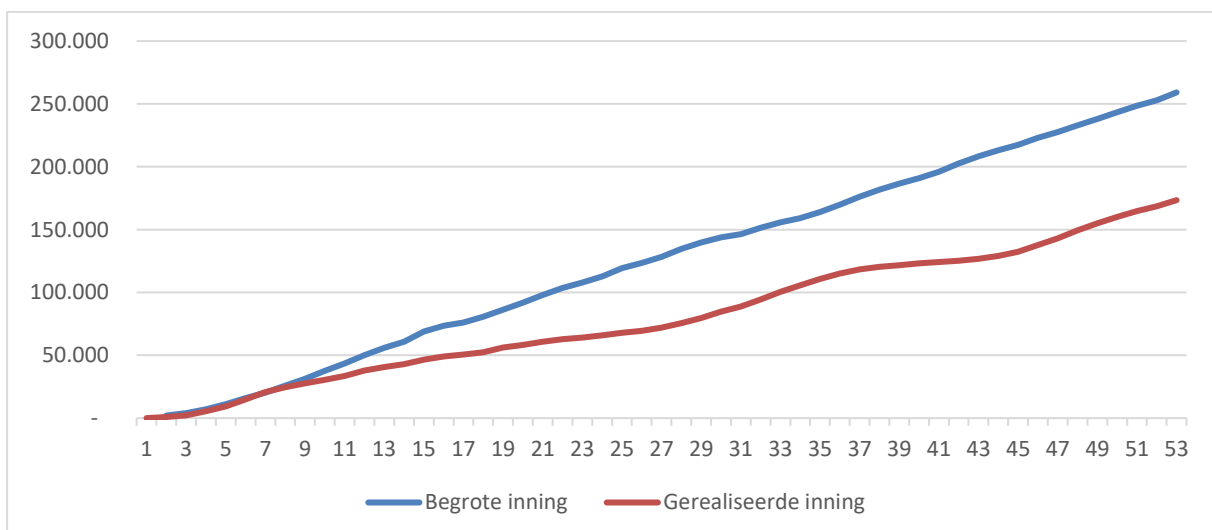
² Bron VIVAQUA

³ Dit theoretische factuureerbare bedrag heeft betrekking op alle facturen die VIVAQUA in 2022 had moeten factureren, ongeacht de volumes waarop de facturen betrekking hebben (2022, 2021 en voorgaande jaren). Dit bedrag is verkregen door bij de in 2022 gefactureerde bedragen de 'nog uit te geven' bedragen op te tellen waarop VIVAQUA een waardevermindering van 25% heeft toegepast (zie paragraaf 2.2.1).

Theoretisch factureerbaar bedrag 2022	€ 269.450.383
Niet-gefactureerd bedrag in 2022	€ 68.874.128
Gefactureerd bedrag in 2022	€ 200.576.255
Onbetaalde bedragen op gefactureerde bedragen in 2022 ⁴	€ 44.040.428
Bedrag betaald op facturen 2022	€ 156.535.827

Tabel 1: Verschil tussen het theoretische gefactureerde bedrag, het daadwerkelijk gefactureerde bedrag en het betaalde bedrag

Als gevolg daarvan zijn de inningen van VIVAQUA aanzienlijk lager dan begroot voor 2022, zoals blijkt uit Figuur 2.

Figuur 2: gecumuleerde wekelijkse inningen in 2022

Eind 2022 lagen de gerealiseerde gecumuleerde inningen (€ 173,4 miljoen) 33% lager dan de in het initiële tariefvoorstel gebudgetteerde inningen (€ 259,2 miljoen)⁵. Als de bedragen met betrekking tot manueel opgestelde facturen voor grootverbruikers⁶ eruit worden gehaald, stijgt dit verschil tot 39%; twee euro op vijf met betrekking tot facturen voor de overgrote meerderheid van de verbruikers werd dus niet geïnd door VIVAQUA in 2022. Dit resulteerde in een kastekort van € 85,8 miljoen eind 2022,

⁴ Op 31/12/2022

⁵ De begrote inningen komen overeen met de inningen afkomstig van de bedragen die in 2022 en eerder werden gefactureerd. Dit mag niet worden verward met het theoretische factureerbare bedrag in 2022, dat uitsluitend verwijst naar de bedragen die in 2022 worden gefactureerd. VIVAQUA heeft geen details verstrekt over de berekening van deze begrote inningen.

⁶ Er werden 7.584 facturen manueel verstuurd naar grootverbruikers in 2022 voor een bedrag van € 37.526.396.

wat des te problematischer was gezien de toch al precare balanssituatie van VIVAQUA⁷. VIVAQUA heeft daarom geprobeerd dit tekort aan te vullen met behulp van een aantal hefboomen:

- Een toenemend beroep op schuldfinanciering in verschillende vormen, namelijk kortetermijnleningen, Commercial Papers (hierna 'CP') en een achtergestelde lening (zie sectie 2.2.1).
- Uitstel van contractueel overeengekomen betalingen aan HYDRIA als onderdeel van de tariefcascade (zie sectie 4.5.3)

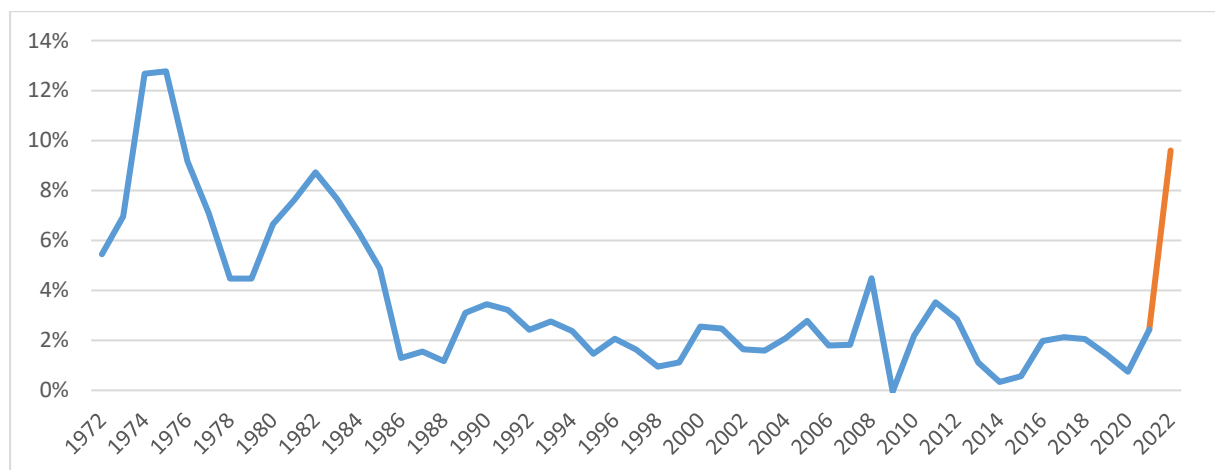
De kosten in verband met sommige van deze financieringshefboomen zijn al zichtbaar in 2022, net als sommige kosten die VIVAQUA heeft gemaakt om operationele IT- en klantenbeheerproblemen op te lossen. Andere kosten, zoals oninbare vorderingen, zullen pas in de daaropvolgende jaren zichtbaar worden. Een meer gedetailleerde analyse van de impact van factureringsproblemen op de gereguleerde kosten wordt verstrekt in sectie 2.2.1.

Bij de oprichting van een crisiscel in 2022 heeft VIVAQUA beslist om een audit te laten uitvoeren van het projectbeheer voor de implementatie van de 'SAP IS-U'-software om alle lessen te trekken uit de voorbije gebeurtenissen. BRUGEL verwelkomt dit initiatief.

De elementen die VIVAQUA aan BRUGEL heeft overgemaakt, hebben geleid tot de verwerping van bepaalde kosten die in de huidige beslissing als onredelijk worden beschouwd. Deze verwerpingen worden gemotiveerd in sectie 3.1.1, in het licht van de criteria gepubliceerd in bijlage I van de tariefmethodologie.

I.4.2 Macro-economische context

Het economische herstel na de pandemie in combinatie met de Russische invasie in Oekraïne heeft geleid tot een veel hoger dan verwachte inflatie in 2022 (+9,6% in plaats van +1,4%), ongezien sinds de jaren 1970, zoals geïllustreerd wordt door Afbeelding 3.

Afbeelding 3: Historisch overzicht van de inflatie (CPI) in België

Deze macro-economische context heeft verschillende gevolgen gehad voor de activiteiten van VIVAQUA, met name de invoering op 21 december 2022 van een geactualiseerd tariefvoorstel voor uitzonderlijke omstandigheden, goedgekeurd door BRUGEL op 14 februari 2023.

⁷ Zie meer bepaald de analyse van BRUGEL in haar beslissing 221 bis van 14/02/2023.

De vijf opeenvolgende indexverhogingen van telkens 2% die in 2022 plaatsvonden, hebben de kosten voor de bezoldiging van het personeel, de grootste kostenpost van VIVAQUA, met +7,5% verhoogd ten opzichte van 2021 (rekening houdend met het 'pro rata temporis'-effect van deze indexverhogingen). Anderzijds zijn sommige kosten nog sterker gestegen dan de CPI in 2022: VIVAQUA ging bijvoorbeeld uit van een geraamde stijging van 19% van haar kosten voor overheidsopdrachten in 2022⁸. Dit betekent echter niet dat de investeringsuitgaven van VIVAQUA met hetzelfde bedrag zijn gestegen, aangezien dit effect zich slechts geleidelijk aan in de loop van het jaar liet gevoelen. Een gedetailleerde analyse wordt gegeven in sectie 2.3.

Bovendien werd 2022 gekenmerkt door een grote energiecrisis, die een stijging van de energiekosten veroorzaakte die ongekend was sinds de liberalisering van de Europese markt. VIVAQUA kon deze crisis echter relatief rustig doorstaan, aangezien het grootste deel van de energieaankopen voor 2022 vóór de crisis werd gedaan. BRUGEL legt de nadruk op het goede beheer van de energieaankopen door VIVAQUA, dat besloot om zich aan te sluiten bij een aankoopcentrale die werd geadviseerd door een onderneming die gespecialiseerd is in deze materie en die op basis hiervan nog beter gebruik kon maken van de adviezen van de experts dan sommige van haar collega's die ook konden profiteren van de inbreng van deze aankoopcentrale.

Een ander gevolg van de ongunstige macro-economische context waren de negatieve resultaten in 2022 van de Instelling voor Bedrijfspensioenvoorziening (IBP) van VIVAQUA, HYDRALIS. Dit leidde tot een herstelplan dat op 25 april 2023 werd goedgekeurd door de FSMA en dat erop gericht is het financieringstekort van de IBP weg te werken en VIVAQUA te verplichten een minimale jaarlijkse werkgeversbijdrage te betalen van € 26.800.000, geïndexeerd over een periode van 15 jaar. De impact van dit herstelplan was nog niet zichtbaar in 2022, behalve via een voorziening van € 24,7 miljoen die door VIVAQUA opzij werd gezet om de totale extra kosten van het herstelplan te dekken over de volledige tariefperiode 2022-2026, wat in dit stadium geen impact had op het regulatorische saldo. Aangezien de tariefmethodologie voorziet in een mechanisme dat de overname van de tekortresultaten van het IBP door de watergebruiker beperkt tot het bedrag van de bijdrage die VIVAQUA aan het Gesolliciteerde Pensioenfonds zou hebben moeten betalen als het zich bij het Fonds had aangesloten, wordt in sectie 4.3 een controle hiervan gegeven, samen met een analyse van deze problematiek. In dit stadium blijft de geraamde extra bijdrage die VIVAQUA aan HYDRALIS verschuldigd is, onder het bedrag dat VIVAQUA over de huidige tariefperiode aan het GPF had kunnen betalen.

Er moet worden benadrukt dat, ondanks deze ongunstige macro-economische context, de niet-geactiveerde boekhoudkosten van de toegestane inkomsten⁹ in overeenstemming zijn gebleven met de prognoses (zie sectie 2.1), voornamelijk als gevolg van de stopzetting van de inningsprocedures voor onbetaalde facturen en een overdracht van lasten naar vaste activa die groter was dan geraamd als gevolg van de extra kosten voor de implementatie van SAP ISU en de wijziging van de regels voor het bepalen van de geactiveerde indirecte kosten (zie subsectie 2.2.4).

1.4.3 Uitvoering van sociale maatregelen

De watersector in het BHG heeft belangrijke wijzigingen ondergaan op het gebied van sociale begeleidingsmaatregelen in 2022, wijzigingen die VIVAQUA heeft doorgevoerd en die sindsdien een impact hebben op haar activiteiten.

Ten eerste heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Regering krachtens de ordonnantie van 24 december 2021 VIVAQUA belast met de betaling van de jaarlijkse sociale interventie (hierna 'SI') aan de rechthebbenden van de verhoogde tegemoetkoming (RVT) vanaf 1 januari 2022. Diezelfde ordonnantie

⁸ De werkelijke ex-poststijging van de aankoopkosten van VIVAQUA in 2022 bedroeg +18%, wat iets lager is dan de oorspronkelijke raming.

⁹ Deel van de totale inkomsten van VIVAQUA gefinancierd door periodieke tarieven

vertrouwde BRUGEL de opdracht toe om de kosten voor de uitvoering van de SI op te volgen en de Regering te adviseren over het bedrag van de toe te kennen subsidie voor het volgende boekjaar. BRUGEL heeft deze opdracht vervuld door haar advies 375 van 28/11/2023 te publiceren¹⁰. Dit besluit zal zich dus beperken tot een korte beschrijving van de kostenpost van de toegestane inkomsten in verband met de uitvoering van de SI door VIVAQUA (zie sectie 2.2.3).

Een andere sociale begeleidingsmaatregel die specifiek is voor het BHG, het Sociaal Waterfonds, dat vóór het begrotingsjaar 2022 bestond, heeft een verandering ondergaan. Sinds 1998 betaalt VIVAQUA namelijk een bijdrage aan dit fonds van € 0,03 per gefactureerde m³, ongeacht of de facturen al dan niet werden betaald. Het fonds wordt verdeeld onder de verschillende OCMW's om waterarmoede te bestrijden. Deze bijdrage werd verhoogd tot € 0,05/m³ door het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 1 juni 2022, met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2022. De verhoging van het watertarief als gevolg van de verhoging van deze toeslag was het voorwerp van beslissing 211 van BRUGEL van 27 oktober 2022. Het huidige verslag zal zich er dus toe beperken na te gaan of de verhoging van deze bijdrage, met terugwerkende kracht tot 1 januari 2022 maar in de praktijk pas toegepast door VIVAQUA in haar facturen die worden uitgegeven vanaf 1 januari 2023, correct werd weergegeven in de tariefsaldi (zie sectie 3.4.1).

Er moet ook worden opgemerkt dat de bovenvermelde Ordonnantie van 21 december 2022 tevens een verbod op het afsluiten van de watervoorziening invoerde voor huishoudelijke gebruikers in geval van niet-betaling van hun waterfactuur. Deze bepaling zal onvermijdelijk een impact hebben op het tempo en het niveau van de betaling van deze facturen door de gebruikers, maar het feit dat ze samenvalt met de hierboven besproken facturatieproblemen en met een macro-economische context die grote gevolgen heeft gehad op een groot deel van de Brusselse gezinnen, maakt het moeilijk om de precieze impact ervan te kwantificeren. Toch zal een redelijke schatting van deze impact worden gemaakt.

¹⁰<https://www.brugel.brussels/publication/document/adviezen/2023/nl/ADVIES-375-Sociale-Interventie-2022-VIVAQUA.pdf>

2 Analyse van het boekjaar 2022

Om de regulatoire saldi te controleren en mogelijk een deel ervan in de volgende sectie af te wijzen, is het essentieel om de oorzaken van de veranderingen in de kosten en opbrengsten te analyseren. De kosten worden geanalyseerd met behulp van drie verschillende analyseroosters:

- De niet-geactiveerde toegestane boekhoudkundige uitgaven¹¹ per activiteitenperimeter in subsectie 2.1.1;
- De niet-geactiveerde toegestane boekhoudkundige uitgaven per activiteitscategorie in subsectie 2.1.2;
- De geregleerde kosten¹² per regulatoire klasse in sectie 2.2.

Er zal bijzondere aandacht worden besteed aan de gedane investeringen (sectie 2.3), aangezien de financiering daarvan gedeeltelijk wordt gedekt in de vorm van een toegestane financieringsmarge (TFM, zie subsectie 2.3.7).

Veranderingen in de inkomsten van VIVAQUA ten opzichte van de ex-ante begrotingsprojectie in het ITV worden geanalyseerd in sectie 2.4. De inkomsten - en meer in het algemeen de financiering - van VIVAQUA zijn een bron van zorg vanwege de omvang van de schuldenlast. Dit wordt geanalyseerd in paragraaf 2.5, samen met de oplossingen die VIVAQUA in 2022 heeft gekozen om een kastekort te vermijden in een context van vertraagde inningen als gevolg van factureringsproblemen (zoals geïntroduceerd in subsectie 1.4.1).

Ten slotte zal de rapportering van de KPI's van type I, ingevoerd door BRUGEL, worden beschreven in sectie 2.6.

2.1 Evolutie van de niet-geactiveerde boekhoudkundige lasten per perimeter en activiteitscategorie

In deze sectie wordt de evolutie van de niet-geactiveerde boekhoudkundige lasten van VIVAQUA vanuit twee invalshoeken geanalyseerd. Wijzigingen in vier niet-boekhoudkundige kosten die door de tariefmethodologie worden geïntroduceerd¹³, zullen worden opgenomen in de analyse van de geregleerde kosten in sectie 2.2.

Normaal gezien zouden de boekhoudkundige kosten van VIVAQUA die in deze controle ex post worden gerapporteerd, precies moeten overeenstemmen met de uitgaven in de resultatenrekening van VIVAQUA voor 2022. Naar aanleiding van een opmerking van BRUGEL in het kader van deze controle ex post, bleek echter dat de geboekte waardeverminderingen onjuist waren berekend en opgenomen werden in de resultatenrekening. De hier geanalyseerde boekhoudkundige kosten omvatten het correcte bedrag van de waardeverminderingen die hadden moeten worden geboekt, en het verschil met de resultatenrekening als gevolg van de boekhoudkundige fout wordt duidelijk geïdentificeerd in sectie 2.1.1 hieronder. Deze fout heeft echter geen invloed op het regulatoire saldo,

¹¹ D.w.z. de door de methodologie toegestane uitgaven van VIVAQUA (voorzieningen zijn uitgesloten, zie bijvoorbeeld Tabel 2) minus de uitgaven in verband met vaste activa die naar de actiefzijde van de balans zijn overgebracht ('geactiveerde' uitgaven).

¹² D.w.z. de uitgaven van VIVAQUA (al dan niet geactiveerd), plus de geregleerde niet-boekhoudkundige kosten (TFM, BM, lekkage en innovatie-enveloppe).

¹³ We hebben het dan over de Billijke Marge (BM), de Toegestane Financieringsmarge (TFM), de kostprijs van de lekken en de innovatie-enveloppe.

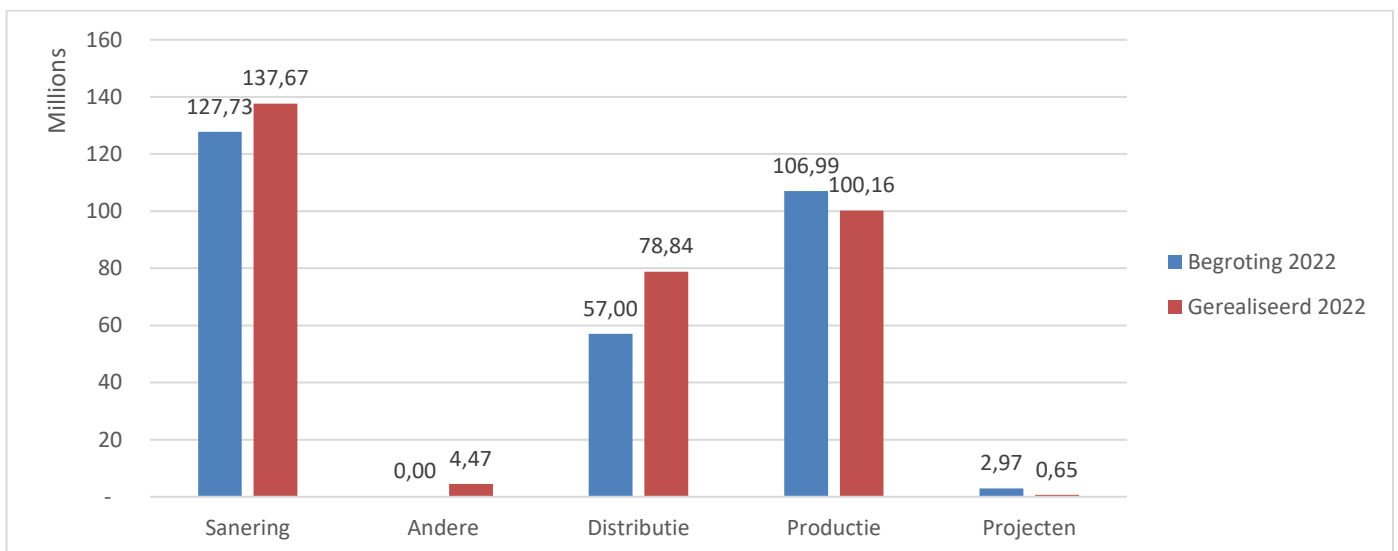
aangezien de waardeverminderingen kosten zijn die zijn afgewezen; alleen de vorderingen die als definitief oninbaar zijn geboekt, worden tot op zekere hoogte in aanmerking genomen.

2.1.1 Evolutie per activiteitenperimeter

De uitgaven van VIVAQUA kunnen analytisch worden onderverdeeld in vijf activiteitenperimeters:

- 1) De productie, met de subperimeters van de onttrekking, het transport en de opslag, alsook de verdeling
- 2) De distributie
- 3) De waterzuivering, met de subperimeters van de riolen en collectoren, en de bufferopslag en regulering van de stromen/bestrijding van overstromingen
- 4) De innovatieve projecten
- 5) Andere perimeters

De evolutie van de niet-geactiveerde boekhoudkundige lasten van VIVAQUA uitgesplitst over deze vijf perimeters wordt getoond in Figuur 4.

Figuur 4: evolutie van de niet-geactiveerde boekhoudkundige lasten uitgesplitst per activiteitenperimeter

De stijging van de werkelijke cijfers (€ 321,8 miljoen) in vergelijking met de prognoses (€ 294,7 miljoen) wordt grotendeels verklaard door de beweging in de waardeverminderingen, die € 25.440.654 bedroegen in 2022. Deze onverwachte evolutie is gedeeltelijk een direct gevolg van de facturatieproblemen die VIVAQUA in 2022 ondervond en de toegenomen waarschijnlijkheid van toekomstige onbetaalde facturen. In dit verband moeten twee belangrijke opmerkingen worden gemaakt:

- Uit besprekingen met VIVAQUA in het kader van deze controle ex post bleek een onderschatting van een waardevermindering in de resultatenrekening van 2022. Als gevolg van een technische fout in een onderliggend berekeningsbestand bedroeg de waarde van de

geboekte waardeverminderingen voor 2022 namelijk € 19,2 miljoen ¹⁴in plaats van de hierboven vermelde € 25,4 miljoen, d.w.z. een onderschatting van € 6,2 miljoen van de totale gerapporteerde uitgaven. Gezien de aanzienlijke schommelingen van talrijke balanselementen in verband met de facturatieproblemen in 2022, kwam dit verschil volgens VIVAQUA niet naar voren als abnormaal bij herlezing van de rekeningen en werd de fout dus niet ontdekt; BRUGEL verzoekt VIVAQUA niettemin om bijzondere aandacht te besteden aan de juistheid van haar berekening van de verlagingen van de geboekte waarden in toekomstige boekjaren.

- Aangezien in hoofdstuk 2.4.2 van de methodologie wordt bepaald dat *alleen daadwerkelijk betaalde heffingen in de tarieven in aanmerking worden genomen en dat de waardevermindering pas in de totale inkomsten in aanmerking kan worden genomen wanneer deze daadwerkelijk is uitgevoerd*, kan geen enkel saldo met betrekking tot de genoemde waardeverminderingen achteraf ten nadele van de gebruiker worden aanvaard. Bijgevolg moet € 25.440.654 aan waardeverminderingen uit de analyse van de lasten worden verwijderd.

Volgens diezelfde logica om enkel rekening te houden met de werkelijk betaalde kosten, moeten twee kosten met betrekking tot voorzieningen worden geschrapt. Tot slot, aangezien BRUGEL de opname van de afschrijving van de herwaarderingsmeerwaarde in haar beslissing tot goedkeuring van het ITV heeft verworpen, moet de overeenkomstige last eveneens uit de analyse van de lasten worden geschrapt. Tabel 2 vat de behandeling samen die werd toegepast op de lasten van VIVAQUA om te komen tot de boekhoudkundige kosten die in aanmerking komen voor het toegestane inkomen.

	Prognose 2022	Gerealiseerd 2022
Niet-geactiveerde boekhoudkosten van VIVAQUA	€ 294.686.887	€ 321.802.030
- Geboekte waardeverminderingen	€ 0	€ 25.440.654
- Voorzieningen voor overige risico's & kosten	€ 0	€ 3.500.000
- Voorzieningen voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen	€ 0	€ 1.306.800
- Afschrijving afkomstig van de herwaarderingsmeerwaarde	€ 3.492.745	€ 1.615.755
= Niet-geactiveerde boekhoudkundige lasten die in aanmerking komen voor toegestane inkomsten	€ 291.194.143¹⁵	€ 289.938.820

¹⁴ € 24,3 miljoen geboekt op rekening 631/4 verminderd met een terugneming van de voorziening 2021 ten belope van € 5,1 miljoen

¹⁵ Dit bedrag omvatte ten onrechte de innovatie-enveloppe van € 500.000, wat een niet-boekhoudkundige last is. Het juiste bedrag zou daarom € 290.694.143 zijn geweest, zoals weergegeven in Tabel 4

Tabel 2: Niet-geactiveerde boekhoudkundige lasten die in aanmerking komen voor toegestane inkomsten in 2022

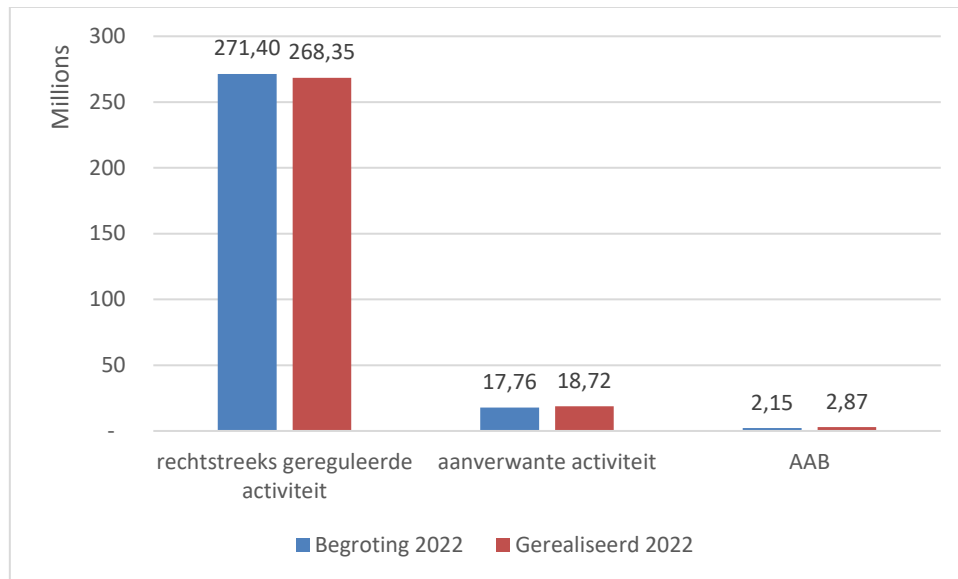
Na verwijdering van de kosten die niet in aanmerking komen voor toegestane inkomsten, blijkt dat de niet-geactiveerde boekhoudkundige lasten in 2022 iets lager waren dan voorspeld, ondanks de ongunstige macro-economische context. Dit is grotendeels toe te schrijven aan hoger dan verwachte geproduceerde vaste activa in 2022 (als gevolg van zowel een nieuwe methode voor het boeken van indirecte kosten als extra kosten door SAP-problemen, zie sectie 2.3), wat resulteert in een hoger aandeel geactiveerde kosten en dus een daling van de niet-geactiveerde kosten (zie met name Tabel 4 in sectie 2.2).

Hierbij dient benadrukt dat het onderhoud van de overwelling van de Zenne eveneens is opgenomen in de saneringsperimeter, waarvan de exploitatiekosten in 2022 € 236.505 bedroegen en de investeringen € 2.044.028¹⁶. **De methodologie zorgt namelijk voor een duidelijke classificatie van de activiteiten van VIVAQUA. De bovenvermelde activiteit wordt door VIVAQUA voorgesteld als een rechtstreeks gereguleerde activiteit. Hoewel de overwelling van de Zenne historisch gezien bedoeld was om het afvalwater van Brussel af te voeren, trekt BRUGEL, gezien de geleidelijke afkoppelingen die worden uitgevoerd in toepassing van de Europese bepalingen inzake milieubescherming, de geldigheid van de handhaving van deze classificatie in twijfel en behoudt BRUGEL zich het recht voor om deze activiteit te herclassificeren voor de volgende boekjaren of tariefperiodes.**

2.1.2 Evolutie per activiteitscategorie

De methodologie voorziet in een classificatie van de gereguleerde activiteiten van de operator - d.w.z. activiteiten waarvan de kosten kunnen worden gedekt door gereguleerde tarieven - in drie categorieën: rechtstreeks gereguleerde activiteiten, aanverwante activiteiten en activiteiten van algemeen belang (AAB). Figuur 5 toont de wijziging in de boekhoudkundige kosten die in aanmerking komen voor de toegestane inkomsten van VIVAQUA, uitgesplitst naar deze categorieën.

¹⁶ Door VIVAQUA in haar MIP 2024-2025 naar voren geschoven cijfer

Figuur 5: evolutie van de niet-geactiveerde boekhoudkundige lasten uitgesplitst per activiteitscategorie

Zoals gedefinieerd in de methodologie, zijn de rechtstreeks geregeerde activiteiten de activiteiten die door de operator van de sector worden ondernomen om de openbaredienststopdrachten uit te voeren die in de Ordonnantie (en in voorkomend geval de uitvoeringsbesluiten ervan) zijn gedefinieerd en die aan hem zijn toegewezen of die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van deze opdrachten. Ze vertegenwoordigen de overgrote meerderheid van de boekhoudkundige kosten en liggen iets onder het budget in 2022, in lijn met wat al werd geïdentificeerd in de vorige sectie.

Aanverwante activiteiten zijn activiteiten die nauw verbonden zijn met een of meer van de openbaredienststopdrachten die aan de operator zijn toevertrouwd door de ordonnantie of door een bepaalde AAB. De groothandel in water is veruit de belangrijkste aanverwante activiteit, aangevuld met andere activiteiten die minder belangrijk zijn in termen van financiële opbrengsten, waaronder met name de exploitatie van het kasteel van Modave, de controle en het onderhoud van brandkranen, de kathodische bescherming, de wateranalyse, de studies, de diensten en werkzaamheden voor rekening van derden. De methodologie bepaalt dat deze activiteiten aan een aantal criteria moeten voldoen om als aanverwant te worden beschouwd en te worden opgenomen in de toegestane inkomsten. De controle ervan gebeurt in sectie 4.1, waar BRUGEL erop wijst dat de kosten in verband met bepaalde aanverwante activiteiten niet worden gerapporteerd. De door VIVAQUA gerapporteerde en in Figuur 5 weergegeven uitsplitsing is dus waarschijnlijk onjuist.

Tot slot omvatten de AAB alle activiteiten die op Brusselse bodem plaatsvinden of die de gemeenschap ten goede komen, die door een wettelijke of reglementaire basis zijn bekrachtigd of waarvan de uitoefening rechtstreeks voortvloeit uit een van de opdrachten die aan de operator zijn toegekend en/of die zonder tegenprestatie kunnen worden uitgevoerd. In 2022 waren dat er drie: de inning van de bijdragen voor het Sociaal Waterfonds en het overmaken ervan aan de OCMW's, de betalingen aan het Internationaal Solidariteitsfonds en de particuliere stormbekkens.

AAB	Gebudgetteerde kosten	Gerealiseerde kosten	Gerealiseerde opbrengsten
Sociaal fonds	€ 1.821.887	2.571.572	€ 1.809.779

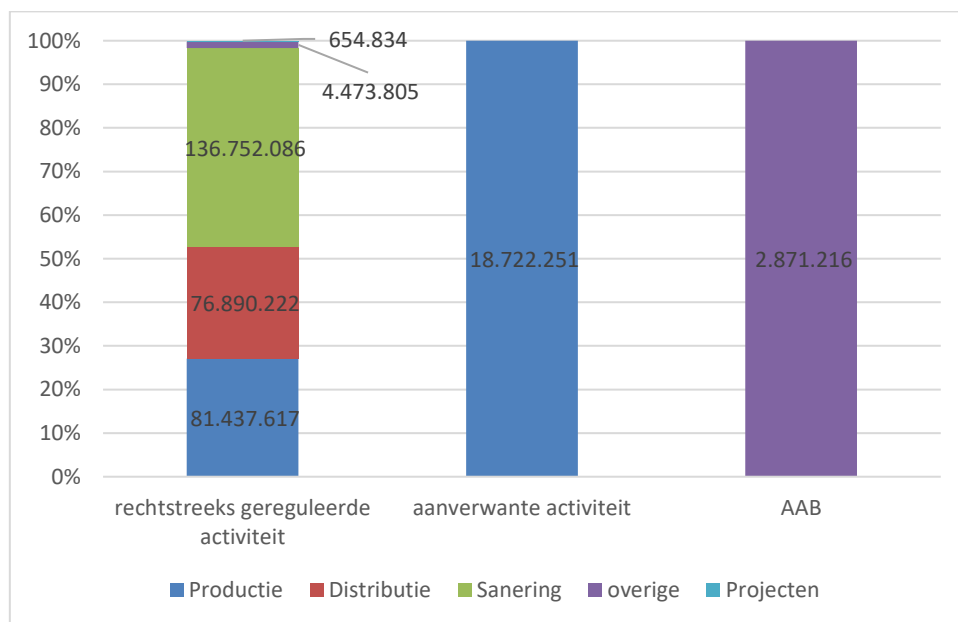
Internationaal solidariteitsfonds	€ 329.593	299.643	€ 299.643
Private stormbekkens	€ 0	€ 0	€ 26.520

Tabel 3: Evolutie van de AAB

Het verschil tussen de opbrengsten en de gerealiseerde kosten voor het Sociaal Waterfonds heeft een dubbele oorsprong: de volumes die worden gebruikt om het bedrag te bepalen en het uitstel tot 2023 van de verhoging van de bijdrage aan het Sociaal Fonds vermeld in 1.4.3. Een meer gedetailleerde analyse wordt gegeven in subsectie 3.4.1.

Een meer gedetailleerde analyse van de verschillende wijzigingen per kostenpost wordt gegeven in sectie 2.2.

2.1.3 Overzicht van de niet-geactiveerde boekhoudkundige lasten in 2022

Figuur 6: Uitsplitsing van de niet-geactiveerde boekhoudkundige lasten 2022 per perimeter en activiteitscategorie

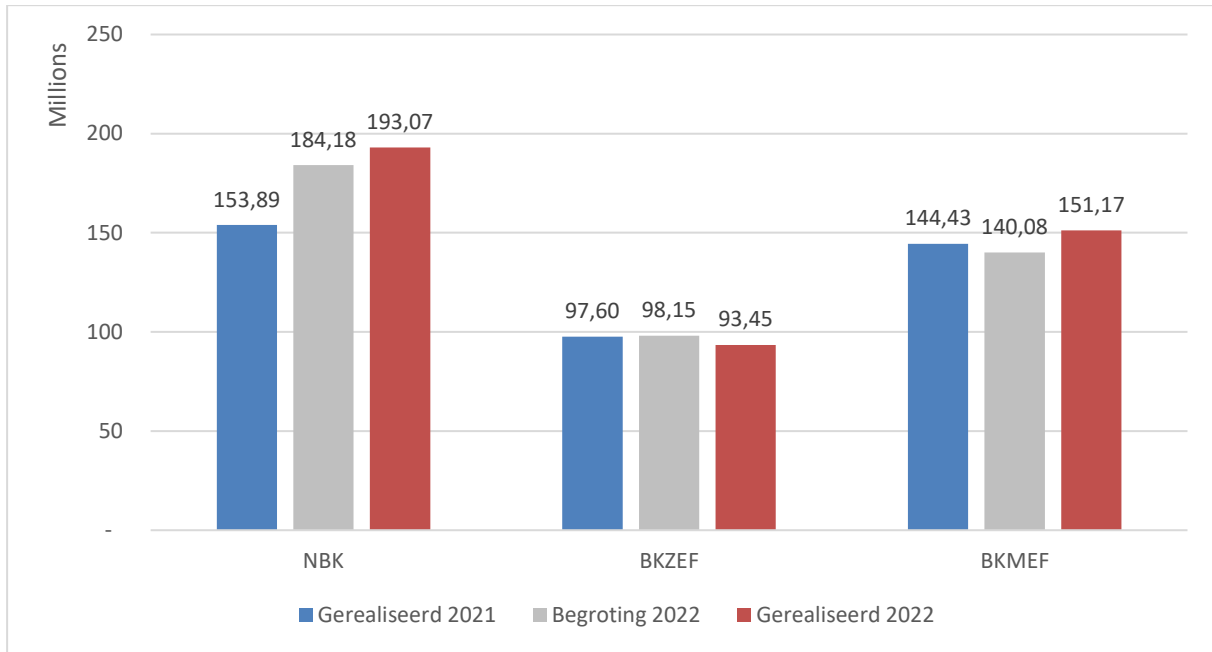
Hierbij dient benadrukt dat deze uitsplitsing per activiteitscategorie waarschijnlijk gedeeltelijk vertekend is, zoals hierboven uiteengezet en herhaald in sectie 4.1.

2.2 Evolutie van de gereguleerde kosten per regulatoire klasse

Naast de verdeling per hoofdactiviteitenperimeter maakten de lasten – zowel de niet-geactiveerde als de geactiveerde en met inbegrip van vier niet-boekhoudkundige kosten (zie hieronder) – ook het voorwerp uit van een fijnere analytische uitsplitsing per kostenpost overeenkomstig punt 2 van de tariefmethodologie. Elk ervan heeft dus bijgedragen aan een van de drie volgende regulatoire klassen:

- I) Beheersbare kosten met efficiëntiefactor (BKMEF): kostenplaatsen waarop de operator zowel op globaal niveau als op eenheidsniveau een rechtstreekse controle kan uitoefenen.

- 2) Beheersbare kosten zonder efficiëntiefactor (BKZEF): kostenplaatsen waarop de operator wel op het niveau van de eenheidskost, maar niet op globaal niveau een rechtstreekse controle kan uitoefenen. Ze omvatten een niet-boekhoudkundige kost 'lekken'.
- 3) Niet-beheersbare kosten (NBK): kostenplaatsen waarop de operator geen rechtstreekse controle uitoefent. Ze omvatten drie niet-boekhoudkundige kosten, namelijk de Billijke Marge (BM), de Toegestane Financieringsmarge (TFM) en de Innovatie-enveloppe.

Figuur 7: evolutie van de kosten per regulatorische klasse

Uit het bovenstaande blijkt dat de cumulatieve bedragen in Figuur 7 niet overeenkomen met de niet-geactiveerde boekhoudkundige lasten in Tabel 2. De kosten per regulatorische klasse omvatten namelijk, naast vier niet-boekhoudkundige kosten, de krachtens de geproduceerde vaste activa geactiveerde lasten. Tabel 4 bevat een reconciliatie tussen kosten per regulatorische klasse en boekhoudkundige kosten.

	Prognose 2022	Gerealiseerd 2022
Niet-geactiveerde boekhoudkundige lasten die in aanmerking komen voor toegestane inkomsten	€ 290.810.405	€ 289.581.057
+ Niet-boekhoudkundige kosten ¹⁷	€ 17.743.489	€ 25.856.938
<i>Lekken</i>	€ 0	- € 885.614
<i>BM</i>	€ 1.006.352	€ 1.037.537

¹⁷ Zie subsecties 2.2.3, 2.3.6, 2.3.7, en sectie 4.4 voor het detail van respectievelijk de lekken, de BM, de TFM en de innovatie-enveloppe.

MFC	€ 16.237.137	€ 25.403.842
Innovatie-enveloppe	€ 500.000	€ 357.764
+ Geproduceerde vaste activa	€ 113.977.648	€ 122.190.213
= TOTAAL gereguleerde kosten	€ 422.531.542	€ 437.628.208
BKMEF	€ 140.084.495	€ 151.173.509
BKZEF	€ 98.147.541	€ 93.445.183
NBK	€ 184.183.244	€ 193.066.106

Tabel 4: Reconciliatie niet-geactiveerde boekhoudkundige lasten en gereguleerde kosten

Die evoluties zijn het resultaat van meerdere effecten die in 2022 samenkwamen en waarvan een gedetailleerde analyse wordt gegeven in de deelrubrieken 2.2.1 tot 2.2.3 hierna.

2.2.1 Impact van de facturatieproblemen

Op de BKMEF:

De BKMEF 'consultancy' werd in 2022 rechtstreeks getroffen ten belope van € 751.863 als gevolg van factureringsproblemen met de volgende uitsplitsing:

- € 314.508 voor een opdracht in verband met de terbeschikkingstelling van operationeel personeel ter ondersteuning van de klantendienst van VIVAQUA
- € 320.583 voor een opdracht ter ondersteuning van het beheer van de interacties van de klantendienst
- € 116.773 voor een opdracht ter ondersteuning van het crisisbeheer voor de analyse van aanhoudende problemen en de oplossing ervan.

Hierbij dient benadrukt dat het bedrag voor de opdracht in verband met de analyse en oplossing van de aanhoudende problemen in 2022 laag was, omdat de opdracht pas in december van start is gegaan. Anderzijds werd er een opdracht toegekend voor de audit van het 'SAP IS-U'-implementatieproject, maar zonder kosten met betrekking tot 2022.

Daarnaast heeft VIVAQUA tien medewerkers aangeworven met een contract van bepaalde duur van een jaar om het commerciële departement bij te staan in het crisisbeheer. Zij waren goed voor een kostprijs van € 406.269 voor 2022, met een overeenkomstige impact op de BKMEF 'personeelskosten'. Deze post werd ook beïnvloed door een tijdelijke premie van € 108.000 betaald aan het personeel van de klantendienst als gevolg van de extra werklust bij het oplossen van de facturatieproblemen.

Op de BKZEF's:

Tijdens de COVID-19-crisis is VIVAQUA niet overgegaan tot het innen van achterstallige facturen. De facturatieproblemen in 2022 maakten het vervolgens onmogelijk om de inningsprocedure te hervatten, aangezien deze begint met een aanmaning over een of meerdere onbetaalde facturen. Twee kostenverlagingen zijn het directe gevolg van het niet hervatten van de inningsprocedure:

- De BKZEF 'Honoraria' bedroeg € 800.000 in 2022 (tegenover een verwachte € 2,1 miljoen) als gevolg van de stopzetting van de inschakeling van incassobureaus;
- De BKZEF 'Minderwaarden op de realisatie van handelsvorderingen'¹⁸, in de methodologie als gevolg van een verkeerd taalgebruik 'onbetaalde facturen' genoemd¹⁹, verwijst naar onbetaalde facturen die door VIVAQUA als oninbaar worden beschouwd aan het einde van de inningsprocedure en bedraagt € 277.000 (tegenover een verwachte € 3,6 miljoen). Dit bedrag, dat veel lager is dan begroot, is logisch gezien de beëindiging van de invorderingsprocedure, aangezien onbetaalde facturen niet per definitie oninbaar worden.

Deze verminderingen verklaren grotendeels de evolutie van de BKZEF waargenomen bij Figuur 7. Met name de tweede vermindering is louter tijdelijk en BRUGEL voorspelt dat een sterke stijging van de niet-invorderbare vorderingen zeer waarschijnlijk is in de komende jaren (zie verder).

Op de NBK

Zoals geïllustreerd in Figuur 2 hebben de facturatieproblemen een aanzienlijk kastekort veroorzaakt dat geraamd wordt op € 86 miljoen voor het jaar 2022. VIVAQUA heeft dit tekort aangevuld door zichzelf te financieren met schulden via verschillende financiële instrumenten, waaronder met name

- Gedeeltelijk drie kortlopende kredietlijnen voor een totaal maximumbedrag van € 75 miljoen en bijbehorende financiële lasten van € 491.151 in 2022.
- Gedeeltelijk een 'Commercial Papers'-programma met financiële lasten ten belope van € 975.903.
- Een achtergestelde lening bij Finance&Invest.brussels ten belope van € 10 miljoen, vanaf eind december 2022.

BRUGEL, heeft, in overleg met VIVAQUA, geschat dat € 651.142 aan financiële lasten verbonden zijn aan de kortetermijnleningen en de Commercial Papers, die werden gebruikt om het kastekort van € 85,8 miljoen in 2022 te dekken.

VIVAQUA heeft ook de betaling van aan HYDRIA verschuldigde facturen kunnen uitstellen, in ruil voor de betaling van een compensatie van € 22 711 (zie sectie 4.5.3).

Er moet ook worden gewezen op de geproduceerde vaste activa als gevolg van de implementatie van SAP IS-U in 2022, voor een bedrag van € 4.070.730, dat is uitgesplitst over verschillende klassen van regulatoire kosten en wordt opgenomen in de RAB (zie sectie 2.3.5) en dus in de kostenpost 'afschrijvingen' tegen hetzelfde ritme. Deze € 4.070.730 aan vaste activa zijn extra kosten die niet waren begroot voor 2022 en die bovenop de € 16.099.908 komen die al waren vastgelegd voor de implementatie van SAP in de periode 2019-2021.

¹⁸ Deze kosten waren in het tariefvoorstel abusievelijk ondergebracht in de categorie NBK. In punt 2.4.2.3 van de methodologie is bepaald dat deze kosten bij de BKZEF moeten worden ingedeeld.

¹⁹ De 'onbetaalde facturen' zijn geboekte waardeverminderingen, d.w.z. voorzieningen voor niet-invorderbare vorderingen, die door de methodologie worden verworpen omdat het niet-uitgegeven kosten zijn. Alleen de 'niet-invorderbare vorderingen', d.w.z. de waardeverminderingen op handelsvorderingen, zijn opgenomen in de toegestane inkomsten (abusievelijk in de klasse NBK in het ITV, hier in de klasse BKZEF in overeenstemming met de methodologie).

Conclusie over de gevolgen van het facturatieprobleem

De extra kosten voor 2022 die rechtstreeks voortvloeien uit de facturatieproblemen kunnen worden geraamd op minimaal € 1.917.274 en worden uitgesplitst in Tabel 5.

BKMEF Consultants	€ 751.863
BKMEF personeelskosten	€ 514.269
financiële lasten NBK	€ 651.142
Totaal extra kosten	€ 1.917.274

Tabel 5: Extra kosten 2022 in verband met de facturatieproblemen

Een deel van deze kosten worden in sectie 3.1 verworpen, gezien hun onredelijke aard.

Hierbij dient benadrukt dat de extra kosten in Tabel 5 geen volledig beeld geven van alle financiële en niet-financiële gevolgen van de facturatieproblemen in 2022. Zo moet de grootste impact van de facturatieproblemen vanuit tarifair oogpunt nog komen en zal dit de vorm aannemen van niet-invorderbare vorderingen op onbetaalde facturen (d.w.z. bedragen die VIVAQUA niet zal kunnen innen zodra de procedure voor de inning van onbetaalde facturen is afgerond). Een aantal elementen wijst namelijk op een hoog bedrag aan niet-invorderbare vorderingen in de toekomst:

- Het aantal niet verzonden facturen in 2022 voor een totaal geschat niet gefactureerd bedrag van €68.874.128 (26% van het theoretische factureerbare bedrag in 2022, zie sectie 1.4.1). Een grote vertraging bij het verzenden van de facturen vermindert de waarschijnlijkheid van betaling, een feit dat door VIVAQUA wordt verondersteld in haar boekhouding voor waardeverminderingen op handelsvorderingen²⁰ (zie hieronder);
- De onbeschikbaarheid van het systeem om de invorderingsprocedure voor achterstallige facturen voor 2022 opnieuw te starten; VIVAQUA bevestigt dat deze procedure in juni 2023 opnieuw gestart kon worden;
- Het percentage onbetaalde facturen van de facturen die reeds in 2022 werden verzonden (geschat op 22% op 31/12/2022, zie sectie 1.4.1), met name gezien het onjuiste bedrag van sommige van deze facturen en de stopzetting van de inningsprocedure in een gecompliceerd economisch klimaat in 2022 in combinatie met het in datzelfde jaar ingevoerde verbod op afsluiting van de watervoorziening in het BHG.

In overeenstemming met het voorzichtigheidsbeginsel in de boekhouding voorziet VIVAQUA een zekere waarschijnlijkheid qua oninbaarheid van uitgereikte en onbetaalde facturen op basis van de tijd die is verstreken sinds ze uitgereikt werden (zie Tabel 6).

Tijd verstreken sinds de uitreiking van de onbetaalde factuur	Waarschijnlijkheid van oninbaarheid
Minder dan 3 maanden	0%

²⁰ De exacte boekhoudkundige term is 'geboekte waardevermindering'.

Tussen 3 maanden en 6 maanden	25%
Tussen 6 maanden en 12 maanden	50%
Tussen 1 jaar en 2 jaar	75%
Langer dan 2 jaar	100%

Tabel 6: Gebruikte waarschijnlijkheden voor de berekening van de geboekte waardeverminderingen op onbetaalde facturen

Dankzij deze waarschijnlijkheden kan VIVAQUA haar voorziening jaarlijks aanpassen met een bedrag dat aan het einde van de inningsprocedure waarschijnlijk oninbaar wordt geacht op de onbetaalde facturen, wat in de rekeningen wordt weergegeven als een waardevermindering op onbetaalde facturen. Deze herberekende bedragen aan het einde van 2022, weergegeven in Tabel 7, zijn niet opgenomen in de toegestane inkomsten die door de tarieven worden gedekt (de methodologie staat niet toe dat voorzieningen door de tarieven worden gedekt), maar geven een beeld van de raming van VIVAQUA van toekomstige oninbare bedragen met betrekking tot uitgereikte en onbetaalde facturen. Eind 2021 had VIVAQUA al een waardevermindering van € 39,3 miljoen geboekt in toepassing van deze regel van degressiviteit van de vorderingen in de tijd, met inbegrip van een bijkomende voorziening van € 5 miljoen met het oog op de grillige lancering van SAP Isu midden november 2021; het is dus een stijging van € 8,2 miljoen in de loop van 2022 die geboekt werd als een waardevermindering op de vorderingen. Er moet worden opgemerkt dat de bedragen in Tabel 7 verschillen van de bedragen in de rekeningen van 2022 (de onderschatting bedraagt € 6,2 miljoen, zie sectie 2.1.1).

Type voorziening voor onbetaalde facturen	Bedrag aan onbetaalde facturen	Waarschijnlijkheid van oninbaarheid	Waardevermindering op onbetaalde facturen
Factuur uitgegeven meer dan 3 maanden geleden	€ 18.170.961	0%	€ 0
Factuur uitgegeven meer dan 3 maanden geleden en minder dan 6 maanden geleden	€ 16.148.003	25%	€ 4.037.001
Factuur uitgegeven meer dan 6 maanden geleden en minder dan 12 maanden geleden	€ 9.721.465	50%	€ 4.860.732
Factuur uitgegeven meer dan 1 jaar geleden en minder dan 2 jaar geleden	€ 16.745.901	75%	€ 12.559.426
Factuur uitgegeven meer dan 2 jaar geleden	€ 26.097.413	100%	€ 26.097.413
TOTAAL	€ 86.883.742		€ 47.554.571

Tabel 7: Waardeverminderingen op uitgegeven en onbetaalde facturen

Naast deze waarschijnlijkheid van oninbaarheid op uitgegeven en onbetaalde facturen, heeft VIVAQUA ook op voorzichtige wijze een aanvullende voorziening voor oninbaarheid op nog niet uitgegeven facturen in 2022 (ten bedrage van € 68.874.128) in aanmerking genomen door hieraan een waarschijnlijkheid van oninbaarheid van 25% toe te kennen. Deze bijkomende voorziening voor het risico op oninbaarheid van niet-uitgegeven facturen, die niet voorzien is in de boekhoudkundige waarderingsregels maar die gepast wordt geacht gezien de uitzonderlijke situatie die zich voordoet, bedraagt dus € 17.218.532 en brengt, wanneer ze wordt opgeteld bij de voorzieningen voor oninbaarheid van uitgegeven facturen, de totale schatting van het risico op oninbaarheid op € 64.773.103 op 31/12/2022. Tabel 8 toont de uitsplitsing van deze voorziening per type factuur (niet uitgegeven, uitgegeven volgens verstreken termijn sinds uitgifte) en een vergelijking met wat vooraf was begroot.

Type voorziening voor onbetaalde facturen	Voorziening ex ante	Realiteit 2022
Factuur uitgegeven meer dan 3 maanden geleden en minder dan 6 maanden geleden	€ 2.909.883	€ 4.037.001
Factuur uitgegeven meer dan 6 maanden geleden en minder dan 12 maanden geleden	€ 3.603.350	€ 4.860.732
Factuur uitgegeven meer dan 1 jaar geleden en minder dan 2 jaar geleden	€ 3.210.128	€ 12.559.426
Factuur uitgegeven meer dan 2 jaar geleden	€ 10.453.653	€ 26.097.413
Niet-uitgegeven facturen	€ 0	€ 17.218.532
TOTAAL	€ 20.177.014	€ 64.773.103

Tabel 8: Totale waardeverminderingen op onbetaalde facturen

Het door VIVAQUA geraamde bedrag van het oninbaarheidsrisico²¹ op 31/12/2022 is dus meer dan drie keer hoger dan de schatting vooraf (een stijging van € 44.596.089 ten opzichte van de prognose voor waardeverminderingen op vorderingen!), maar omvat een extra voorziening van € 17,2 miljoen ten opzichte van de basisregel. Dit bevestigt echter alleen maar het kritieke karakter van de situatie die deels te wijten is aan de facturatieproblemen sinds november 2021.

Het is echter belangrijk om te benadrukken dat de problematiek van de onbetaalde facturen niet alleen verband houdt met facturatieproblemen, maar ook met andere elementen, waaronder met name het verbod op afsluiting van de watervoorziening voor huishoudens die hun waterfactuur niet betalen.

BRUGEL raadt VIVAQUA dan ook ten stelligste aan om alle mogelijke middelen aan te wenden om de onbetaalde facturen in te vorderen. BRUGEL zal de invordering van onbetaalde facturen bij toekomstige controles achteraf controleren en behoudt zich het

²¹ Waardevermindering op vorderingen

recht voor om een onredelijk geacht deel van de oninbare facturen te verwerpen, rekening houdend met de multifactoriële aspecten van dit probleem. In het bijzonder is BRUGEL van mening dat oninbare bedragen die verband houden met ontoereikende invorderingsprocedures of laattijdige of foutieve facturatie in principe niet volledig aan de gebruikers kunnen worden aangerekend.

In deze context zal BRUGEL, in overleg met VIVAQUA, een methode invoeren waarmee een deel van de niet-invorderbare vorderingen die verband houden met de facturatieproblemen van VIVAQUA redelijkerwijs kan worden geïsoleerd, zodat deze specifieke last niet wordt afgewenteld op de Brusselse gebruikers.

Naast de in dit hoofdstuk gekwantificeerde gevolgen hebben de facturatieproblemen nog andere repercussies gehad, waarvan de financiële gevolgen momenteel moeilijk te kwantificeren zijn:

- Een verstoring van het verloop van de tariefcascade in 2022 en mogelijk een gedeeltelijke doorberekening van de financiële problemen van VIVAQUA aan HYDRIA (zie sectie 4.5.3).
- De OPEX- en CAPEX-kosten als gevolg van de oplossing van de facturatieproblemen in 2023 (en waarschijnlijk 2024, aangezien de situatie tot op heden nog niet volledig is opgelost).

Tot slot heeft het feit dat VIVAQUA de procedure voor de invordering van onbetaalde facturen in 2022 niet heeft hervat, geleid tot een inkomstenderving ten belope van € 408.900 in termen van herinnerings- en ingebrekestellingskosten (verschil tussen prognose en werkelijkheid, zie subsectie 2.4.4).

De tabel geeft een overzicht van alle becijferbare en niet-becijferbare, huidige en toekomstige gevolgen van de in deze sectie geanalyseerde facturatieproblemen van VIVAQUA.

Tariefimpact	Planning	Bedrag
Extra kosten 2022 (zie Tabel 5)	2022	1.917.274
Niet-invorderbare vorderingen	Toekomstige jaren, in het tempo waarin invorderingsprocedures worden afgesloten	€ 44.596.089 (raming)
Winstderving op herinneringskosten	2022 (maar mogelijk gedeeltelijk recupereerbaar in volgende jaren, wanneer deze procedure opnieuw wordt opgestart)	€ 408.900
Becijferbaar subtotaal	2022 en volgende jaren	€ 46.922.263 (raming)
Toekomstige extra kosten voor SAP-implementatie	Toekomstige jaren, via afschrijvingen of TFM	Becijferbaar in volgende controles ex post
Toekomstige extra OPEX-kosten	In 2023 en 2024: consultancykosten, schuld (finance.brussels) enz.	Becijferbaar in toekomstige controles ex post

Uitstel van investeringen	Volgende jaren, afhankelijk van inflatie	Niet becijferbaar
Verstoring van tariefcascade	Onzeker, op te volgen in de komende jaren	Niet becijferbaar

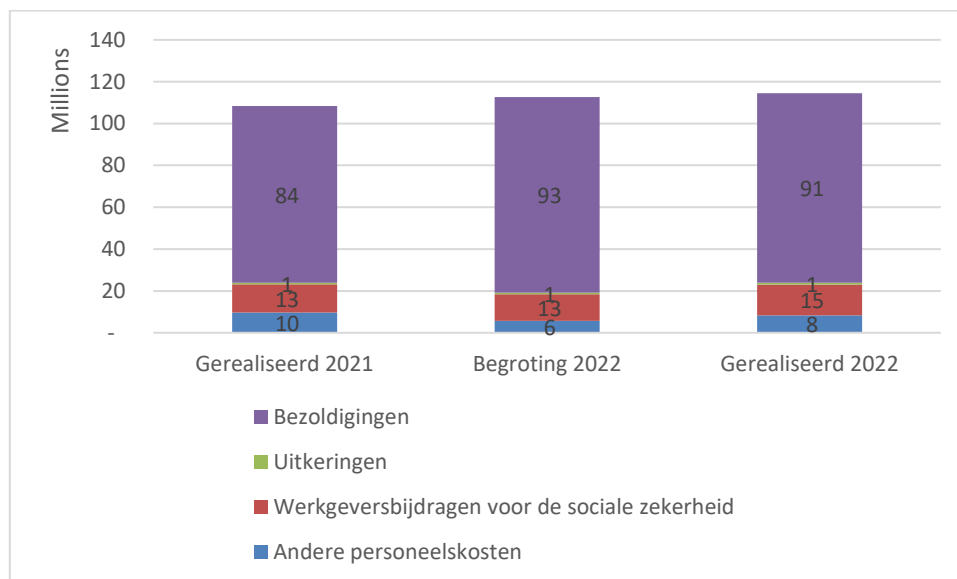
Tabel 9: Samenvatting van de geraamde impact van de facturatieproblemen op 31/12/2022

Gezien de materialiteit en de financiële en niet-financiële gevolgen van de facturatieproblemen, zal BRUGEL de analyse voortzetten in toekomstige controles ex post en behoudt ze zich het recht voor om kosten die onredelijk worden geacht, te blijven verwerpen in overeenstemming met de tariefmethodologie.

2.2.2 Effect van de macro-economische context

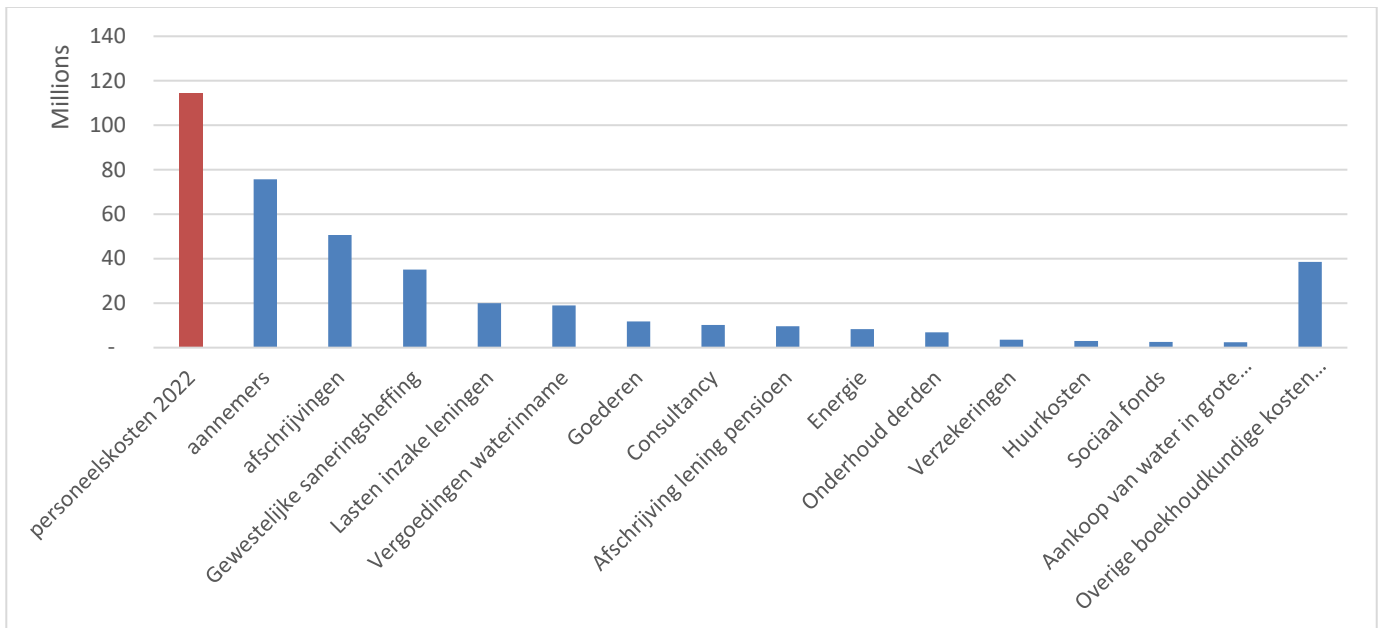
Op de BKMEF

De macro-economische context heeft een duidelijke impact gehad op de grootste kostenpost van VIVAQUA, namelijk de BKMEF in verband met personeelskosten. Zoals blijkt uit Figuur 8 zijn deze met + € 6 miljoen gewijzigd ten opzichte van 2021 en met + € 2 miljoen ten opzichte van de prognoses.

Figuur 8: evolutie van de BKMEF personeelskosten

Elke indexsprong heeft een grote impact op het saldo van de VIVAQUA-begroting, aangezien deze personeelskosten veruit de grootste post vormen in de boekhoudkundige uitgaven van VIVAQUA, zoals blijkt uit Figuur 9.

Figuur 9: aandeel van de personeelskosten in de boekhoudkundige kosten 2022

Andere inflatiegevoelige BKMEF vertoonden eveneens aanzienlijke veranderingen in 2022:

- Goederen: € 11,8 miljoen in 2022, € 2,7 miljoen meer dan voorspeld en € 1,3 miljoen jonger dan in 2021;
- Onderhoud door derden: € 6,9 miljoen in 2022, € 2 miljoen meer dan voorspeld en stabiel ten opzichte van 2021;
- Locaties: € 3 miljoen, € 2,1 miljoen meer dan voorspeld en stabiel ten opzichte van 2021. Een deel van de verandering in deze post kan ook worden verklaard door het weglaten uit de prognoses voor 2022 van huurkosten voor apparatuur en licenties betaald aan de onderneming Amiblu in verband met de schalenfabriek.

Deze effecten van de macro-economische context verklaren grotendeels de verandering van de BKMEF die in Figuur 7 wordt waargenomen.

Op de BKZEF

Een van de belangrijkste componenten van de macro-economische context in 2022 was de energiecrisis, waarbij de aankooprijzen voor gas en elektriciteit sterk stegen. VIVAQUA kon deze crisis rustig doorstaan omdat haar aankopen vóór de prijsinflatie waren gedaan. De BKZEF 'Energie' was zelfs lager dan voorspeld (€ 8.273.748 gerealiseerd tegenover een voorspelling van € 10.278.612), met name door een lager dan verwachte productie op de drie belangrijkste waterwinningsgebieden en een gecontroleerde energie-efficiëntie.

Waterwinningsgebied	Productie [m ³]	Verbruik (kWh)	Energie-efficiëntie [kWh/m ³]	Energiekosten [€]
Tailfer	34.642.375	26.691.320	0,770	3.143.178
Bergen	16.417.166	11.903.191	0,725	1.374.922

Vedrin	8.962.054	7.454.215	0,832	889.684
TOTAAL van de sites in 2022	60.021.595	46.048.726	0,767	5.407.784
Gemiddelde 2015-2020	78.592.630	60.305.845	0,767	5.692.462

BRUGEL stelt vast dat de hier gerapporteerde verbruiksgegevens verschillen van die in de KPI's. De verschillen zijn niet van dien aard dat ze de berekeningen van het saldo fundamenteel wijzigen.

Uit deze tabel blijkt dat de drie belangrijkste waterwinningsgebieden ongeveer twee derde van de totale kosten van VIVAQUA voor de aankoop van hoogspanningselektriciteit vertegenwoordigen en dat het productieniveau van de watervolumes van deze gebieden (en dus indirect het weer) dus een grote invloed heeft op deze kostenpost.

Hoewel VIVAQUA zijn energieaankopen op een verlichte manier beheert via een aankoopcentrale, zullen deze kosten waarschijnlijk opnieuw stijgen in 2023, aangezien VIVAQUA niet in staat was om alle energie voor 2023 aan te kopen vóór de energiecrisis, aangezien de raamovereenkomst waaraan het deelneemt en die wordt beheerd door een Waalse operator niet tijdig werd vernieuwd gezien de grote geopolitieke omwentelingen in deze sector.

Op de NBK

De macro-economische context, en in het bijzonder de beursschommelingen, hebben een zeer ongunstige invloed gehad op het resultaat van het pensioenfonds HYDRALIS. De NBK 'personeelskosten – pensioen' werd in 2022 niet beïnvloed, maar zal dat in de toekomst wel worden gezien het door de FSMA gevalideerde herstelplan, dat voorziet in een verhoogde bijdrage van VIVAQUA aan HYDRALIS. Daarom heeft VIVAQUA in 2022 een voorziening van € 24,7 miljoen hiervoor aangelegd (zonder impact op het regulatoire saldo van het lopende boekjaar). Een meer gedetailleerde analyse van deze kwestie wordt gegeven in sectie 4.3.

2.2.3 Overige evoluties

Op de BKZEF

De tariefmethodologie introduceerde een specifieke BKZEF 'lekkages' als een niet-boekhoudkundige kost die bedoeld is om de operator aan te moedigen de lekkages op zijn netwerk te beperken.

In haar beslissing om het ITV goed te keuren, heeft BRUGEL duidelijke richtlijnen gegeven voor de behandeling ex post.

'Ter herinnering: de kosten in verband met lekkages zijn bij de BKZEF ingedeeld om VIVAQUA aan te moedigen

de gelekte hoeveelheden te verminderen. De delta tussen het aanvaardbare en het werkelijke lekpercentage (op basis van de werkelijke volumes) zal ex post in de BKZEF (T1) worden geïntegreerd op basis van het stramien dat door BRUGEL werd overgemaakt en door VIVAQUA werd aanvaard tijdens de besprekingen over de hypothesen van de methodologie. Als deze post ex ante op nul blijft staan, zal VIVAQUA ex post kunnen profiteren van een vermindering van de lekkages of zal hier in het andere geval aan onderworpen zijn. Niettemin kan het percentage van de daadwerkelijke lekkage dat is vastgesteld op 10% vanaf 2024 worden herzien, zoals reeds is meegedeeld aan VIVAQUA.'

De evolutie van de niet-boekhoudkundige kosten van de lekkages ziet er dus als volgt uit:

- De gebudgetteerde waarde ervan ex ante is 0.
- De waarde ex post wordt berekend als de delta tussen het werkelijke lekpercentage (5,98% in 2022) en het aanvaardbare percentage (vastgesteld op 10% voor 2022 en 2023), toegepast op de gedistribueerde volumes en gewaardeerd tegen de marginale productiekosten van het waterwinningsstation van Tailfer. Deze waarde ex post is - € 885.614 in 2022, wat maakt dat de lekkages dus dragen bij aan het stimuleringsmechanisme voor beheersbare kosten met een saldo van - € 885.614. Met andere woorden, door zijn goed beheer van de lekkages heeft VIVAQUA in haar jaarrekeningen al impliciet een vermindering van de exploitatiekosten met € 885.614 opgenomen, als gevolg van een verminderd gebruik van energie en reagentia bij Tailfer.

De details van de berekening zijn opgenomen in Tabel 10.

Aanvaardbaar lekpercentage 2022	10%
Werkelijk lekpercentage 2022	5,98%
Werkelijke volumes geïnjecteerd in het distributienet in 2022 ('geleverd volume')	66.178.601 m ³
Kosten lekkages ex post (<i>besparing indien negatief bedrag</i>)	- € 885.614

Tabel 10: Berekening ex post van de specifieke BKZEF 'lekkages'

Aangezien dit mechanisme een onverwacht neveneffect heeft met betrekking tot deze niet-boekhoudkundige kosten, in tegenstelling tot de intentie die BRUGEL heeft uitgedrukt in haar beslissing om het ITV goed te keuren, namelijk om VIVAQUA te bevoordelen in geval van een vermindering van de lekkages en om haar schatplichtig te maken in het tegenovergestelde geval, wordt een correctie van het aandeel van het saldo van de beheersbare kosten dat in het Reguleringsfonds wordt gestort, aangevoerd in sectie 3.3.5.

Op de NBK

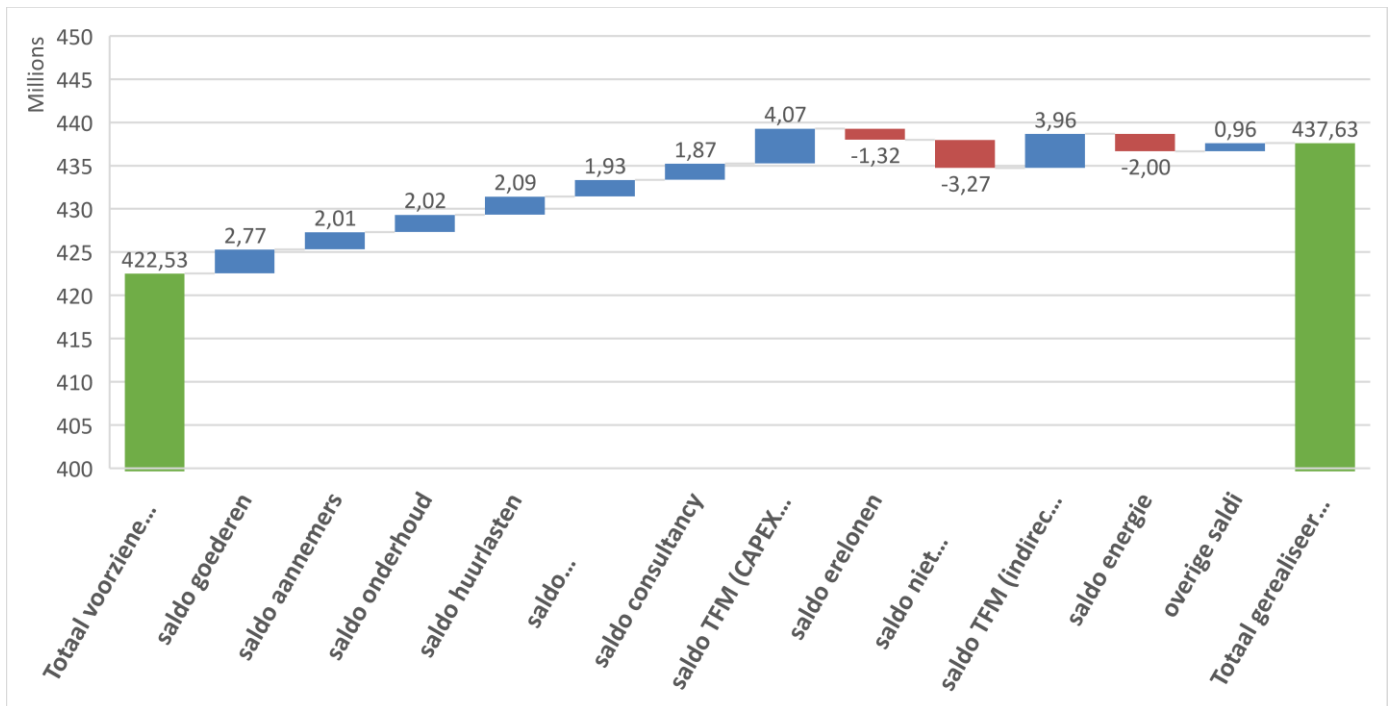
VIVAQUA heeft besloten de methode voor het boeken van indirecte kosten bij de berekening van de geproduceerde vaste activa te wijzigen. In het verleden werden de directe kosten verhoogd met een forfaitair bedrag van 15% voor algemene kosten (ook in het initiële tariefvoorstel), wat geen duidelijk beeld gaf van de kosten van een project afhankelijk van de aard van de uitvoering ervan (onderliggende activiteit). Met name dankzij het cockpitproject heeft VIVAQUA de indirecte kosten nu nauwkeuriger kunnen toerekenen aan de bijbehorende vaste activa, waardoor de totale gereguleerde kosten van VIVAQUA in Tabel 4 uiteindelijk niet veranderen, maar wel het bedrag van de geactiveerde kosten (met een impact van + € 3,96 miljoen, zie subsectie 2.3.1). De geproduceerde vaste activa zijn dus gestegen in 2022, met een effect op het CAPEX-saldo (zie subsectie 3.4.5) dat BRUGEL heeft aanvaard te neutraliseren via de TFM (zie subsectie 2.3.7).

VIVAQUA heeft bevestigd dat deze nieuwe methode voor de boekhoudkundige verwerking van de toeslagen werd goedgekeurd en gecontroleerd door haar revisor, en dat ze niet meer zou mogen veranderen tot - ten minste - het einde van de regulatoire periode. Aangezien deze nieuwe methode het mogelijk maakt om de indirecte kosten nauwkeuriger toe te wijzen aan de realiteit, aangezien dit een wijziging is die werd gecontroleerd en goedgekeurd door de revisor, en in toepassing van punt 2.6.2 van de methodologie, aanvaardt BRUGEL de wijziging van de boekhoudmethode. Ze mag echter

niet worden gewijzigd tijdens de volledige regulatoire periode 2022-2026, behalve met het uitdrukkelijke akkoord van BRUGEL.

2.2.4 Samenvatting van de wijzigingen van de gereguleerde kosten in 2022

Figuur 10 vat de verschillende gevolgen samen die in de vorige subsecties werden gedetailleerd.

Figuur 10: samenvatting van de gevolgen voor de gereguleerde kosten 2022

De impact van de macro-economische context, de facturatieproblemen en de stopzetting van de invordering zal zich waarschijnlijk ook in 2023 laten voelen en zal daarom opnieuw het voorwerp uitmaken van een gedetailleerde analyse tijdens de controle ex post 2023.

2.3 Evolutie van de investeringen

Het doel van dit hoofdstuk is om de dekking door de tarieven te analyseren van de verschillende investeringen die VIVAQUA in 2022 heeft gedaan door middel van afschrijvingen, d.w.z. investeringen in materiële vaste activa in het kader van het Waterbeheerplan (WBP)²², materiële vaste activa buiten het WBP en immateriële vaste activa. Om deze tariefcontrole uit te voeren, zullen deze investeringen worden vergeleken met de geplande investeringen in het tariefvoorstel enerzijds en in het laatst door de regering goedgekeurd MIP anderzijds.

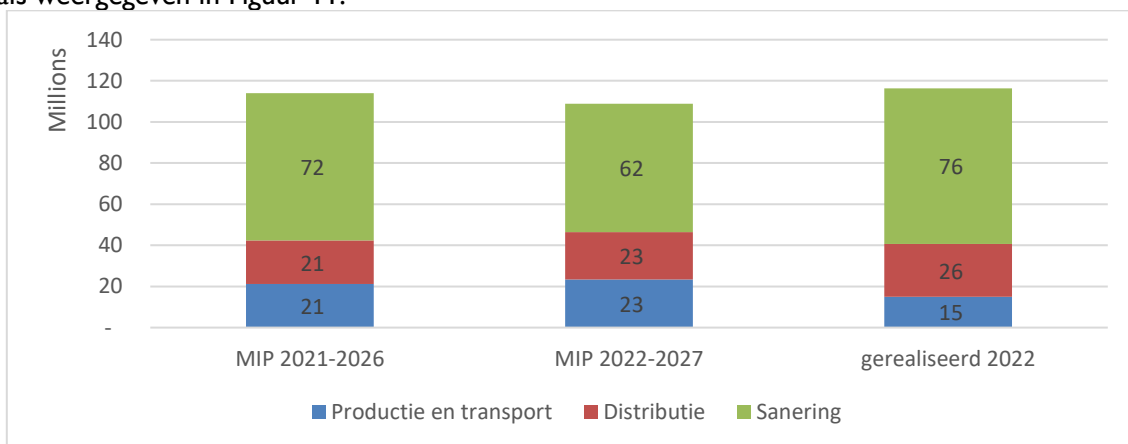
De investeringen vullen jaarlijks de RAB (*Regulated Asset Base*) aan, die als berekeningsbasis dienstdoet voor de vergoeding van de door VIVAQUA geïnvesteerde kapitalen in de vorm van de niet-

²² Het Waterbeheersplan is het planningsinstrument van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat tot doel heeft een geïntegreerd en alomvattend antwoord te bieden op alle uitdagingen in verband met waterbeheer.

boekhoudkundige kosten van de Billijke Marge. Er zal een deelrubriek worden gewijd aan de analyse ervan en er zal een andere worden gewijd aan de analyse van een ander soort belangrijke niet-boekhoudkundige kosten die ook afhankelijk zijn van de gerealiseerde investeringen: de toegelaten financieringsmarge.

2.3.1 Investerings in materiële vaste activa WBP

Het initiële tariefvoorstel van VIVAQUA budgetteerde de investeringen in materiële vaste activa 'WBP'²³ over de regulatoire periode op basis van het recentste meerjarig investeringsplan (MIP) dat door de regering was geratificeerd, namelijk het MIP voor de periode 2021-2026. Sindsdien heeft het meest recente MIP (d.w.z. het MIP 2022-2027) de investeringsambities 'WBP' voor 2022 licht naar beneden toe herzien (€ 108.774.239, in plaats van de € 114.020.648 voorzien in het MIP 2021-2026) en werd dit budget aanzienlijk overschreden door het werkelijke cijfer voor 2022 (€ 116.325.491), zoals weergegeven in Figuur 11.

Figuur 11: vergelijking ruwe gegevens van de investeringen

De bedragen in Figuur 11 zijn echter niet rechtstreeks onderling vergelijkbaar. Het voor 2022 in het MIP 2022-2027 geraamde bedrag werd berekend aan de hand van nieuwe regels voor de berekening van indirecte kosten (zie sectie 2.2.3), waarvan VIVAQUA de impact raamt op + € 5,2 miljoen²⁴. De impact van de nieuwe regels op de feitelijke resultaten wordt door VIVAQUA geschat op + € 3,96 miljoen.

Er zijn twee mogelijkheden om een relevante vergelijking te maken: ofwel worden de twee MIP's vergeleken op basis van de oude boekhoudkundige methode waarbij indirecte kosten (15% van algemene kosten) in aanmerking worden genomen, ofwel worden alleen de directe kosten van de genoemde MIP's vergeleken. In Tabel 11 worden deze twee vergelijkingen samengevat en wordt de reële daling van de investeringen tussen de twee MIP's belicht.

²³ Benodigde investeringen voor de toepassing van het WBP (het planningsinstrument van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat tot doel heeft een geïntegreerd en alomvattend antwoord te bieden op alle uitdagingen in verband met waterbeheer)

²⁴ In haar nota van 16 december 2021 aan LB betreffende de impact van de uitzonderlijke inflatie in 2021 op het Investeringsplan 2022-2027

	Investerings WBP (MIP)	Gecorrigeerde investeringen WBP (15% AK)	Directe kosten
MIP 2021-2026	€ 112.120.648 ²⁵	€ 112.120.648	€ 97.496.216
MIP 2022-2027	€ 108.774.239	€ 103.549.989	€ 90.043.469
Verschil	- € 3.346.409	- € 8.570.659	- € 7.452.747

Tabel 11: Vergelijking van het budget 2022 in de MIP's 2021-2026 en 2022-2027

Er zij op gewezen dat VIVAQUA de bedragen in deze twee MIP's om twee zeer verschillende redenen exclusief inflatie heeft berekend:

- MIP 2021-2026: VIVAQUA was van plan de inflatie te compenseren via productiviteitswinsten.
- MIP 2022-2027: VIVAQUA besloot met een gesloten enveloppe te werken, zodat de impact van de inflatie niet werd geanalyseerd omdat deze tot uiting zou komen in de vernieuwingstarieven van het net (neerwaarts) en niet in een stijging van de geïnvesteerde bedragen, aangezien de inkomsten die nodig zijn om deze stijging van de investeringskosten te dekken niet rechtstreeks beschikbaar waren (alleen via de regulatoire saldi, die pas in de volgende tariefperiode kunnen worden geactiveerd, waardoor de naleving van de EIB-ratio's voor de huidige tariefperiode in het gedrang komt).

Om de werkelijke investeringen te kunnen vergelijken met de bedragen die zijn begroot in de twee bovengenoemde MIP's, is het dus noodzakelijk om op deze laatste de inflatie toe te passen die opgetekend werd tussen 2020 en 2022²⁶ voor het MIP 2021-2026 en tussen 2021 en 2022²⁷ voor het MIP 2022-2027. De analyse in Tabel 12 is uitsluitend gebaseerd op de directe kosten om de wijziging in de boekhoudregels die in 2022 voor de indirecte kosten werden toegepast, te neutraliseren, en de gebruikte inflatie-index is die van de consumptieprijzen.

	Directe kosten	Inflatiegecorrigeerde directe kosten
MIP 2021-2026	€ 97.496.216	€ 108.656.916
MIP 2022-2027	€ 90.043.469	€ 98.374.536
Gerealiseerd	€ 97.985.350	€ 97.985.350

Tabel 12: Vergelijking begroot en gerealiseerd van de directe kosten van de WBP-investeringen

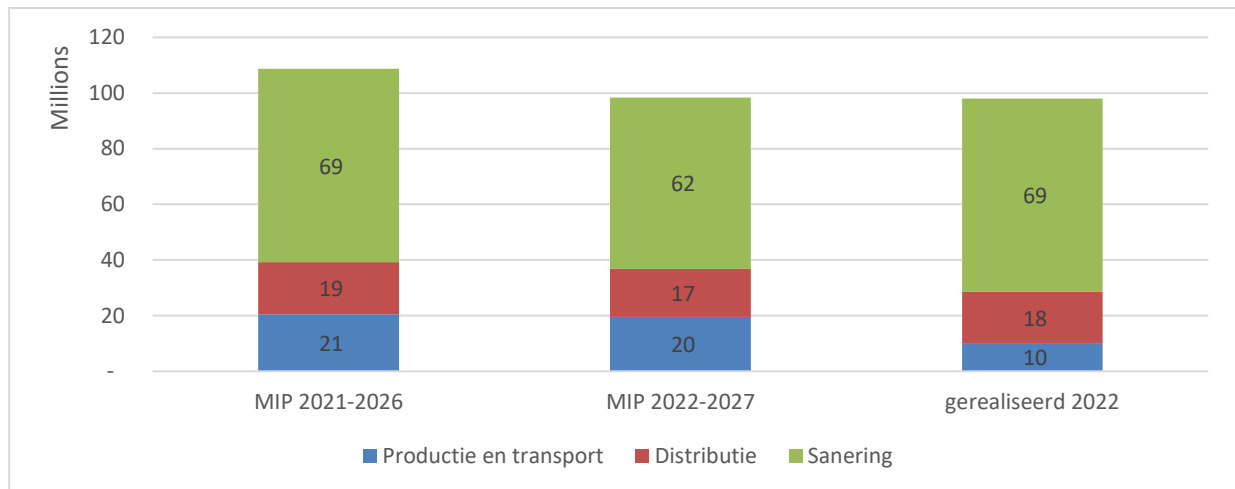
Figuur 12 geeft een overzicht van het verschil in directe kosten tussen de WBP-investeringen die in het tariefvoorstel zijn voorzien (d.w.z. met het MIP 2021-2026) en die in het MIP 2022-2027 en de

²⁵ Dit bedrag wordt verkregen door de enveloppe van de meters (€ 1.900.000 begroot voor 2022 in het MIP 2021-2026) af te trekken van de WBP-investeringen. De enveloppe van de meters is vanaf 2022 namelijk opgenomen in de OPEX.

²⁶ +11,4% (CPI)

²⁷ +9,3% (CPI)

daadwerkelijk uitgevoerde investeringen, door de begrotingen van de MIP's aan te passen voor inflatie (zoals weergegeven in Tabel 12) en met een uitsplitsing naar activiteit²⁸.

Figuur 12: uitsplitsing per activiteit van de begroting (gecorrigeerd voor inflatie) en gerealiseerd van de directe kosten van de WBP-investeringen PGE

Het is opmerkelijk om te zien hoezeer Figuur 12 verschilt van Figuur 11, met diametraal tegenovergestelde conclusies (feitelijke cijfers nu aanzienlijk lager met - € 10,7 miljoen in vergelijking met de eerste begroting van het MIP 2021-2026 en in lijn met de begroting van het MIP 2022-2027). Een grondige kennis van de manier waarop investeringscijfers worden verwerkt, is dus noodzakelijk om ze correct te kunnen analyseren. De bijbehorende daling in termen van geplaatste strekkende meters is des te signifikanter gezien de aanzienlijke stijging van de kosten per eenheid (+18% geraamd door VIVAQUA, zie subsectie 1.4.2). De daling van de investeringen in materiële vaste activa werd al geanalyseerd door BRUGEL in haar beslissing over de goedkeuring van het geactualiseerde tariefvoorstel van VIVAQUA.

2.3.2 Investeringen in materiële vaste activa buiten WBP

Op het moment van het tariefvoorstel had VIVAQUA, naast de investeringen bestemd voor de toepassing van het WBP, investeringen in materiële vaste activa 'buiten WBP' begroot. De bedragen en het gerealiseerde voor 2022 zijn aanzienlijk lager dan wat er begroot werd, zoals we kunnen zien in Tabel 13.

²⁸ Voor het MIP 2021-2026 werd de enveloppe van de meters (€ 1.900.000) verwijderd uit de activiteit 'distributie'.

	Tariefvoorstel	Gerealiseerd
Gebouwen	€ 1.807.000	€ 613.724
Schalenfabriek	€ 50.000	€ 41.973
Geproduceerde vaste activa - andere	€ 0	€ 474.683
Subtotaal geproduceerde materiële vaste activa buiten WBP	€ 1.857.000	€ 1.130.380
+ Verworven investeringen (uitrustingen, meubilair, rollend materieel)	€ 8.128.119	€ 1.869.350
TOTAAL materiële vaste activa buiten WBP	€ 9.985.119	€ 2.999.730

Tabel 13: Investerings in materiële vaste activa buiten WBP in 2022

De investeringen in materiële vaste activa buiten WBP volgen dezelfde trend als die van het WBP, d.w.z. een aanzienlijke vermindering ten opzichte van de initieel begrote bedragen. Hoewel BRUGEL de vermindering van de investeringen buiten WBP betreurt, benadrukt BRUGEL hier de grote inspanning die VIVAQUA heeft geleverd om de investeringen buiten WBP te verminderen en neemt ook nota van het feit dat een aanzienlijk deel van deze niet-geïnvesteerde bedragen het gevolg is van bevoorradings-/leveringsproblemen in 2022 als gevolg van de macro-economische context (bevoorradingsproblemen van voertuigen enz.); deze bedragen zullen dus gedeeltelijk worden overgedragen naar de volgende boekjaren.

De geproduceerde vaste activa 'andere' heeft betrekking op eigen uitrusting en voertuigen die niet rechtstreeks van de leverancier werden aangekocht, en maakt deel uit van de geproduceerde vaste activa die in de uitgaven van VIVAQUA zijn opgenomen. De investeringen die rechtstreeks bij de leverancier zijn aangekocht, zijn van hun kant niet opgenomen in de kosten van VIVAQUA omdat ze boekhoudkundig gezien niet via een kostenrekening lopen. Ze worden echter gedekt door tarieven tegen het afschrijvingstempo van de bijbehorende activa.

2.3.3 Investerings in immateriële vaste activa

VIVAQUA had in haar initiële tariefvoorstel geen investeringen in immateriële activa voorzien. Zoals uitgelegd werd in subsectie 2.2.1, maakten de problemen met de implementatie van de 'SAP IS-U'-software echter een herziening van de software noodzakelijk, die door de revisor werd beschouwd als een immaterieel actief. Daarnaast werden voor het 'cockpit'-project om de kostenberekening en de operationele implicaties daarvan (met inbegrip van de levenscyclus van de bouwwerven) te herzien, in 2022 ook bedragen geactiveerd als immateriële vaste activa.

	Tariefvoorstel	Gerealiseerd
SAP IS-U	€ 0	€ 4.070.730
Cockpit	€ 0	€ 663.612
TOTAAL immateriële vaste activa	€ 0	€ 4.734.342

Tabel 14: Investerings in immateriële vaste activa in 2022

2.3.4 Samenvatting van de investeringen

De investeringen die in de voorgaande subsecties geanalyseerd werden, werden in Tabel 15 samengevoegd.

	Tariefvoorstel	Gerealiseerd
Materiële vaste activa WBP	€ 112.120.648	€ 116.325.491
Materiële vaste activa buiten WBP	€ 1.857.000	€ 1.130.380
Immateriële vaste activa	€ 0	€ 4.734.342
Subtotaal geproduceerde vaste	€ 113.977.648	€ 122.190.213
+ Verworven investeringen	€ 8.128.119	€ 1.869.350
TOTAAL investeringen	€ 122.105.767	€ 124.059.563

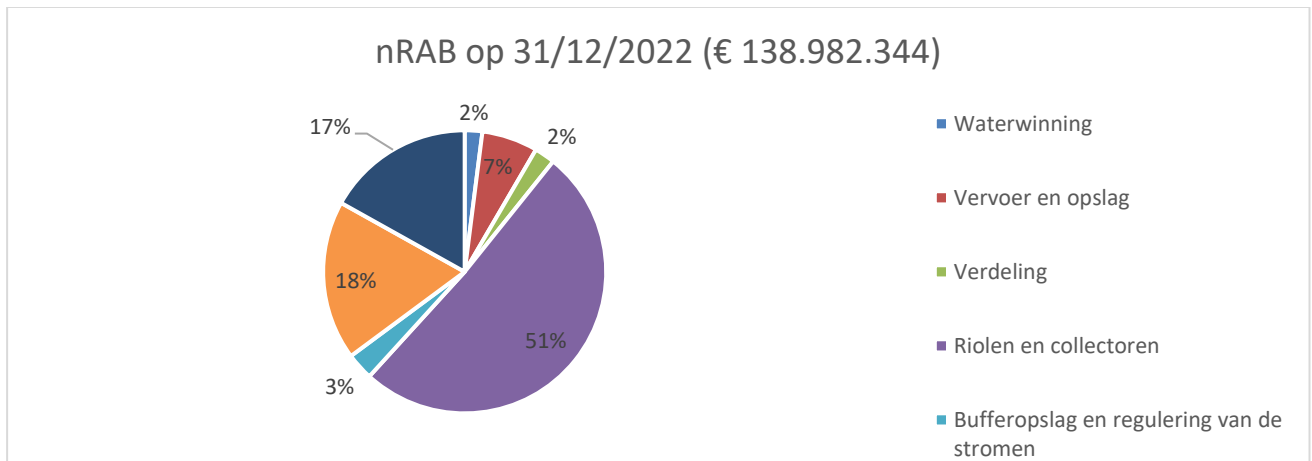
Tabel 15: Gerealiseerde investeringen in 2022

Het verschil tussen gerealiseerd en verwacht van de geproduceerde vaste activa voedt een niet-beheersbaar 'CAPEX'-saldo dat gedetailleerd wordt in subsectie 3.4.5.

2.3.5 Evolutie van de RAB

De RAB (*Regulated Asset Base*) bestaat uit alle activa die nodig zijn voor de realisatie van de gereguleerde activiteiten van de operator en is gebaseerd op de berekening van de vergoeding van de nieuwe geïnvesteerde kapitalen door de operator in de vorm van een billijke marge (BM).

De RAB wordt dus in twee subgehelen uitgesplitst: enerzijds de historische RAB bestaande uit investeringen gedaan vóór het begin van de eerste regulatoire periode (hRAB), waarmee geen rekening wordt gehouden voor de berekening van de BM, en de nieuwe RAB (nRAB). Deze laatste is per definitie gelijk aan € 0 op 01/01/2022 en is in de loop van 2022 veranderd in functie van de gedane investeringen, zoals weergegeven in Tabel 15. Deze investeringen, verminderd met de reeds geboekte afschrijvingen in 2022 (€ 1.177.128), vormen de waarde van de nRAB op 31/12/2022, namelijk € 138.982.344. De samenstelling ervan in functie van de activiteiten wordt weergegeven in Figuur 13.

Figuur 13: Uitsplitsing van nRAB per activiteit

De riolen en collectoren vertegenwoordigen meer dan de helft van de nRAB, in overeenstemming met het hoge investeringsniveau in deze activiteitenperimeter.

Hierbij dient opgemerkt dat de nRAB de gecumuleerde investeringen in immateriële activa tussen 2019 en 2021 omvat voor een bedrag van € 16.099.908 voor het Vivanext-project (voornamelijk de implementatie van SAP IS-U). De methodologie voorziet niet expliciet in het in aanmerking nemen van dit type activa, maar:

- Aangezien de impact op de berekening van de reële marge beperkt is;
- Aangezien de billijke marge door VIVAQUA moet worden geherinvesteerd zolang een TFM wordt toegekend;
- Aangezien de bijbehorende afschrijving in ieder geval gedekt wordt door de tarieven (hetzij via de hRAB of de nRAB);

Wordt de gebruiker niet benadeeld door deze behandeling van de € 16.099.908 aan immateriële vaste activa, die BRUGEL dan ook aanvaardt.

2.3.6 Billijke marge

De billijke marge wordt gewoon verkregen door een rendementspercentage te vermenigvuldigen met het gemiddelde van de waarden van de nRAB's bij het begin en op het einde van de periode die door eigen middelen wordt gefinancierd. Het door de methodologie voorgeschreven rendementspercentage is de gewogen gemiddelde waarde van de leninglasten van de operator op zijn globale financiële schulden:

$$R = \frac{\sum_{i=0}^t (\text{Netto schuld } i * \text{interestd' voet } i)}{\sum_{i=0}^t \text{Netto schuld } i}$$

In overeenstemming met de methodologie heeft BRUGEL een correctie aangebracht op het rendementspercentage dat VIVAQUA voorstelt²⁹ in haar rapporteringsmodel. De berekening van de billijke marge voor 2022 wordt samengevat in Tabel 16.

²⁹ Om vertrouwelijkheidsredenen met betrekking tot de commerciële aanbiedingen wordt de informatie over de verschillende VIVAQUA-leningen niet gepubliceerd.

nRAB op 01/01/2022	€ 0
nRAB op 31/12/2022	€ 138.892.344
Gemiddelde nRAB	€ 69.491.172
Weerhouden rendementspercentage	2,37%
Percentage financiering door eigen middelen	59,5%
Billijke marge 2022	€ 980.946

Tabel 16: Berekening billijke marge 2022

Aangezien de billijke marge werd begroot op € 1.006.352, wordt een saldo van - € 25.406 gecreëerd als schuld van VIVAQUA aan de gebruiker.

Tot slot moet erop worden gewezen dat BRUGEL, in overeenstemming met punt 2.5.2 van de methodologie, vereist dat de volledige billijke marge elk jaar opnieuw wordt geïnvesteerd zolang een TFM wordt toegekend (zie volgende subparagraaf).

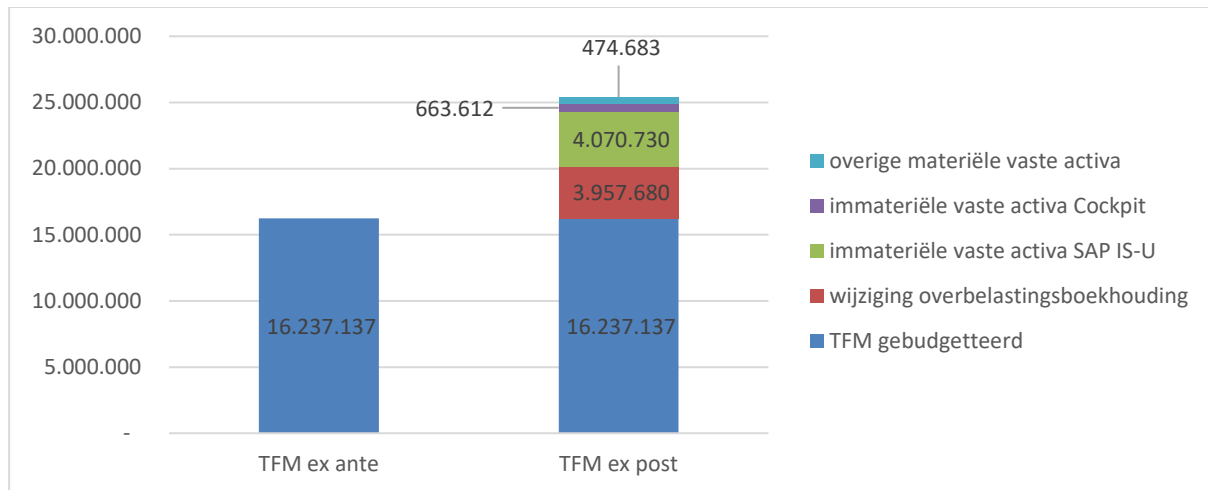
2.3.7 Toegelaten financieringsmarge (TFM)

De TFM werd in de methodologie ingevoerd om 'de operator in staat te stellen de investeringen te doen die nodig zijn om zijn gereguleerde activiteiten uit te oefenen'. Bij de goedkeuring van het initiële tariefvoorstel van VIVAQUA heeft BRUGEL ook aanvaard dat de TFM zou worden 'bepaald op voorwaarde dat de EIB-ratio's worden nageleefd'. De TFM werd vervolgens begroot op € 16.237.137 voor 2022. Voor dit boekjaar kunnen twee vaststellingen worden gedaan:

- 1) VIVAQUA is er niet in geslaagd de EIB-ratio's na te leven;
- 2) De geproduceerde vaste activa vielen hoger uit dan begroot (zie subsectie 2.3.4).

In het licht van deze twee vaststellingen is BRUGEL van mening dat het gebruik van de vooraf gebudgetteerde TFM gerechtvaardigd was.

Anderzijds, wat de tweede opmerking betreft, wordt de stijging van de geproduceerde vaste activa grotendeels veroorzaakt door de wijziging in de boekhoudkundige verwerking van de toeslagen en de extra kosten van de implementatie van SAP IS-U. VIVAQUA wilde daarom dat de TFM met deze bedragen zou worden verhoogd, waardoor de waarde ex post op € 25.403.842 zou uitkomen, zoals blijkt uit Figuur 14.

Figuur 14: Evolutie van de door VIVAQUA gewenste TFM

Om VIVAQUA niet te benadelen³⁰ bij de wijziging van de boekhoudkundige regels met betrekking tot de toeslagen (die werden gecontroleerd door de revisor en die een meer gedetailleerde analytische opvolging van de vaste activa mogelijk maken), aanvaardt BRUGEL dat de TFM wordt verhoogd met het bedrag van deze impact (+ € 3,96 miljoen). Wat de andere door VIVAQUA gevraagde verhogingen betreft, aanvaardt BRUGEL om ze gedeeltelijk te laten doorwerken in de waarde van de TFM. Concreet is de waarde ex post van de TFM het hierboven vermelde bedrag van € 25.403.842, maar een deel ervan wordt verworpen op grond van onredelijke kosten in subsectie 3.1.1.

In overeenstemming met wat werd beslist toen BRUGEL het initiële tariefvoorstel goedkeurde, kunnen de activa niet twee keer worden gefinancierd door de tarieven - één keer via de TFM en een tweede keer via de afschrijvingen van de RAB - en de afschrijving van de TFM wordt dan ook verworpen in subsectie 3.2.1.

Tot slot zal BRUGEL in de loop van het jaar 2024 en voorafgaand aan de overhandiging van het ex post 2023 verslag³¹, in overleg met VIVAQUA richtlijnen opstellen waarmee de ex post waarde van de TFM in andere scenario's dan die van boekjaar 2022 zal worden verduidelijkt.

2.4 Evolutie van de opbrengsten

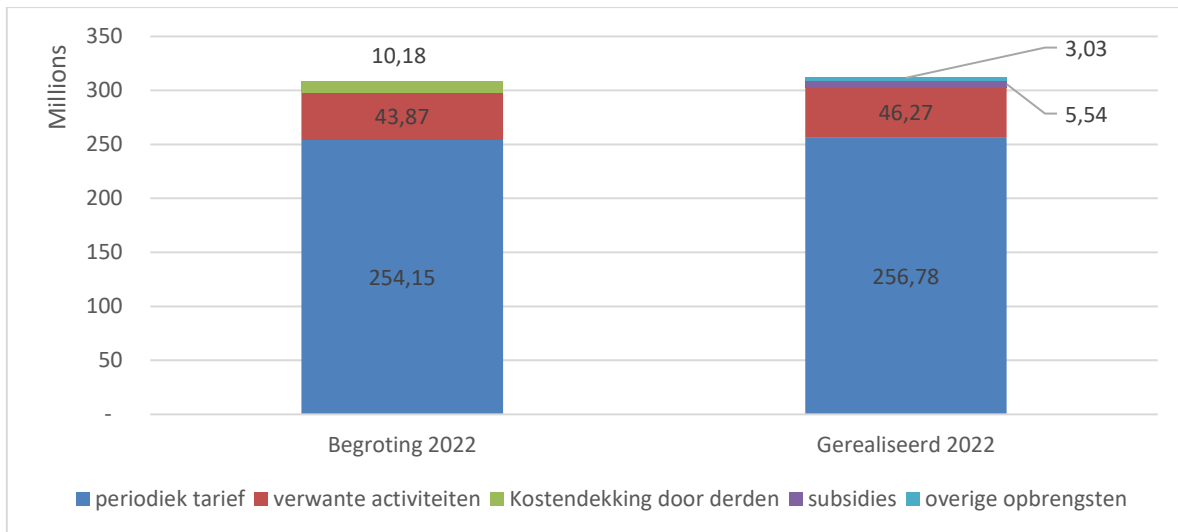
Terwijl rubriek 2.2 de gereguleerde lasten heeft beschreven die in 2022 werden gerealiseerd, dienen voortaan de financieringsbronnen te worden geanalyseerd waarmee die lasten konden worden gedekt. De periodieke inkomsten worden immers op de volgende manier verkregen na toepassing van de methodologie:

$$\text{Periodieke inkomsten} = \text{Totale inkomsten} - \text{Niet - periodieke inkomsten} - \text{Aanverwante inkomsten} - \text{Subsidie},$$

³⁰ Aangezien de geproduceerde vaste activa hoger uitkwamen dan begroot, werd een saldo variatie CAPEX gevormd ten belope van het voordeel voor de gebruiker in 2022 (zie subsectie 3.4.5). VIVAQUA zou dus vergoed worden tegen het afschrijvingspercentage van de vaste activa. Deze vergoeding wordt echter gespreid over de levensduur van de activa, wat voor VIVAQUA een probleem op het vlak van zelffinanciering vormt gezien haar beperkte schuldcapaciteit. De TFM wil deze vergoeding rechtstreeks voorfinancieren, vandaar de uitdrukking 'VIVAQUA niet te benadelen'.

³¹ 30 juni 2024

Waarbij de Totale inkomsten overeenstemmen met het bedrag van alle gereguleerde lasten. Figuur 15 geeft de uitsplitsing weer van de verschillende categorieën gebudgetteerde (€ 308.194.074) en gerealiseerde opbrengsten (€ 311.620.316) voor het jaar 2022. De uitsplitsing is ex post nauwkeuriger dan ex ante, aangezien VIVAQUA de inkomsten van derden nu nauwkeuriger kan controleren.

Figuur 15: uitsplitsing van de gebudgetteerde en de gerealiseerde opbrengsten in 2022

In het bijzonder de evolutie van de andere opbrengsten dan periodieke opbrengsten is belangrijk om te begrijpen of de periodieke tarieven de te dekken gereguleerde lasten hebben over- of ondergefinancierd en om de regulatoire saldi te bepalen die uit deze over-/onderinvestering voortvloeien. De volgende deelrubrieken bieden een antwoord op die vraag.

2.4.1 Periodiek tarief

In overeenstemming met de beslissing tot goedkeuring van het initiële tariefvoorstel worden de volumes die in 2022 aan de gebruikers worden verdeeld, gefactureerd op basis van een vast tarief (onafhankelijk van de verbruikte volumes) en een variabel tarief (evenredig met de verbruikte volumes), die beide verschillen naargelang het type gebruiker (huishoudelijk of niet-huishoudelijk) en de activiteit (levering of sanering). De inkomsten uit de toepassing van deze periodieke tarieven zijn samengevat in Tabel 17:

Soort gebruiker	Tariefcomponent	Bevoorrading	Sanering	TOTAAL
Huishoudelijk	Vast tarief (excl. btw)	€ 13,27	€ 14,10	€ 27,37
	Facturatie-eenheden	502.670	502.670	502.670
	Variabel tarief (excl. btw)	€ 1,7657/m ³	€ 1,8771/m ³	€ 3,6428/m ³
	Geleverde volumes 2022	38.232.172 m ³	38.232.170 m ³	38.232.170 m ³
	Ontvangsten	€ 74.176.976	€ 78.853.252	€ 153.030.229

Niet-huishoudelijk	Vast tarief (excl. btw)	€ 13,26	€ 14,12	€ 27,38
	Facturatie-eenheden	128.205	128.205	128.205
	Variabel tarief (excl. btw)	€ 2,1562/m ³	€ 2,2721/m ³	€ 4,4283/m ³
	Geleverde volumes 2022	22.255.952 m ³	22.689.217 m ³	
	Ontvangsten	€ 49.688.283	€ 53.362.424	€ 103.050.706
TOTAAL	Geleverde volumes 2022	60.488.124 m³	60.921.386 m³	
	Ontvangsten	€ 123.865.259	€ 132.215.676	€ 256.080.935

Tabel 17: Theoretische periodieke inkomsten voor in 2022 gedistribueerde volumes

Deze in 2022 gerealiseerde periodieke inkomsten (€ 256.080.9355) worden vergeleken met de vooraf gebudgetteerde inkomsten (€ 254.146.883) en het verschil dat uit deze vergelijking voortvloeit, geeft een saldo van - € 1.934.052 als schuld van VIVAQUA aan de gebruiker (zie subsectie 3.4.4).

BRUGEL stelt vast dat de in de levering opgenomen volumes voor de berekening van de periodieke inkomsten (60.488.124m³) verschillen van die welke door VIVAQUA worden gebruikt voor de berekening van de lekkages en voor de berekening van de regularisatiefactuur van HYDRIA (namelijk 60.585.761m³). Dit zou kunnen verklaren waarom de totale inkomsten in Tabel 17 enigszins afwijken van de inkomsten die VIVAQUA in haar jaarverslag van 2022 heeft gepubliceerd (€ 256.170.000). VIVAQUA heeft BRUGEL toelichtingen gestuurd die bij de volgende controle ex post 2023 zullen worden geanalyseerd. BRUGEL behoudt zich het recht voor om het saldo van de periodieke tarieven 2022 indien nodig met terugwerkende kracht te corrigeren.

Het is belangrijk om te benadrukken dat deze periodieke inkomsten overeenstemmen met het theoretische bedrag verbonden aan de geleverde volumes in 2022 en dus verschillen van de factureerbare volumes in 2022 (met betrekking tot de volumes voor de jaren 2021 en 2022) en de daadwerkelijk door VIVAQUA gefactureerde volumes in 2022 (lager wegens facturatieproblemen).

Uit onderzoek van tabel 17 blijkt dat de geleverde volumes hoger zijn voor afvalwaterzuivering dan voor distributie. Het verschil is te wijten aan de volumes geleverd door zelfproducenten (433.260m³ in 2022), die de volumes behandeld door het afvalwaternetwerk verhogen. VIVAQUA legde bovendien uit dat het in 2022 volumes van zelfproducenten met betrekking tot de boekjaren 2021 en 2022 gezamenlijk had gefactureerd. Aangezien de analyse van de saldi niet afhangt van de *timing* van de facturatie, worden in Tabel 17 enkel de inkomsten met betrekking tot de volumes van 2022 weergegeven. **BRUGEL nodigt LB en VIVAQUA uit samen te werken om deze volumes op jaarbasis te factureren.**

Tot slot is het nuttig drie elementen te belichten met betrekking tot de periodieke tarieven die VIVAQUA niet heeft gefactureerd en die BRUGEL heeft opgemerkt:

- VIVAQUA heeft bevestigd dat ze het water dat wordt gebruikt om het grondwater te onttrekken niet factureert, in strijd met de bepalingen van artikel 107 van de algemene voorwaarden ³². Dit leidt tot een potentiële inkomstenderving voor VIVAQUA, en bijgevolg, via cascade, tot een niet-verlaging van de heffingen die via het tarief worden doorgerekend aan de eindgebruiker, die echter moeilijk te kwantificeren is bij gebrek aan een raming van de daadwerkelijk onttrokken volumes³³;
- Om historische redenen, die verband houden met de aard zelf van de intercommunalisering van de diensten waarvoor de gemeenten verantwoordelijk zijn, factureert VIVAQUA de gemeenten nog niet voor de volumes van de brandkranen, wat leidt tot een inkomstenverlies dat wordt gekwantificeerd en door BRUGEL afgewezen in subsectie 3.2.2;
- Anekdotisch levert VIVAQUA gratis water aan een Waalse landeigenaar in ruil voor een erfdiensbaarheid die historisch ten gunste van VIVAQUA werd gevestigd in een notariële akte voor een belangrijke toevoerleiding die het eigendom van de landeigenaar doorkruist.

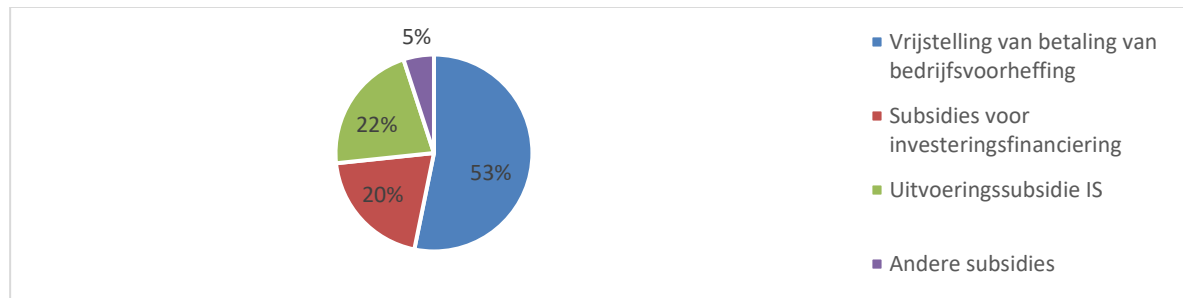
2.4.2 Subsidies

De boekhoudkundige opbrengsten voor het boekjaar 2022 uit subsidies ontvangen door VIVAQUA bedragen € 8.642.540. Een deel van deze opbrengsten (€ 3.100.000) heeft echter betrekking op subsidies die zijn vereffend (betaald aan VIVAQUA) vóór de start van de regulatoire periode (01/01/2022), maar die nu zijn toegewezen aan het boekjaar 2022. VIVAQUA heeft BRUGEL dus gevraagd om de berekening van de regulatoire saldi te baseren op het jaar waarin de subsidies werden vereffend in plaats van op het jaar waarin ze in de rekeningen werden toegewezen. **BRUGEL heeft ingestemd met het verzoek van VIVAQUA, op voorwaarde dat deze methodologie voor de berekening van de saldi van de subsidies op basis van hun vereffeningsjaar niet zou worden gewijzigd over de volledige regulatoire periode.**

De waarde ex post van de subsidies bedraagt dus € 5.542.540 en de verdeling per type subsidie wordt weergegeven in Figuur 16.

³² Artikel 107, §5, van de Algemene Voorwaarden van Vivaqua: 'De bronbemaling mag worden geloosd in het rioolnet met dien verstande dat het water dat erin wordt geloosd niet het karakter heeft van afvalwater en dat degene die het loost een prijs per m³ moet betalen, waarvan het bedrag wordt gepubliceerd op de website van VIVAQUA.'

³³ De door Leefmilieu Brussel toegekende winningsvergunningen voor het verlagen van het grondwaterpeil hebben betrekking op maximaal toegestane debieten; de toegekende vergunningen leggen echter geen enkel systeem op voor het tellen van de daadwerkelijk verlaagde debieten. VIVAQUA beschikt dus niet over cijfers met betrekking tot de daadwerkelijk onttrokken volumes (die hangen af van het grondwaterpeil, dat op zijn beurt wordt beïnvloed door de neerslag in een bepaalde periode).

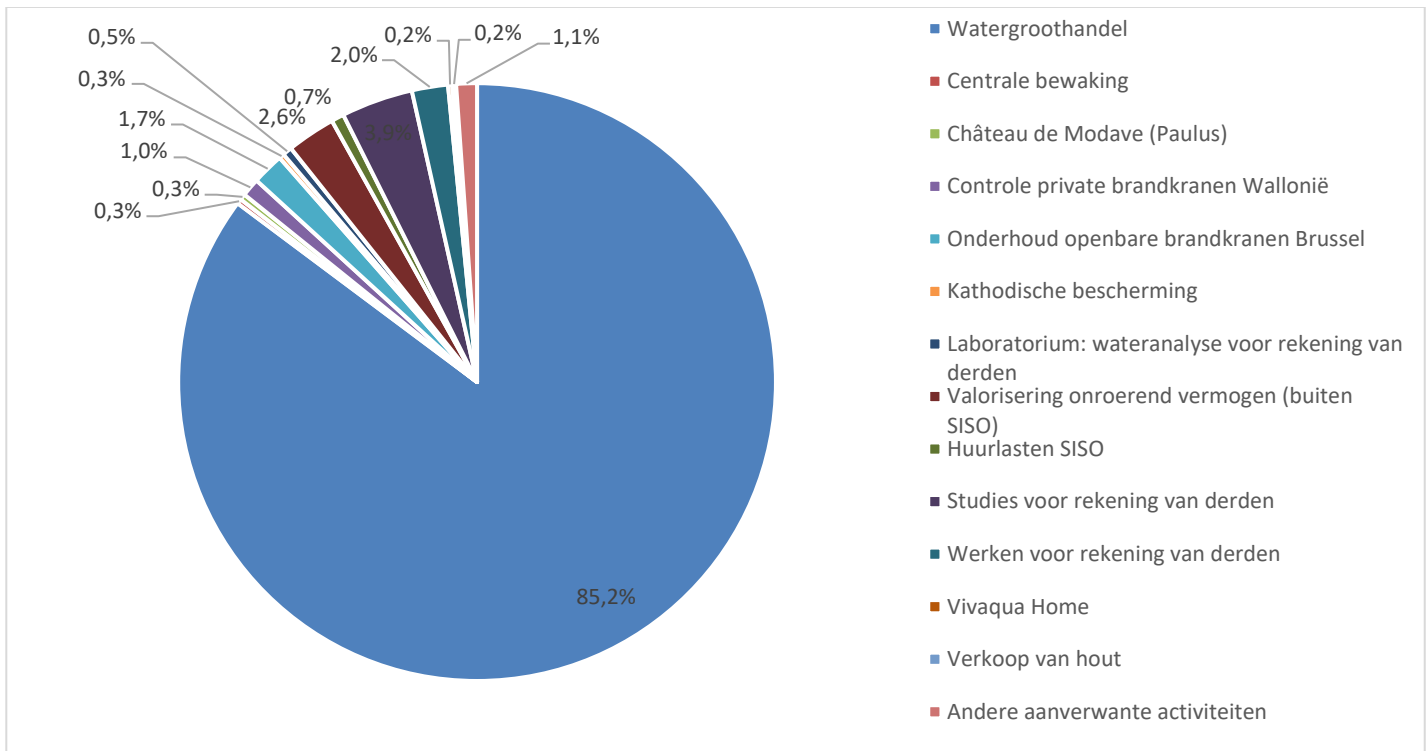

Figuur 16: Uitsplitsing van de in 2022 vereffende subsidies

De opname van de vrijstelling van de betaling van de roerende voorheffing in de categorie subsidies vloeit voort uit de boekhoudkundige aard van deze post: VIVAQUA houdt het brutoloon van de medewerkers in en verandert niets aan de verrekening van hun nettoloon, maar heeft van de federale overheid de toestemming gekregen om niet het volledige bruto-/nettoverschil aan de fiscus af te dragen: het saldo dat VIVAQUA inhoudt, moet dus wettelijk/boekhoudkundig worden ingedeeld als een subsidie en niet als een lastenverlichting.

2.4.3 Aanverwante activiteiten

De aanverwante activiteiten van VIVAQUA leverden in 2022 € 46.886.703 op ten opzichte van de vooraf gebudgetteerde € 43.867.797, wat resulteert in een saldo van € 3.018.906 als schuld van VIVAQUA aan de gebruiker. Zoals geïllustreerd in Figuur 17 is de overgrote meerderheid van de opbrengsten uit aanverwante activiteiten afkomstig van de watergoothandel. Om redenen van commerciële vertrouwelijkheid stelt BRUGEL hier niet de details voor van de opbrengsten uit de verkoop van water op groothandelniveau per contract, maar heeft ze wel vastgesteld dat een groot deel daarvan de respectieve tarieven in 2022 heeft zien stijgen als gevolg van de macro-economische context.

Figuur 17: Uitsplitsing van de opbrengsten van aanverwante activiteiten

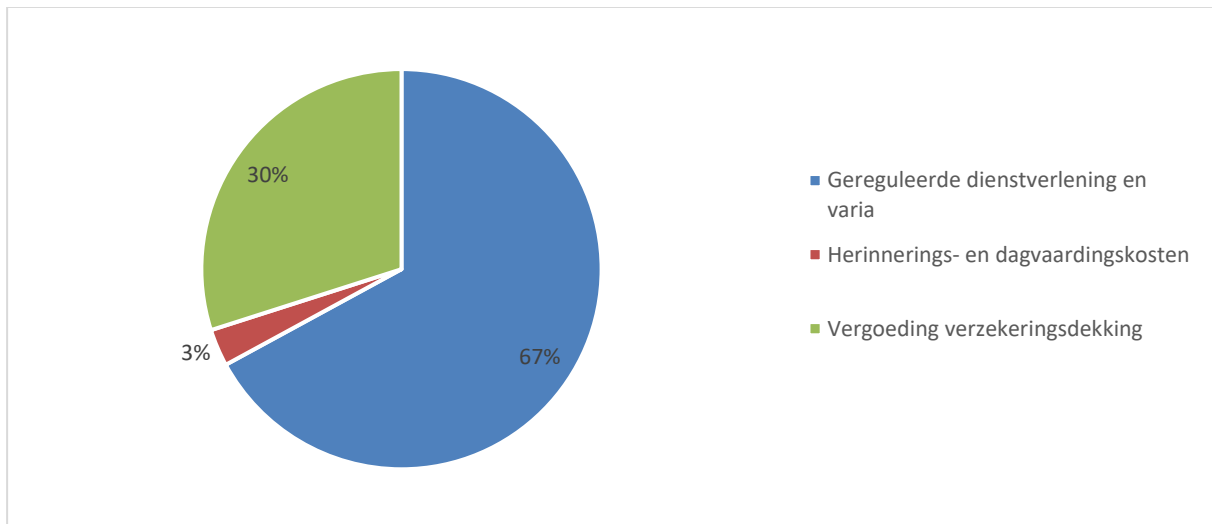
Eind 2022 besloot VIVAQUA om een verzekeringspolis voor de verkoop van een noodhoeveelheid water (toename van het piekverbruik met 25 000 m³/d in geval van droogte/warmtegolf) aan de maatschappij Farys op te zeggen, een verzekeringspolis die in het verleden werd betaald door een jaarlijkse forfaitaire vergoeding van € 250.000 te factureren. Deze beslissing werd ingegeven door nieuwe prognoses in het 'Water Quantity Plan' (WQP) van VIVAQUA, waarin het risico wordt voorspeld van een tijdelijke vermindering van de door VIVAQUA geproduceerde volumes als gevolg van de klimaatverandering, en een daaruit voortvloeiend verhoogd risico voor de drinkwatervoorziening van het BHG. De conclusies van het WQP kunnen de toekomstige prognoses van de door VIVAQUA geproduceerde watervolumes bij dagelijkse piek dan ook op elk moment wijzigen en de verkochte volumes over bepaalde periodes verminderen.. BRUGEL heeft overigens een studie gelanceerd over voornoemd WQP van VIVAQUA met het oog op de analyse ervan.

Tot slot zijn de meerwaarden op de overdrachten van historische activa (hRAB) opbrengsten uit aanverwante activiteiten die niet zijn opgenomen in de opbrengsten van VIVAQUA voor de berekening van de saldi 2022. Ze zijn goed voor een bedrag van € 618.848 voor 2022. In de komende tariefperiodes zal BRUGEL de juridische relevantie van deze behandeling en de opportuniteit van de opname van deze opbrengsten in de gereguleerde inkomsten analyseren.

Aangezien de gerelateerde activiteiten a priori een positief financieel saldo moeten vertonen, wordt deze controle uitgevoerd in sectie 4.1.

2.4.4 Overige opbrengsten

Naast periodieke inkomsten, subsidies en inkomsten uit aanverwante activiteiten heeft VIVAQUA andere inkomsten ontvangen voor een totaalbedrag van € 3.034.467. Een uitsplitsing van deze overige opbrengsten is weergegeven in Figuur 18.

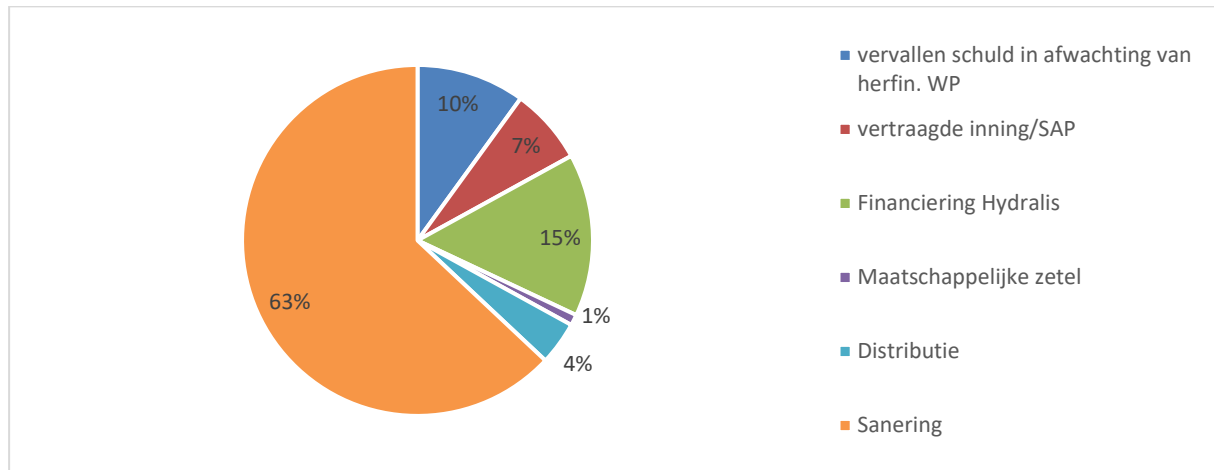
Figuur 18: Uitsplitsing van de overige opbrengsten ontvangen in 2022

De levering van gereguleerde diensten omvat zowel de inkomsten uit niet-periodieke tarieven als de inkomsten uit onroerende goederen, terugwinningen van kosten enz. **BRUGEL stelt vast dat VIVAQUA door haar facturatieproblemen niet in staat is geweest om een analytische opvolging van de niet-periodieke tarieven op te zetten die haar in staat zou stellen om bepaalde van deze tarieven achteraf te corrigeren (naar boven of naar beneden), zoals ze had toegezegd bij het initiële tariefvoorstel. BRUGEL heeft dus geen gedetailleerd onderzoek kunnen uitvoeren van de niet-periodieke tarieven in deze controle ex post 2022.** VIVAQUA heeft echter bevestigd dat het deze analytische monitoring zal opnemen in het kader van de voor 2024 geplande ontwikkelingen binnen het Cockpit-project, aangezien een analytische monitoring van de niet-periodieke tarieven eind 2025 beschikbaar zou moeten zijn. Bovendien voorziet punt 7.1 Rapportmodellen van de tariefmethodologie in een overgangsfase: *'Aangezien het door VIVAQUA geïnitieerde cockpitproject om onder meer te voldoen aan de boekhoudkundige vereisten van BRUGEL op het vlak van rapportering, een project is dat nog steeds loopt en nog enkele jaren zal duren, gaat BRUGEL akkoord met een 'overgangsfase' met het gebruik van een rapporteringsmodel dat in eerste instantie is aangepast aan de beschikbare datakaders van VIVAQUA. VIVAQUA verbindt zich ertoe om alles in het werk te stellen om de duur van deze overgangsfase zo kort mogelijk te houden en BRUGEL periodiek op de hoogte te houden van de voortgang van dit project.'*

De opbrengsten uit herinnerings- en dagvaardingskosten waren aanzienlijk lager dan vooraf begroot (€ 91.100 ten opzichte van € 500.000), als gevolg van het besluit van VIVAQUA om deze kosten niet te factureren vanwege de gezondheids crisis in 2020 en 2021. Het feit dat er in 2022 geen nieuwe herinneringsfacturen werden verzonden, accentueerde dit tekort.

2.5 Evolutie van de financiële schuld

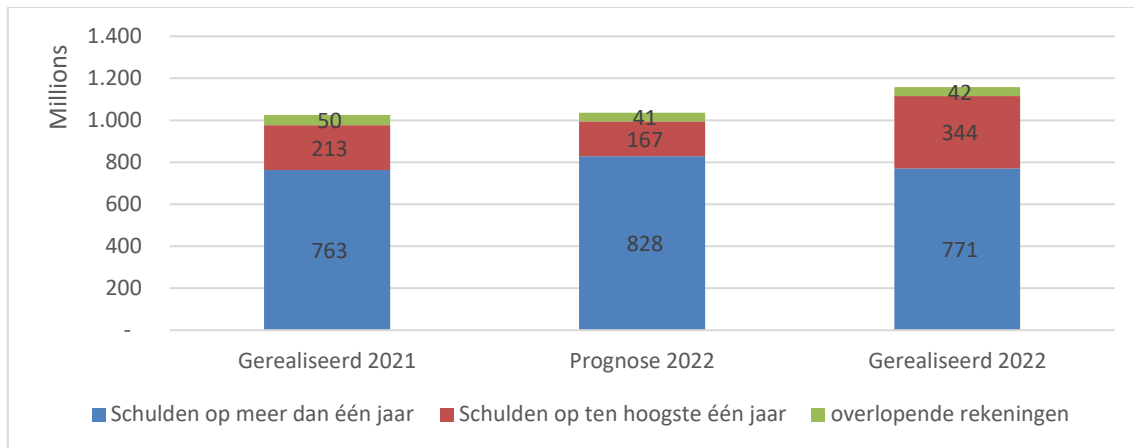
De financiële schuld³⁴ van VIVAQUA bedroeg € 1.023.225.247 op 31/12/2022, waarvan de oorsprong voornamelijk ligt in de financiering van het waterzuiveringsnet, zoals weergegeven in Figuur 19.

Figuur 19: Uitsplitsing van de schuld van VIVAQUA eind 2022

De schuld van VIVAQUA is 13% hoger dan op 31/12/2021, voornamelijk door de kortetermijschuld die werd aangegaan in het kader van het kastekort veroorzaakt door de facturatieproblemen (zie subsectie 1.4.1). Figuur 20 toont deze trend, evenals het verschil tussen de schuldstructuur en de prognoses voor 2022. Door de goedkeuring in december 2021 van het tariefplan 2022-2026 kon VIVAQUA namelijk pas in het eerste kwartaal van 2022 onderhandelingen starten met de EIB om een nieuw meerjarig financieringsprogramma af te sluiten. In het tweede kwartaal van 2022 werd het echter duidelijk dat de sterke stijging van de inflatie als gevolg van de oorlog in Oekraïne dit tariefplan ongeschikt maakte in termen van kostenevolutie en dat VIVAQUA op deze basis niet in staat zou zijn om gedurende de hele tariefperiode aan haar contractuele ratio's ten opzichte van de EIB te voldoen zonder haar tarieven aan te passen. Aangezien de traditionele commerciële banken de toekenning van nieuwe langetermijnfinanciering afhankelijk stelden van de afsluiting van een nieuw programma met de EIB, was VIVAQUA niet in staat om zichzelf in 2022 via een langetermijnschuld te financieren en koos ze er daarom voor om over te schakelen op kortetermijschuld. Het beroep dat op deze kortetermijschuld werd gedaan, werd ook aanzienlijk verhoogd door de facturatieproblemen die maakten dat de inningen het hele jaar door aanzienlijk daalden.

³⁴ D.w.z. zonder rekening te houden met commerciële schulden

Figuur 20: Evolutie van de schuld van VIVAQUA

Omdat VIVAQUA er niet in slaagde om haar schuldenlast of de kosten ervan te verminderen, besloot ze uiteindelijk om op 21 december 2022 een aangepast tariefvoorstel voor uitzonderlijke omstandigheden in te dienen, dat BRUGEL op 14 februari 2023 goedkeurde.

Aangezien het verzoek tot tariefverhoging extreem laat in het jaar werd ingediend, heeft VIVAQUA in de loop van 2022 geen leningen op lange termijn kunnen afsluiten. Naast het regelmatige gebruik van kortetermijnleningen heeft VIVAQUA de aanzienlijke achterstand in inningen (€ 86 miljoen op het einde van 2022, zie subsectie 1.4.1) als gevolg van de facturatieproblemen gecompenseerd door de volgende keuzes te maken:

- Onderhandelingen met HYDRIA om de betaling van het saldo van de facturen uit te stellen (€ 6.870.224 incl. btw) en om drie maandelijks termijnbetalingen uit te stellen (totaal uitstel van betaling van € 10.448.955 incl. btw), zie sectie 4.5.3;
- Een vertraging van de investeringen, hoewel het bedrag dat in 2022 daadwerkelijk werd uitbetaald, niettemin hoger lag dan de oorspronkelijke prognose (ook al is dit investeringsniveau, gecorrigeerd voor inflatie en met een ongewijzigde methode voor de boeking van indirecte kosten, - € 10,6 miljoen euro in vergelijking met het MIP 2021-2026, zie punt 2.3.1);
- Het gebruik van een achtergestelde lening van € 10 miljoen bij Finance&Invest.Brussels om voldoende liquiditeit te hebben in afwachting van de afsluiting van de EIB-lening (contract loopt van december 2022 tot juni 2024).

Gezien de financieringsproblematiek van VIVAQUA in 2022 en haar algemene balanspositie, heeft BRUGEL de volgende opmerkingen:

- BRUGEL is bezorgd over de financiering van VIVAQUA door HYDRIA, die dus ook de financiële gezondheid van de andere wateroperator in het BHG in gevaar zou kunnen brengen. In geen geval kan deze financieringsoptie regelmatig en structureel worden;
- BRUGEL is bezorgd dat VIVAQUA, geconfronteerd met een situatie die zeker uitzonderlijk is, haar toevlucht neemt tot een vermindering van de investeringen als financieringsoptie die, als ze structureel zou worden, de betrouwbaarheid en de veiligheid van het net in gevaar zou kunnen brengen;
- BRUGEL raadt VIVAQUA ten stelligste aan om de procedure voor de invordering van de onbetaalde facturen in zijn geheel opnieuw op te starten, om de niet-invorderbare vorderingen zoveel mogelijk te

beperken (waarvoor de totale schatting van het risico op oninbaarheid door VIVAQUA € 64,8 miljoen bedraagt (waardevermindering), zie sectie 2.2.1)

BRUGEL stelt dus vast dat de analyse die in het kader van deze controle ex post 2022 werd uitgevoerd, de vaststellingen van de financieringsproblemen bevestigt die in de beslissing tot goedkeuring van het geactualiseerde tariefvoorstel werden vastgesteld.

2.6 KPI

De methodologie voorziet in punt 3.2:

'Naast de performance inzake de kosten besteedt de Regulator bijzondere aandacht aan de kwaliteit van de door de operator uitgevoerde dienstverlening. Rekening houdend met het feit dat de tariefvoering nieuw is binnen de watersector – zowel voor de operator als voor de Regulator – zal in deze tariefperiode strikt genomen geen enkele incentive regulation op de doelstellingen worden toegepast. Wel geeft de Regulator hierbij uitdrukking aan zijn wens om een dergelijk systeem te ontwikkelen voor de volgende tariefperiode. In voorbereiding hierop voegt de operator bij elk verslag van de ex post-controle de kwantificering van de indicatoren, opgenomen in bijlage 2 van deze methodologie.

...

De kwantificering van de indicatoren voor categorie 1 zal moeten worden meegedeeld bij de ex post-controle van het eerste jaar van de tariefperiode, d.w.z. 2023. De kwantificering van de indicatoren voor categorie 2 zal moeten worden meegedeeld bij de ex post-controle van het derde jaar van de tariefperiode, d.w.z. 2025.'

De lijst van de voorlopige indicatoren waarvan sprake is in de methodologie, werd herzien op basis van een voorbereidend werk dat 2 jaar lang door BRUGEL in samenwerking met VIVAQUA werd opgesteld. BRUGEL valideerde vervolgens het rapporteringsstramien van de technisch-economische indicatoren die door VIVAQUA in 2023 en later worden gerapporteerd. Op basis van dit werk kon een lijst van relevante indicatoren worden opgesteld voor de opvolging van de werking van de sector, die nodig zijn voor de tariefcontrole. Bovendien staan deze indicatoren ook ten dienste van VIVAQUA, aangezien zij van deze oefening met BRUGEL gebruik heeft gemaakt om bepaalde gegevens en indicatoren te herdefiniëren die nuttig zijn voor de interne opvolging.

De eerste officiële rapportering van de technisch-economische indicatoren door VIVAQUA vond dus plaats op 28 juli 2023, in overeenstemming met wat met BRUGEL was besproken nadat VIVAQUA moeilijkheden had ondervonden om bepaalde indicatoren binnen de eerder gevraagde termijn te rapporteren. BRUGEL bedankt VIVAQUA voor de geleverde inspanningen om de waarden van 2022 (en vroeger) voor de meeste indicatoren en brongegevens in dit eerste rapporteringsjaar over te maken. Ondanks de 'crashtests' die de vorige jaren waren uitgevoerd, waren bepaalde gevraagde gegevens niet beschikbaar of werden ze niet geldig geacht in het licht van de analyses van het vertrouwen en de samenhang die door BRUGEL waren gemaakt. Die gegevens zullen moeten dus worden geverifieerd en/of aangevuld bij de rapportering over 2024 op basis van het door BRUGEL aangepaste rapporteringsbestand.

Tijdens de validatieoefening van deze rapportering heeft BRUGEL ook de noodzaak vastgesteld om bepaalde gegevens en de opvolging ervan samen met VIVAQUA meer in detail te definiëren om vóór de volgende jaarrapportering over volledige en kwaliteitsvolle informatie te beschikken.

Niettemin heeft BRUGEL dankzij de uitgevoerde rapportering, en dan meer bepaald over de historische waarden sinds 2019, nu een duidelijker zicht op de activiteiten van VIVAQUA en haar prestaties in 2022.

Aangezien momenteel geen enkele tariefincentive verbonden is met de indicatoren, analyseert deze beslissing de waarden ervan niet.

3 Controle van de gerapporteerde saldi voor 2022

Nu de ontwikkelingen voor het begrotingsjaar 2022 zijn geanalyseerd, is deze sectie bedoeld om redenen te geven voor het verwerpen van onredelijk geachte kosten voordat de regulatoire saldi worden berekend. Volgens de gemaakte afspraken worden de lasten weergegeven met een plusteken en de opbrengsten met een minteken. Volgens dezelfde afspraken:

- leidt een positief saldo tot een schuld van de gebruiker ten opzichte van VIVAQUA;
- leidt een negatief saldo tot een schuld van VIVAQUA ten opzichte van de gebruiker.

3.1 Verwerping van onredelijke kosten

In overeenstemming met de tariefmethodologie en meer bepaald de bijlage I 'Door BRUGEL toegepaste criteria voor de evaluatie van het onredelijke of onnodige karakter van de elementen van het totale inkomen van de distributienetbeheerder' (hierna 'bijlage van de verwerpingscriteria')³⁵ mogen de beheersbare en niet-beheersbare kosten (en kostenverminderingen) slechts ex ante en ex post in de tarieven worden verrekend voor zover BRUGEL ze niet heeft verworpen vanwege hun onredelijke of niet-noodzakelijke karakter; een karakter dat geanalyseerd wordt ten opzicht van de goede uitvoering van de taken die de geldende wetgeving of reglementering de distributienetbeheerder oplegt en, in het bijzonder, het behoud of de verbetering van de veiligheid, de efficiëntie en de betrouwbaarheid van het net of de kwaliteit van de dienstverlening aan de klanten. Het onredelijke of onnodige karakter van bepaalde kosten, dat hun verwerping rechtvaardigt, dient uitdrukkelijk gemotiveerd te worden. Onverminderd de tariefmethodologie van BRUGEL voorziet de bijlage van de verwerpingscriteria dat de elementen van het totale inkomen³⁶ die aan een van de vijf grote categorieën van voorwaarden voldoen, als onredelijk of niet noodzakelijk kunnen worden beschouwd:

- 1) 'Ze dragen, vanuit materieel oogpunt, niet efficiënt bij aan de goede uitvoering van de wettelijke en reglementaire verplichtingen van de operator zoals de exploitatie van het net, het behoud of de verbetering van de veiligheid, de efficiëntie en de betrouwbaarheid van het net en de infrastructuur, volgens de standaarden van een behoedzame en toegewijde operator of van de kwaliteit van de dienstverlening aan de klanten;
- 2) Ze dragen, vanuit economisch oogpunt, niet efficiënt bij aan de goede uitvoering van de wettelijke en reglementaire verplichtingen van de operator zoals de exploitatie van het net, het behoud of de verbetering van de veiligheid, de efficiëntie en de betrouwbaarheid van het net en de infrastructuur, volgens de standaarden van een behoedzame en toegewijde operator of van de kwaliteit van de dienstverlening aan de klanten;
- 3) Ze leven de berekeningsregels, methoden, besluiten en beslissingen niet na die door de wetgeving, de reglementering, de rechtspraak of BRUGEL worden opgelegd;
- 4) Deze elementen en hun bedragen zijn niet voldoende gerechtvaardigd, rekening houdend met het algemene belang.

³⁵ <https://www.brugel.brussels/publication/document/notype/2021/fr/Les-criteres-rejet-Vivaqua.pdf>

³⁶ Ongeacht of ze als beheersbaar of niet-beheersbaar worden gecategoriseerd

5) *Deze elementen hadden door de operator vermeden kunnen worden*'.

In de bijlage met verwerpingscriteria zijn voor elk van deze vijf hoofdcategorieën verschillende subcriteria voor verwerping opgenomen, waarvan sommige worden gebruikt in de redenering voor de onredelijkheid van de kosten die in de volgende subparagrafen wordt beschreven.

3.1.1 Implementatie van SAP IS-U en facturatieproblemen

Op basis van de door VIVAQUA meegedeelde informatie kon BRUGEL storingen identificeren die hebben geleid tot onredelijke kosten in verband met het beheer van het 'SAP IS-U'-project die de gebruiker niet zou moeten dragen. * MERGEFORMAT

De redenen voor de verwerping van de kosten worden vermeld in een bijlage bij deze beslissing.

De kosten die in deze controle 2022 werden verworpen vanwege de problemen met de implementatie van SAP IS-U en de facturatieproblemen bedragen € 1.049.785, als volgt uitgesplitst:

- Financiële lasten: € 651.142
- Aan HYDRIA betaalde vergoedingen: € 22.711
- Kosten van onderaanneming en consultancy: € 375.932

Anderzijds zijn de gevolgen van de hierboven vermelde problemen niet beperkt tot het boekjaar 2022. In de volgende controles zal BRUGEL haar analyse van mogelijke verwerpingen van onredelijke kosten voortzetten en de volgende twee punten in detail onderzoeken:

- 1) De oninbare bedragen op onbetaalde facturen
Zoals uitgelegd in subsectie 2.2.1 zal BRUGEL ervoor zorgen dat de gebruiker niet het volledige bedrag van de niet-invorderbare vorderingen ten gevolge van de facturatieproblemen van VIVAQUA te dragen heeft. Daartoe zal BRUGEL in overleg met VIVAQUA een methode definiëren.
- 2) De onredelijke extra kosten van de implementatie van SAP IS-U
BRUGEL zal de kosten van het project voor de implementatie van SAP IS-U in zijn geheel vergelijken met de oorspronkelijk begrote kosten. Het is aan VIVAQUA om BRUGEL alle informatie te bezorgen die nodig is voor deze vergelijking. Een percentage voor onvoorziene uitgaven van 25% wordt getolereerd en kostenafwijkingen die dit percentage overschrijden, worden in principe afgewezen.

3.1.2 Uitvoering van de sociale interventie

Zoals toegelicht in het advies van BRUGEL over de uitvoering van de sociale interventie voor het boekjaar 2022 door VIVAQUA³⁷, heeft VIVAQUA in haar verslag vermeld dat er SI-bedragen ten onrechte tweemaal werden overgemaakt voor een totale waarde van € 119.244 met betrekking tot 1.524 huishoudens.

VIVAQUA heeft vastgesteld dat ze niet in staat zal zijn om een saldo van € 12.213 terug te vorderen met betrekking tot de huishoudens die het RVV-statuuut hebben verloren of waarvan de samenstelling is gewijzigd, en stelt zelf voor om deze bedragen te verwerpen bij de controle ex post 2022. BRUGEL benadrukt de goede transparantie van VIVAQUA over dit onderwerp en verwerpt daarom € 12.213 in deze controle ex post, op basis van de verwerpingscriteria 2b) en 5e).

³⁷ Advies 375 van 28/11/2023

3.1.3 Overzicht van afgewezen onredelijke kosten

Tabel 18 geeft een overzicht van de verwerpingen met betrekking tot het boekjaar 2022 zoals beschreven in de vorige subsecties.

Oorsprong van de kosten	Aard van de kosten	Verworpen bedrag
Facturatieprobleem	Onderaannemers en consultants	€ 375.932
Facturatieprobleem	Financiële lasten	€ 651.142
Facturatieproblemen	Vergoedingen overeenkomst HYDRIA	€ 22.711
Sociale interventie	Dubbele stortingen	€ 12.213
TOTAAL		€ 1.061.998

Tabel 18: Overzicht van de in 2022 verrichte verwerpingen

Deze verwerpingen worden afgetrokken van de niet-beheersbare saldi (zie sectie 3.4.6).

3.2 Verwerping van kosten voorzien door de methodologie

3.2.1 Afschrijving van de TFM

In antwoord op bijkomende vragen in het kader van het initiële tariefvoorstel heeft VIVAQUA bevestigd dat het niet haar bedoeling is om 'de gebruikers tweemaal voor dezelfde investering te laten betalen, eenmaal via een deel van de TFM dat rechtstreeks in de resultatenrekening wordt opgenomen, en een tweede maal via de afschrijving van de investeringen die (contant) worden gefinancierd met dit deel van de TFM, maar zonder deze afschrijving te compenseren met een overeenkomstige afschrijving van de op de passiefzijde geboekte TFM.'

VIVAQUA was daarop de volgende verbintenissen aangegaan:

'VIVAQUA stelt jaarlijks ex post een gedetailleerd overzicht op van de toewijzing van de TFM (opgenomen in de resultaten of geboekt aan de passiefzijde van de balans) en houdt op basis daarvan een geactualiseerde situatie bij van de vaste activa waarvan de afschrijvingen in aanmerking komen om in de toegestane inkomsten te worden opgenomen. De afschrijvingen die uitgesloten zijn om te worden opgenomen, worden op dezelfde wijze verwerkt als de afschrijvingen van de herwaarderingsmeerwaarde, die eveneens van de toegestane inkomsten zijn uitgesloten. Het model voor de opvolging van de verwerking van deze afschrijvingen kan tegen het einde van het jaar in overleg met BRUGEL worden opgesteld.'

In haar beslissing om het ITV goed te keuren, had BRUGEL de door VIVAQUA geformuleerde benadering gedeeld en deze laatste uitgenodigd om vóór 30 juni 2022 een model voor te stellen voor de opvolging van deze afschrijving ex post. BRUGEL stelt vast dat VIVAQUA niet op dit verzoek is ingegaan, maar enkel informatie heeft verstrekt over de afschrijving die in het kader van deze controle

ex post 2022 moet worden verworpen. In 2022 is de behandeling in feite relatief eenvoudig: aangezien de volledige TFM in resultaat is opgenomen (geen enkel deel is in passiva opgenomen als over te dragen opbrengsten), komt de volledige TFM 2022 (gelijk aan € 25.403.842, zie sectie 2.3.7) dus in aanmerking om te worden afgeschreven. De gebruikte percentages om de TFM af te schrijven zijn 1,5% en 12,5%³⁸, waardoor **de afschrijving van de te verwerpen TFM uitkomt op € 894.715 voor 2022**.

De berekening van de afschrijvingsverwerpingen van de TFM zal echter complexer worden: ze zullen de afschrijvingen afkomstig van de TFM's met mogelijk verschillende waarden ex post en mogelijk verschillende boekhoudkundige posten moeten combineren. **BRUGEL vraagt VIVAQUA daarom om tegen 30 april 2024 een model voor te stellen voor de opvolging van de genoemde afschrijvingen, dat moet worden opgenomen in het model voor het verslag ex post van 2023³⁹.**

3.2.2 Kosten van het toegelaten maar niet-gefactureerde verbruik

De motivering van de methodologie voorziet bij punt 1.2.2.4 dat *de activiteit [van waterlevering in verband met brandkranen op openbare en privé domeinen of openbare palen in het BHG]⁴⁰ onderworpen is aan een eigen tarief en dat de kosten systematisch verworpen worden zolang deze volumes niet worden gefactureerd of zolang de activiteit niet als AAB is geklasseerd*.

BRUGEL stelt vast dat de brandkraanvolumes niet werden gefactureerd door VIVAQUA in 2022. BRUGEL verworpt dan ook de inkomstenderving voor deze oefening en aanvaardt om de marginale kosten van Tailfer te gebruiken voor de waardering van de bijbehorende volumes voor deze oefening van 2022.

Het toegestane maar niet gefactureerde verbruiksvolume wordt meegedeeld op basis van metingen geleverd door meters of op basis van, *bij gebrek aan een meter, een volumeraming* (punt 4.2.5.1 van de methodologie).

De volumes die door de gemeenten uit brandkranen worden geput, en de volumes water die nodig zijn voor de werking van het net en voor brandbestrijding, worden opgenomen in de *'toegestane maar niet gefactureerde'* volumes. De hoeveelheden water die nodig zijn voor het beheer van het net en voor brandbestrijding worden geschat op respectievelijk 12.000 m³ en 7.000 m³.

In haar initiële tariefvoorstel heeft VIVAQUA een volumetrische schatting opgegeven voor het toegestane maar niet gefactureerde verbruik van in totaal 319.000 m³, berekend door het volume van het gemeten gefactureerde verbruik te vermenigvuldigen met een factor 0,005 (internationale norm). Volgens diezelfde methodologie wordt het volume van het toegestane maar niet gefactureerde verbruik voor 2022 ex post geraamd op 302.833 m³. Het tekort voor VIVAQUA, en dus voor de gebruiker, zou € 100.812 bedragen in de eerste hypothese en zou door BRUGEL worden verworpen in deze controle ex post 2022.

Sinds de indiening van het tariefvoorstel heeft VIVAQUA projecten ondernomen om de volumes te meten die de brandkranen in verschillende gemeenten verlaten. Voor het jaar 2022 beschikt VIVAQUA over de totale werkelijke volumes voor Vorst, Schaarbeek en Sint-Gillis. Bij extrapolatie naar de andere

³⁸ Dit komt overeen met het percentage dat wordt gebruikt om investeringen in 'netwerken' (1,5%) of 'immateriële activa' (12,5%) af te schrijven.

³⁹ Dit verslag moet uiterlijk op 30 juni 2024 aan BRUGEL worden overgemaakt.

⁴⁰ De volumes in verband met douches en openbare fonteinen zijn opgenomen in de verliezen van dit boekjaar.

Brusselse gemeenten wijzen deze volumes op een totale waterafname uit brandkranen door gemeentelijke diensten die veel lager ligt dan de schatting op basis van de internationale ratio.

De cijfers van 2022 op basis van 3 gemeenten alleen kunnen niet als representatief voor het hele gewest worden beschouwd. Bovendien is het proces voor het monitoren en meten van de uit brandkranen opgenomen volumes recent. VIVAQUA zal daarom steeds meer gegevens verzamelen en het zal mogelijk zijn om de berekening van de schattingen in de toekomst te verfijnen op basis van betrouwbare, robuuste en representatieve metingen, aangevuld met nieuwe verklarende elementen van VIVAQUA.

Het jaar 2022 moet dan ook worden beschouwd als een overgangsjaar, waarin het niet mogelijk zal zijn om de door gemeentelijke diensten uit brandkranen opgenomen volumes nauwkeurig te bepalen. Tijdens de uitwisselingen tussen VIVAQUA en BRUGEL over dit onderwerp heeft VIVAQUA een volume van 20.000 m³ voorgesteld, dat voldoende groot moet zijn om de onzekerheden te incorporeren die verband houden met de beperkte beschikbaarheid van de metingen. Volgens deze hypothese zouden de toegestane maar niet gefactuurde volumes dus 39.000 m³ bedragen (12.000 m³ + 7.000 m³ + 20.000 m³).

BRUGEL verwelkomt de inspanning van VIVAQUA voor de ontwikkeling van het project voor de registratie van de daadwerkelijk via brandkranen gedistribueerde volumes en moedigt VIVAQUA aan om dit project voort te zetten. BRUGEL is niettemin van mening dat de gegevens van 2022 niet voldoende robuust zijn om een extrapolatie over het hele BHG op te stellen en behoudt daarom de raming van 302.833 m³ en dus een afwijzing van € 100.812.

Onder voorbehoud van bevestiging van werkelijke volumes die lager zijn dan de genoemde raming, zal BRUGEL de afwijzing corrigeren met het verschil in toekomstige boekjaren.

3.2.3 Innovatieve projecten

Zoals geanalyseerd in sectie 4.4, verwerpt BRUGEL het innoverende karakter van het project 'Digitalization process move' en bijgevolg het bijbehorende bedrag van € 73.240 met betrekking tot het boekjaar 2022. Deze uitgave zal dus opnieuw worden geïntegreerd in de lopende bedrijfskosten (waaraan ze was onttrokken, om geen dubbeltelling te krijgen).

3.3 Incentive regulation - saldo op de beheersbare kosten

De beheersbare kosten zijn per definitie kosten waarvan de operator rechtstreeks een deel van of hun totale evolutie kan beïnvloeden. De incentive regulation die door het regelgevende kader is voorzien, is dan ook van toepassing op deze klasse van kosten, waarbij hun waarden die in 2022 werden gerealiseerd met een plafondwaarde worden vergeleken, waarbij een saldo ontstaat op beheersbare kosten. Indien het verschil dat uit deze vergelijking voortvloeit, minder dan 5% van de plafondwaarde bedraagt, zal de helft van dit verschil worden teruggestort in het reguleringsfonds en zal de andere helft worden toegewezen aan het resultaat van VIVAQUA (incentive dus voor VIVAQUA om de plafondwaarde te overtreffen) Het deel van het saldo boven 5% boven de plafondwaarde wordt dan volledig gestort in het Reguleringsfonds.

De beheersbare kosten worden in drie regulatoire onderklassen verdeeld: de beheersbare kosten met efficiëntiefactor (BKMEF), de variabele beheersbare kosten zonder efficiëntiefactor (variabele BKZEF) en de specifieke beheersbare kosten zonder efficiëntiefactor (specifieke BKZEF). Voor elk van die drie subcategorieën gelden verschillende door de methodologie gespecificeerde regels om de plafondwaarde te berekenen, die het voorwerp uitmaken van de drie volgende deelrubrieken.

3.3.1 Controle van de berekening van de plafondwaarde van de BKMEF

De plafondwaarde voor de BKMEF wordt door de methodologie bepaald volgens de volgende iteratieve formule:

$$CGAFE_{t+1}^{Réel} = CGAFE_t^{Réel} * [1 + (Ic_t^{Réel} - Et)]$$

waarbij $BKMEF_t^{Effectief}$ 'alle gebudgetteerde (opnieuw geïndexeerde) beheersbare kosten met efficiëntiefactor van het jaar t ' is. De gebruikte indexatie-index Ic_t is een gemiddelde van de gezondheidsindex en het indexcijfer van de consumptieprijzen, gewogen met respectievelijk het aandeel van de personeelskosten in de begroting van de BKMEF en het aandeel van de andere BKMEF. De evolutie ervan is opgenomen in Tabel 19.

	Prognose 2022	Realiteit 2022
Schommeling gezondheidsindex	1,68%	9,25%
Schommeling CPI	1,40%	9,59%
Personeelskosten	112.486.082	114.742.882
Overige BKMEF	27.598.414	36.430.627
Indexatie-index	1,62%	9,33%

Tabel 19: Gekozen indexatie-index voor de berekening van de plafondwaarde van de BKMEF

Aangezien het eerste jaar van de regulatoire periode het jaar 2022 was, wordt de plafondwaarde voor de BKMEF voor 2022 gewoon verkregen door de waarde opnieuw te indexeren $BKMEF_{2022}^{Budget}$ (de waarde die werd gebudgetteerd rekening houdend met een verwachte indexatie-index) met de reële indexatie-index. De efficiëntiefactor voor het eerste jaar, 2022, is in het besluit tot goedkeuring van het ITV vastgesteld op 0%, dus de efficiëntie begint pas in 2023.

In toepassing van het voorafgaande is de plafondwaarde van de BKMEF bijgevolg gelijk aan € 150.710.124 in 2022 en wordt de berekening ervan gedetailleerd in Tabel 20.

Begrote BKMEF 2022	€ 140.084.495
Verwachte indexatie-index 2022	1,62%
Reële indexatie-index 2022	9,33%
Plafondwaarde BKMEF 2022	€ 150.710.124

Tabel 20: Berekening plafondwaarde BKMEF 2022

Het verschil tussen de plafondwaarde BKMEF 2022 en de ex ante gebudgetteerde BKMEF voor hetzelfde jaar komt bij een niet-beheersbaar saldo 'verschil voortvloeiend uit de indexering van de

BKMEF' ten bedrage van € 10.625.629 (schuld van de gebruiker ten opzichte van HYDRIA gelijk aan € 10.625.629, zie sectie 3.4.3).

3.3.2 Controle van de berekening van de variabele BKZEF

De plafondwaarde voor de variabele BKZEF wordt door de methodologie bepaald volgens de volgende iteratieve formule:

$$C_{variable_t}^{R\acute{e}el} = \sum_{i=1}^n (CU_i^{Budget} * Variable_i^{r\acute{e}el})_t^{R\acute{e}el} + C_{impay\acute{e}_t}^{R\acute{e}el}$$

Waarbij $EK_i^{begroting}$ overeenstemt met 'overeenstemt met de voorlopige eenheidskosten voor de categorie van de kosten 'i' voor het beschouwde jaar en rekening houdt met de inflatie of elke andere evolutie' en $Variable_i^{r\acute{e}el}$ overeenstemt met 'de effectieve waarde van de variabele die weerhouden wordt voor de kostencategorie 'i''. Slechts twee BKZEF hadden een aanverwante exogene variabele ex ante en worden daarom beschouwd als variabele BKZEF: de kosten voor 'Energie' en de kosten voor 'Aannemers'. De berekening ex post van hun plafondwaarde alsook de kostprijs van de onbetaalde facturen maken het voorwerp uit van de volgende subsecties.

Plafondwaarde variabele BKZEF 'Energie'

Toen het besluit tot goedkeuring van het PTI werd genomen, werd overeengekomen dat VIVAQUA aansprakelijk zou zijn voor het gemiddelde energieverbruik per kubieke meter geproduceerd in elk van de drie belangrijkste winningslocaties, waarbij VIVAQUA dus noch voor de aankoopprijs van de energie, noch voor de geproduceerde watervolumes aansprakelijk zou zijn. De precieze berekening van de gebudgetteerde eenheidskosten en de exogene variabele werd echter niet vooraf vastgelegd en uitgesteld tot de analyse van een nota met referenties voor het elektriciteitsverbruik per kubieke meter die VIVAQUA begin 2022 had toegezegd. Deze nota werd in maart 2022 door BRUGEL ontvangen en vormde de basis van een akkoord dat in juni 2023 tussen BRUGEL en VIVAQUA werd gesloten over de behandeling ex post van het energiekostenplafond, zoals hieronder wordt uitgelegd.

Er werd overeengekomen dat de referentie-energieverbruiken (in kWh/m³) voor de verantwoordelijkheid van VIVAQUA die van 2021 zijn voor de drie belangrijkste winningssites, namelijk 0,780 kWh/M³, 0,744 kWh/m³ en 0,851 kWh/m³ voor respectievelijk Tailfer, Bergen en Vedrin. Er werd ook overeengekomen dat de verantwoordelijkheid voor elke site afzonderlijk zou worden toegewezen en niet op basis van het totale energieverbruik van 2021 van de drie sites, aangezien het respectieve gewicht van elke site van jaar tot jaar niet afhangt van het goede beheer van VIVAQUA, maar van de hydrologische en meteorologische situatie in het jaar in kwestie (waarvoor VIVAQUA niet verantwoordelijk kan worden gesteld).

Het kostenplafond 'energie' zal daarom worden opgesplitst in vier afzonderlijke plafonds:

- Een plafond voor elk van de drie belangrijkste stroomgebieden, waarvan de gebudgetteerde eenheidskosten gelijk zijn aan het hierboven vermelde referentieverbruik van 2021. Deze eenheidskosten blijven ongewijzigd gedurende de hele periode. De exogene variabele voor elk van de drie belangrijkste opvanglocaties is de energiekost (in €/kWh) vermenigvuldigd met het volume dat door elk van de locaties wordt geproduceerd.
- Een bijkomend 'kunstmatig' plafond dat het resterende deel van de energiekosten vertegenwoordigt waarvoor VIVAQUA niet verantwoordelijk is. Daarom zullen de gebudgetteerde eenheidskosten gelijk zijn aan 1 en zal de exogene variabele gewoon de kosten in € zijn.

Er moet worden benadrukt dat de gebudgetteerde eenheidskosten niet opnieuw hoeven te worden geïndexeerd, aangezien de inflatie intrinsiek in aanmerking wordt genomen in de exogene variabele van de energiekosten. Tabel 21 hieronder geeft de details van de berekening van het plafond van 2022 voor de variabele BKZEF energie in toepassing van de hierboven uiteengezette overwegingen.

	Tailfer	Bergen	Vedrin	Andere
Verbruik 2022 [kWh]	26.691.320	11.903.191	7.454.215	
Productie 2022 [m ³]	34.642.375	16.417.166	8.962.054	
Energiekosten 2022 [€]	3.143.178	1.374.922	889.684	2.865.964
Totale kostprijs	8.273.748			
Exogene variabele 2022 [€/kWh * 31]	4.079.497	1.896.325	1.069.649	2.865.964
Begrote eenheidskosten [kWh/m ³]	0,780	0,744	0,851	1
Plafond [€]	3.182.007	1.410.866	910.272	2.865.964
Totaal plafond	8.369.109			

Tabel 21: Berekening plafondwaarde 2022 variabele BKZEF energie

De bovenstaande tabel laat zien dat de besparingen die VIVAQUA genereerde door het geoptimaliseerde beheer van haar energieverbruik €95.361 bedroegen.

Plafondwaarde variabele BKZEF Aannemers

De prognoses van de kosten van aannemers werden nauwkeurig vooraf gemaakt, waarbij de exogene variabele duidelijk werd geïdentificeerd als het onderdeel 'Initiële investering Core Business'⁴¹ van het MPI 2021-2026. Het is daarom mogelijk om de eenheidskosten in verband met de kostenprognoses voor aannemers af te leiden door ze te delen door de verandering in de vooraf gebudgetteerde exogene variabele.

	2022	2023	2024	2025	2026
Begrote aannemerskosten	73.639.992	74.198.252	77.396.513	89.491.296	73.674.774
Begrote exogene variabele	109.228.648	109.871.083	113.549.583	127.457.583	109.269.250
Begrote eenheidskosten	0,67	0,68	0,68	0,70	0,67

Tabel 22: Voorafgaande berekeningen van de variabele BKZEF aannemers

BRUGEL en VIVAQUA zijn overeengekomen dat de waarde ex post van de BKZEF aannemer zou worden verkregen door de in Tabel 22 vermelde begrote eenheidskosten te vermenigvuldigen met de waarde van het gerealiseerde in 2022 van het investeringsplan (enkel Core Business⁴²). De begrote eenheidskosten hoeven niet opnieuw te worden geïndexeerd, aangezien de inflatie intrinsiek in

⁴¹ Met andere woorden, de initiële prognoses voor de investeringen in de core business waren gebaseerd op indirecte kosten van 15% (historische behandeling in de rekeningen van VIVAQUA), en niet 20% zoals aangenomen in het MPI 2021-2026. De redenering vooraf was dat het geen zin had om de stijging van de indirecte kosten door te berekenen in de evolutie van de aannemerskosten.

⁴² De Core Business van VIVAQUA wordt gedefinieerd als kapitaaluitgaven exclusief uitrusting, meubilair, rollend materieel en meters (opgenomen in OPEX vanaf 2022).

aanmerking wordt genomen in de exogene variabele van het investeringsplan. Tabel 23 hieronder geeft de details van de berekening van het plafond van 2022 voor de variabele BKZEF 'Aannemers' in toepassing van de hierboven uiteengezette overwegingen.

	Gerealiseerd 2022
Begrote eenheidskosten	0,67
Gerealiseerde exogene variabele	116.981.189
Plafondwaarde BKZEF aannemer	78.377.396

Tabel 23: Berekening ex post van de plafondwaarde van de BKZEF Aannemers

Plafondwaarde variabele BKZEF onbetaalde facturen

Het plafond voor onbetaalde facturen wordt, in toepassing van de methodologie, verkregen door een redelijk percentage van onbetaalde facturen (vastgesteld in overleg tussen VIVAQUA en BRUGEL) te vermenigvuldigen met het totale werkelijke gefactureerde verbruik in 2022.

Het redelijke percentage onbetaalde facturen werd door VIVAQUA voorgesteld op 1,5% en door BRUGEL aanvaard toen de beslissing werd genomen om het ITV goed te keuren:

'Met het oog op de wil om (bij niet-betaling) het afsluiten van water voor huishoudelijk gebruik te verbieden, is VIVAQUA ervan uitgegaan dat 1,5% van de jaaromzet van de periodieke tarieven aan het einde van de invorderingsprocedure als oninbaar moet worden beschouwd.'

BRUGEL wil er hier op wijzen dat VIVAQUA dit percentage onbetaalde facturen al op 1,5% had geraamd, rekening houdend met het verbod op afsluiting van de watervoorziening in het BHG.

Aangezien het totale gefactureerde bedrag in 2022 € 200.576.256 zal bedragen, zal de plafondwaarde van de variabele BKZEF voor onbetaalde facturen in 2022 € 3.008.644 bedragen, dat wil zeggen een positief verschil van € 2.731.729 ten opzichte van de € 276.915 die in 2022 als niet-invorderbaar werd geregistreerd. Er moet echter worden opgemerkt dat deze ogenschijnlijke winst meer dan waarschijnlijk zal worden teruggedraaid zodra de invorderingsprocedures worden hervat en voltooid, wat zal leiden tot een inhaalbeweging met betrekking tot de oninvorderbare vorderingen.

Totale plafondwaarde variabele BKZEF

De totale plafondwaarde van de variabele BKZEF, de basis voor de berekening van het bijbehorende saldo, wordt verkregen door de drie hierboven berekende plafonds bij elkaar op te tellen en wordt nader toegelicht in Tabel 24.

Plafondwaarde variabele BKZEF Energie	€ 8.369.109
Plafondwaarde variabele BKZEF Aannemers	€ 78.377.396
Plafondwaarde variabele BKZEF onbetaalde facturen	€ 3.008.644
Totale plafondwaarde variabele BKZEF	€ 89.755.149

Tabel 24: Totale plafondwaarde variabele BKZEF 2022

Het verschil tussen de plafondwaarde van de variabele BKZEF 2022 en de vooraf begrote variabele BKZEF voor datzelfde jaar (€ 87.463.946) komt bij een niet-beheersbaar saldo 'verschil voortvloeiend uit de indexering van de BKMEF' ten bedrage van € **2.291.203** (schuld van de gebruiker ten opzichte van VIVAQUA gelijk aan € 2.291.203, zie sectie 3.4.3).

3.3.3 Controle van de berekening van de plafondwaarde van de specifieke BKZEF

De plafondwaarde voor de variabele BKZEF wordt bepaald volgens de volgende iteratieve formule:

$$C_{spécifique}^{Réel}_{t+1} = C_{spécifique}^{réel}_t * (1 + I_c^{Réel})$$

Waarbij $K_{specifiek}_t^{Rcitif}$ 'alle gebudgetteerde specifieke beheersbare kosten (opnieuw geïndexeerd) van het jaar t' is'. Aangezien het eerste jaar van de regulatoire periode het jaar 2022 was, wordt de plafondwaarde voor de specifieke BKZEF voor 2022 gewoon verkregen door de waarde opnieuw te indexeren met de reële inflatie (9,59%, consumentenprijsindex) $K_{specifiek}_{2022}^{Budget}$ (de waarde die werd gebudgetteerd rekening houdend met een verwachte inflatie, namelijk 1,40%)⁴³. Deze waarde is in 2022 gelijk aan € 11.546.901 en de berekening ervan wordt gedetailleerd beschreven in Tabel 25.

Kostenposten specifieke BKZEF	Begrote kosten 2022	Plafondwaarde 2022
Analyses, tests, controles	260.303	281.337
Overlijdensverzekering	1.349.531	1.458.583
Verzekeringen	3.148.767	3.403.209
Stookolie	606.362	655.361
Varia	264.998	286.412
Bescherming	636.885	688.350
Reagentia	1.690.634	1.827.248
Retributies	60.054	64.907
Onderhoud door derden (incl. IT-onderhoud)	570	616
Lekken	0	0
Huurkosten	108.509	117.278
Goederen	444.591	480.517
Honoraria	2.112.390	2.283.085
TOTAAL specifieke BKZEF	10.683.595	11.546.901

Tabel 25: Berekening van de plafondwaarde specifieke BKZEF 2022

Hierbij dient opgemerkt dat aangezien de vooraf begrote niet-boekhoudkundige BKZEF van lekken gelijk is aan 0 (zie sectie 2.2.3), het bijbehorende plafond altijd nul zal zijn.

⁴³ De gebudgetteerde kosten worden vervolgens vermenigvuldigd met een aanpassingscoëfficiënt die gelijk is aan 1,0808 (verkregen door 1,0959 te delen door 1,0140).

Anderzijds komt het verschil tussen de plafondwaarde van de specifieke BKZEF 2022 en de vooraf begrote specifieke BKZEF voor ditzelfde jaar (€ 10.683.595) bij een niet-beheersbaar saldo 'verschil voortvloeiend uit de indexering van de specifieke BKZEF' ten bedrage van € **863.306** (schuld van de gebruiker ten opzichte van VIVAQUA gelijk aan € 863.306, zie sectie 3.4.3).

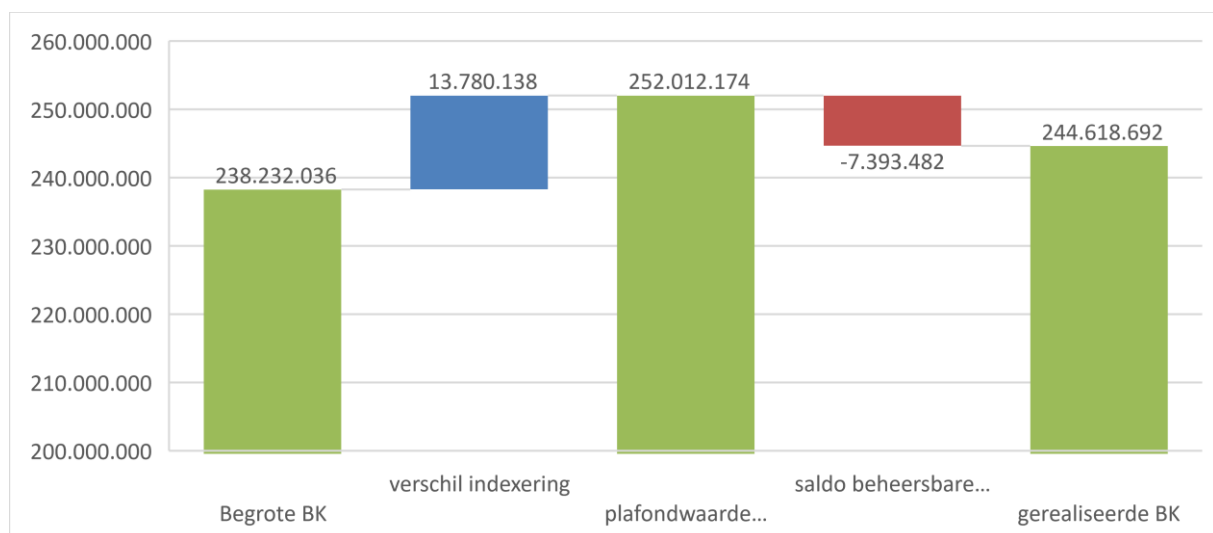
3.3.4 Totaal goedgekeurd saldo op de beheersbare kosten

De 'incentiveplafondwaarde' waarop het incentivereguleringsmechanisme betrekking heeft, wordt verkregen door de drie plafondwaarden voor de beheersbare kosten die in de vorige deelrubrieken werden voorgesteld, op te tellen. Deze *incentiveplafondwaarde* wordt vervolgens vergeleken met de beheersbare kosten die werkelijk werden gerealiseerd om uit te komen bij het saldo op de beheersbare kosten, dat - € 7.393.482 bedraagt voor boekjaar 2022, zoals wordt weergegeven in Tabel 26.

	Begrote kosten 2022	Plafondwaarde 2022	Gerealiseerde kosten 2022	Saldo 2022
BKMEF	140.084.495	150.710.124	151.173.509	463.385
Variabele BKZEF	87.463.946	89.755.149	84.201.891	- 5.553.257
Specifieke BKZEF	10.683.595	11.546.901	9.243.292	- 2.303.609
TOTAAL BK	238.232.036	252.012.714	244.618.692	- 7.393.482

Tabel 26: Berekening van het saldo op beheersbare kosten 2022

Figuur 21 verduidelijkt op een grafische manier de verschillende uitgevoerde berekeningen in deze rubriek 3.3, door duidelijk de herkomst te identificeren van beide samengestelde saldi: het niet-beheersbare saldo ten gevolge van de indexeringsverschillen die voortvloeien uit de berekening van de plafondwaarden en het saldo op de beheersbare kosten die het resultaat zijn van het verschil tussen de *incentiveplafondwaarde* en de vastgestelde kosten.

Figuur 21: mechanisme van de incentive regulation op beheersbare kosten

Aangezien VIVAQUA niet verantwoordelijk is voor het verschil in indexering van de berekening van het plafond door de tariefmethodologie, wordt het saldo van € 13.780.138 beschouwd als niet-beheersbaar (schuld van de gebruiker aan VIVAQUA, zie sectie 3.4.3).

Doordat het saldo op de beheersbare kosten van - € 7.393.482 lager is dan 5% van de plafondwaarde van de BK, zal het als volgt worden geboekt:

- Voor de helft, d.w.z. - € 3.696.741 in het boekhoudkundige resultaat van VIVAQUA als winst;
- Voor de helft, d.w.z. - € 3.696.741 voor het Tariefreguleringsfonds als schuld van VIVAQUA ten opzichte van de gebruiker gelijk aan € 3.696.741. Deze toewijzing aan het Reguleringsfonds moet echter worden gecorrigeerd om een onbedoeld en onvoorzien neveneffect te neutraliseren voor zowel VIVAQUA als BRUGEL met betrekking tot de niet-boekhoudkundige BKZEF voor lekken. In de volgende sectie wordt de aangebrachte correctie toegelicht.

Deze toewijzingen van beheersbare saldi moeten echter worden gecorrigeerd, zoals in de volgende sectie wordt uitgelegd.

3.3.5 Correctie voor neveneffect op de BKZEF lekken

De BK omvatten een niet-boekhoudkundige kost voor de BKZEF 'lekken', waarvoor de voorziening vooraf € 0 bedraagt en de waarde ex post in 2022 gelijk is aan - € 885.614 (zie sectie 2.2.3). In de huidige situatie vertegenwoordigen lekkages namelijk een saldo van - € 885.614, waarvan de helft de winst van VIVAQUA verhoogt en de helft de schuld aan de gebruikers binnen het Reguleringsfonds doet toenemen, in toepassing van het incentivemechanisme op beheersbare kosten (zie vorige sectie).

De toepassing van het incentivemechanisme in zijn huidige vorm zou echter een onverwacht neveneffect hebben: VIVAQUA zou worden gestraft door de mate aan lekkages op haar net te verminderen. In feite wijst een negatieve waarde ex post voor lekkages op een lager lekkagepercentage dan het referentiepercentage van 10% en dus op lager dan verwachte exploitatiekosten (aankoop van reagentia, energie enz.) (gezien het lagere volume dat moet worden opgevangen en gedistribueerd als gevolg van de vermindering van de lekkages). Deze winst in bedrijfskosten wordt dan gedeeltelijk herverdeeld aan de gebruiker via het incentivetunnelmechanisme op beheersbare kosten, terwijl tegelijk de helft van de niet-boekhoudkundige BKZEF voor lekkages die in de vorige sectie werd geanalyseerd, wordt herverdeeld aan diezelfde gebruiker. VIVAQUA zou de gebruiker dus tweemaal betalen voor de vermindering van de kosten op het vlak van lekkages, wat in tegenspraak is met de intentie van BRUGEL⁴⁴ om VIVAQUA te laten profiteren in geval van vermindering van de verliezen op het net.

Bijgevolg corrigeert BRUGEL het aan het Reguleringsfonds toegewezen saldo van het incentivemechanisme op BK door de helft van het saldo van - € 885.614 met betrekking tot lekkages te verwerpen (verwerping van - € 442.807). Deze verwerping gebeurt in toepassing van bijlage I van de tariefmethodologie, onder het volgende criterium: het element van de toegestane inkomsten draagt materieel niet effectief bij tot de goede uitvoering van de wettelijke en reglementaire verplichtingen die op de operator rusten, met inbegrip van de verbetering van de veiligheid, de efficiëntie en de betrouwbaarheid van het net en de infrastructuur.

Alleen het eindsaldo dat aan VIVAQUA verschuldigd is in de vorm van een bonus of malus (d.w.z. 50% van de positieve of negatieve waarde van het verschil tussen het geraamde en het werkelijke

⁴⁴ Gespecificeerd in haar beslissing tot goedkeuring van het ITV, zie sectie 2.2.3

lekkagepercentage), d.w.z. een bonus van € 442.807 voor het boekjaar 2022, moet worden toegevoegd aan het reguleringsfonds.

Het saldo van het incentivemechanisme op BK dat effectief wordt toegewezen aan het reguleringsfonds bedraagt dus, na correctie, - € 3.253.934 (de schuld van VIVAQUA aan de gebruiker bedraagt € 3.253.934).

3.4 Niet-beheersbare saldi

3.4.1 Saldo van het Sociaal Fonds

In 1998 richtte de voormalige operator BIWD een Sociaal Fonds op om particulieren te helpen die moeite hebben om hun waterfactuur te betalen. Sindsdien heeft de KOW de principes van het Sociaal Fonds onderschreven en bepaald dat de operator een deel van zijn inkomsten uit de tarifiering van water moet reserveren voor sociale doeleinden. Deze reserve vormt het Sociaal Waterfonds en wordt door VIVAQUA betaald aan de OCMW's die het moeten gebruiken volgens de procedures die zijn vastgelegd in een regeringsbesluit. Zowel de gereserveerde bedragen⁴⁵ als de gebruiksmodaliteiten werden gewijzigd door opeenvolgende besluiten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, met als meest recente dat van 1 juni 2022 dat de volgende bepalingen bevat:

- 'De operator reserveert elk jaar voor maatschappelijke doeleinden een bedrag van 0,05 euro per tijdens het voorbije boekjaar gefactureerde m³ water';
- 'De operator moet een bedrag dat overeenstemt met 20% van het sociaal waterfonds reserveren voor de financiering van de ondersteuningsmaatregelen (...) Dat bedrag wordt jaarlijks betaald aan de Federatie van OCMW's, opgericht binnen de vzw Brulocalis. Het resterende deel (80%) wordt verdeeld onder de 19 Brusselse OCMW's, waarbij het besluit met name de toewijzing van dit resterende deel door de OCMW's voorziet⁴⁶.';
- De operator dient elk jaar vóór 31 maart bij de Regering een verslag in dat de besteding door elk OCMW van de voor maatschappelijke doeleinden bestemde bedragen preciseert.

De verhoging van het gereserveerde bedrag van € 0,03 per m³ naar € 0,05 per m³ maakte het voorwerp uit van een beslissing van BRUGEL⁴⁷, die nota nam van de beslissing van VIVAQUA om het voor het Sociaal Waterfonds gereserveerde bedrag in haar tarieven niet te verhogen met terugwerkende kracht tot 1 januari 2022, zoals voorzien in het besluit. BRUGEL had als voorwaarde gesteld dat de daaruit voortvloeiende delta van de inkomsten zou worden weerspiegeld in de saldi, wat als volgt is gebeurd:

- De NBK verbonden aan het Sociaal Waterfonds werd geëvalueerd door rekening te houden met de wettelijke toeslag van € 0,05/m³ toegepast op het gefactureerde volume in 2021 (overeenkomstig het besluit).

⁴⁵ Aanvankelijk € 0,01/m³ volgens het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 28 februari 2008, vervolgens € 0,03/m³ volgens het besluit van 14 juli 2011 en ten slotte € 0,05/m³ van het voorgaande jaar volgens het besluit van 13 juni 2022.

⁴⁶ Ziet art.7 van hoofdstuk 3 van het besluit van de BHR van 1 juni 2022 voor meer informatie

⁴⁷ Beslissing 211 van 27 oktober 2022

- De tarieven die worden gebruikt om de periodieke inkomsten te bepalen zijn de tarieven die daadwerkelijk door VIVAQUA worden gefactureerd in 2022 en houden dus geen rekening met de verhoging van de bijdrage.

	Lasten	Opbrengsten
Gebruikt volume [m ³]	51.431.447	60.325.980
Bijdrage [€/m ³]	0,05	0,03
TOTAAL [€]	2.571.572	1.809.779

Tabel 27: Lasten en opbrengsten van het Sociaal Waterfonds die door VIVAQUA gerapporteerd werden voor het boekjaar 2022

Er kunnen meerdere vaststellingen worden gedaan:

- Het volume dat VIVAQUA gebruikt om de inkomsten te berekenen, is het werkelijke toegestane en factureerbare verbruiksvolume voor 2021. BRUGEL twijfelt aan de relevantie van het gebruik van het volume van 2021, aangezien de inkomsten voor 2022 het resultaat zijn van de toepassing van de toeslag op de volumes van 2022.
- Het volume dat wordt gebruikt om de heffingen te berekenen, overeenkomstig de bepalingen van het besluit, is het in 2021 gefactureerde volume. Dit is aanzienlijk lager dan het werkelijke volume, gezien de facturatieproblemen die VIVAQUA eind 2021 ondervond (vanaf de Go-Live van SAP IS-U op 15/11/2021).
- Bij toepassing van de theoretische toeslag van € 0,05/m³ zouden de theoretische inkomsten voor 2022 € 3.016.299 zijn geweest. Dit leidt automatisch tot een schuld van € 1.206.520 van de gebruiker aan VIVAQUA, die intrinsiek is opgenomen in het saldo van de variaties in de opbrengsten en die in de volgende boekjaren zal worden weggewerkt.
- BRUGEL heeft kunnen verifiëren dat VIVAQUA geen verslag heeft overgemaakt aan de Regering waarin het gebruik door elk OCMW van de voor maatschappelijke doeleinden toegekende bedragen wordt gespecificeerd. **Aangezien BRUGEL niet over de bevoegdheid beschikt om de OCMW's te controleren, nodigt BRUGEL VIVAQUA uit om in de volgende boekjaren te voldoen aan haar wettelijke verplichting om verslag uit te brengen aan de Regering.**

3.4.2 Saldo van de niet-beheersbare kosten

De significante wijzigingen in de boekhoudkundige niet-beheersbare kosten werden geanalyseerd in sectie 2.2. De significante ontwikkelingen van de drie niet-boekhoudkundige niet-beheersbare kosten werden van hun kant geanalyseerd in sectie 2.3.6 (voor de BM), 2.3.7 (voor de TFM) en sectie 4.4 (voor de innovatieve projecten). De saldi van niet-beheersbare kosten als gevolg van deze wijzigingen zijn samengevat in Tabel 28 hieronder:

	Begroting 2022	Gerealiseerd 2022	Saldo
Aankoop van water in grote hoeveelheden bij Waterlink	2.480.640	2.491.932	11.292
Afschrijvingen	51.281.510	50.588.632	- 692.878
Afschrijvingen lening pensioen	9.683.333	9.683.333	0
Personeelskosten - pensioenen	21.444.066	23.634.720	2.190.655
Lasten inzake leningen	20.653.243	19.975.674	- 677.569

Sociaal fonds	1.821.887	2.571.572	749.686
Gewestelijke saneringsheffing	34.542.000	35.121.941	579.941
Vergoedingen waterinname	20.510.940	18.910.793	- 1.600.147
Overige boekhoudkundige NBK	4.138.398	3.288.365	- 850.033
TOTAAL boekhoudkundige NBK	166.556.017	166.266.963	- 289.054
Toegelaten financieringsmarge	16.237.137	25.403.842	9.166.705
Billijke marge	1.006.352	980.946	- 25.406
Innovatie	500.000	357.764	- 142.236
TOTAAL NBK	184.299.506	193.009.516	8.710.009

Tabel 28: Saldo van de niet-beheersbare kosten

Het saldo op niet-beheersbare kosten bedraagt € **8.710.009** voor het boekjaar 2022 (wat een schuld van de gebruiker ten opzichte van VIVAQUA oplevert ten bedrage van € 8.710.009).

3.4.3 Saldo van de indexeringsverschillen van de berekening van de plafondwaarde van de BK

Zoals wordt uitgelegd in rubriek 3.3, worden de verschillen tussen de gebudgetteerde beheersbare kosten en de plafondwaarden van de beheersbare kosten als niet-beheersbaar beschouwd. Zij vloeien immers voort uit de variatie tussen de gerealiseerde inflatie en de voorziene inflatie en uit de evolutie van de exogene variabelen voor de variabele BKZEF, twee effecten waarvoor VIVAQUA niet wordt geresponsabiliseerd door de tariefmethodologie.

Het niet-beheersbare saldo dat voortvloeit uit de berekening van de *incentive*plafondwaarde op beheersbare kosten, bedraagt voor boekjaar 2022 € 13.780.138 (schuld van de gebruiker tegenover VIVAQUA) en de berekening ervan wordt samengevat in Tabel 29.

	Saldo
Verskil indexerings BKMEF	10.625.629
Verskil indexerings variabele BKZEF	2.291.203
Verskil indexerings specifieke BKZEF	863.306
TOTAAL	13.780.138

Tabel 29: Saldo indexeringsverschillen van de berekening van de plafondwaarde van de BK

3.4.4 Saldo van de variaties van de opbrengsten

Zoals op een gedetailleerde manier wordt beschreven in rubriek 2.4, heeft VIVAQUA in 2022 opbrengsten van meerdere soorten geïnd. De variatie tussen de in 2022 gerealiseerde opbrengsten en degene die ex ante waren gepland voor hetzelfde jaar, vormt niet-beheersbare saldi, die in Tabel 30 worden vermeld. Merk op dat de opbrengsten per definitie een omgekeerd teken hebben ten opzichte van de lasten.

	Begroting	Gerealiseerd	Saldo
Periodiek tarief	- 254.146.883	- 256.775.454	- 1.934.052
Aanverwante	- 43.867.797	- 46.267.854	- 2.400.057
Subsidies	- 10.179.394	- 5.542.540	1.602.386
Andere opbrengsten		- 3.034.467	

TOTAAL	- 308.194.074	- 311.620.316	- 2.731.723
---------------	----------------------	----------------------	--------------------

Tabel 30: Niet-beheersbaar saldo van de variatie van de opbrengsten

Het niet-beheersbare saldo van de variatie van de opbrengsten bedraagt - € 2.731.723 voor het boekjaar 2022 (wat een schuld oplevert van VIVAQUA ten opzichte van de gebruiker ten bedrage van € 2.731.723).

3.4.5 Correctiesaldo voor CAPEX

Aangezien de begrote geproduceerde vaste activa ex ante uit de gereguleerde totale kosten werden gehaald om de kosten van de toegestane inkomsten te verkrijgen, moet dezelfde handeling ex post verricht worden.

Begrote CAPEX 2022	Gerealiseerde CAPEX 2022	Saldo CAPEX
- 113.977.648	- 122.190.213	- 8.212.565

Tabel 31: Saldo variatie CAPEX

Dit resulteert in een saldo van - € 8.212.565 (schuld van VIVAQUA aan de gebruiker van € 8.212.565). Zoals uitgelegd in subsectie 2.3.7 heeft BRUGEL ermee ingestemd om dit saldo te compenseren door een variatie van de TFM. Een deel hiervan werd echter verworpen op grond van onredelijke kosten in subsectie 3.1.1.

3.4.6 Totaal goedgekeurd niet-beheersbaar saldo

Na samenvoeging van de saldi die werden berekend in de secties 3.4.2 tot 3.4.5 en inaanmerkingneming van de in sectie 3.1 en 3.2 gerechtvaardigde verwerpingen, blijft er een niet-beheersbaar saldo van € **9.857.901** over voor het boekjaar 2022 (schuld van de gebruiker aan VIVAQUA).

Saldo NBK	8.710.009
Saldo indexeringsverschil BK	13.780.138
Saldo variatie opbrengsten	- 2.731.723
Saldo variatie CAPEX	- 8.212.565
Methodologische afwijzingen	- 1.068.767 ⁴⁸
Verworpen onredelijke kosten	- 1.061.998
Incentive op lekkages (winst)	442.807
TOTAAL niet-beheersbare saldi	9.857.901

Tabel 32: Totaal van de niet-beheersbare saldi

Dit totale niet-beheersbare saldo wordt teruggestort in het Reguleringsfonds.

⁴⁸ € 894.715 krachtens de afschrijving van de TFM, € 100.812 krachtens de inkomstenderving op de brandkranen en € 73.240 krachtens de verwerping van het innovatieve karakter van het project 'Digitalization process move' (zie sectie 3.2).

3.5 Tariefreguleringsfonds

Het Tariefreguleringsfonds heeft een initieel bedrag van € 0 op 01/01/2022, de datum waarop de eerste regulatoire periode begint te lopen. Logischerwijze werd in 2022 geen enkel gebruik gemaakt van het Reguleringsfonds.

Ex post worden twee bedragen naar het Tariefreguleringsfonds overgedragen:

- 1) Een deel van de saldi op beheersbare kosten, in overeenstemming met het in sectie 3.3.4 toegelichte incentivemechanisme en na correctie voor neveneffecten op het in sectie 3.3.5 toegelichte lekkagemechanisme.
- 2) Het totaal van de niet-beheersbare saldi die worden vermeld in rubriek 3.4.6.

Reguleringsfonds op 01/01/2022	€ 0
Saldo op de beheersbare kosten die naar het Reguleringsfonds kunnen worden overgedragen	- € 3.253.934
Niet-beheersbare saldi	€ 9.857.901
Reguleringsfonds op 31/12/2022	€ 6.603.967

Tabel 33: Reguleringsfonds op 31/12/2022

Op 31/12/2022 vertoont het reguleringsfonds dus een schuld van de gebruiker aan VIVAQUA ten belope van € 6.603.967.

4 Overige controles

4.1 Controle van de rendabiliteit van de aanverwante activiteiten

De methodologie voorziet bij punt 1.1.1.3 dat *'de aanverwante activiteiten moeten een balans vertonen (verschil tussen opbrengsten en kosten) die stabiel is in de tijd. (...) In het geval dat een aanverwante activiteit een negatieve balans vertoont (d.w.z. verlies oplevert), kan die als aanverwant worden aangemerkt indien de operator aantoont dat ze ten minste aan een van de volgende twee voorwaarden beantwoordt:*

- *De verliezen zijn lager dan de potentiële/geraamde kosten als er niets wordt gedaan; of*
- *De activiteit biedt sociale en/of milieuvoordelen en/of veiligheidsvoordelen die het negatieve karakter van de balans verantwoorden.'*

Het doel van deze subsectie is dan ook om de balans op te maken van de aanverwante activiteiten van VIVAQUA.

Zoals uitgelegd in subsectie 0 is de belangrijkste aanverwante activiteit van VIVAQUA de groothandel in water. Om redenen van commerciële vertrouwelijkheid zullen de details van het saldo van deze aanverwante activiteit hier niet worden weergegeven. BRUGEL beperkt zich ertoe te bevestigen dat het saldo niet negatief is.

Wat de andere aanverwante activiteiten betreft, konden alleen de opbrengsten door VIVAQUA worden geïdentificeerd en kon BRUGEL deze dus niet vergelijken met de bijbehorende kosten en het saldo van deze activiteiten controleren. **BRUGEL vraagt VIVAQUA om de kosten van elke aanverwante activiteit voor de komende boekjaren analytisch op te volgen.**

4.2 Controle van de activiteit 'schalenfabriek'

In het verleden heeft VIVAQUA beslist om zelf de schalen te produceren die worden gebruikt voor de renovatie van het rioleringsnet, in plaats van ze (in het buitenland) aan te kopen. BRUGEL heeft deze activiteit in haar methodologie gekwalificeerd als een rechtstreeks gereguleerde activiteit, terwijl ze een specifiek afwijzingscriterium opnam voor eventuele onredelijke kosten die uit deze activiteit zouden voortvloeien:

- '2c) Ingeval de operator beslist een subactiviteit die nodig is voor de goede uitvoering van zijn openbare dienst opdracht intern uit te voeren,*
- i. Indien de operator een beroep zou kunnen doen op een concurrerende markt, zal het bijkomende bedrag in vergelijking met de financieel voordeligste marktprijs uit principe worden verworpen, tenzij de operator een expliciete en redelijke reden kan opgeven. Bijvoorbeeld de productie van schalen.'*

VIVAQUA deelde mee dat ze in 2022 2.765 schalen (5,5 km) had geproduceerd en waardeerde deze tegen de gemiddelde marktprijs om een omzet van € 8,15 miljoen te realiseren. Ter vergelijking: VIVAQUA rapporteerde € 7,6 miljoen aan productiekosten: € 2,6 miljoen aan directe arbeid, € 2,2 miljoen aan huur van productiemiddelen en de Amiblu-licentie, € 1,8 miljoen aan grondstoffen en € 1 miljoen aan overige afschrijvingen en financiële kosten. Op basis van deze rapportering blijkt dat de marktprijs hoger is dan de kosten voor de zelfproductie van schalen door VIVAQUA.

BRUGEL beschikt momenteel niet over een vergelijking met de historische aankooprijzen voor schalen. **BRUGEL vraagt VIVAQUA om deze informatie bij de volgende controles ex post mee te delen om over een vergelijkingsbasis te beschikken voor de berekening van de marktprijs.**

4.3 Controle van de bijdragen van VIVAQUA aan HYDRALIS

Gedwongen door de verplichting tot externalisering van zijn pensioenverplichtingen krachtens de wet van 27 oktober 2006 betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorzieningen, had VIVAQUA in 2009 besloten een Organisme voor de Financiering van Pensioenen (OFP) op te richten onder de naam HYDRALIS. In dit opzicht voorziet de tariefmethodologie bij haar punt 2.4.4 het volgende 'De bedragen die aan Hydralis worden betaald als onderdeel van onze wettelijke verplichtingen om ervoor te zorgen dat onze pensioenen worden gedekt, in verband met het HYDRALIS-fonds, worden geklasseerd als niet-beheersbare kosten totdat de kapitalisatiegraad van 100% en de eventueel door de FSMA opgelegde voorzieningen (buffers) zijn bereikt.' In haar initiële tariefvoorstel ging VIVAQUA ervan uit dat de technische voorzieningen op lange termijn voor 100% gedekt zouden zijn.

Het jaar 2022 werd echter gekenmerkt door een grote neergang op de financiële markten (waardoor de balansactiva van HYDRALIS aanzienlijk daalden) en een zeer hoog inflatiepercentage (waardoor de balanspassiva van HYDRALIS aanzienlijk stegen): het OFP sloot het boekjaar af met een verlies van € 201.299.995. Naar aanleiding van dit resultaat vroeg de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA) om een herstelplan op te stellen, dat op 25 april 2023 door haar werd goedgekeurd. Dit plan voorziet in een herstel over 15 jaar, gefinancierd door een minimale jaarlijkse werkgeversbijdrage van € 26.800.000, geïndexeerd, door VIVAQUA aan HYDRALIS, met een toezegging om in 2037 een volledige dekking te bereiken met de minimale jaarlijkse dekkingspercentages zoals weergegeven in Tabel 34.

Jaar	Dekkingspercentage initieel tariefvoorstel	Minimaal dekkingspercentage van het door de FSMA goedgekeurde herstelplan
2022	96,59%	
2023	97,65%	79,9%
2024	98,67%	80,6%
2025	99,67%	81,4%
2026	100,0%	82,2%
2027	100,0%	83,1%
2028	100,0%	84,2%
2029	100,0%	85,2%
2030	100,0%	86,5%
2031	100,0%	87,8%
2032	100,0%	89,3%
2033	100,0%	91,0%
2034	100,0%	92,9%
2035	100,0%	95,1%
2036	100,0%	97,4%
2037	100,0%	100,0%

Tabel 34: Voorziene dekkingspercentages van de technische bepalingen HYDRALIS

Hierbij dient benadrukt dat er in het verleden al een herstelplan was geïmplementeerd na een boekjaar 2018 dat werd gekenmerkt door een verlies van € 83,8 miljoen, dat voornamelijk werd verklaard door de daling van de aandelenmarkt in december 2018. Meer dan de helft van dit verlies werd echter gerecupereerd in 2019, dankzij het goede herstel van de markten. BRUGEL heeft niettemin het verhoogde risiconiveau willen beperken dat door de gebruiker wordt gedragen als gevolg van de

strategische keuze van VIVAQUA om een OFP op te richten (het alternatief was om toe te treden tot de RSZPPO, die sindsdien is omgedoopt tot het Gesolliciteerde Pensioenfonds of 'GPF'). Als gevolg hiervan bevat punt 2.4.4.2 van de motivering van de prijsberekeningsmethode de volgende bepaling:

"In het geval van een daling van de financiële markten die een aanvullende bijdrage van VIVAQUA noodzakelijk maakt, zal die door de Regulator worden aanvaard ten belope van het bedrag dat de operator gedurende de tariefperiode extra zou hebben moeten betalen als hij voor de RSZPPO had gekozen. Elk bedrag daarboven zal door de Regulator als onredelijk worden beschouwd."

Voor het boekjaar 2022 bedraagt de bijdrage van VIVAQUA aan HYDRALIS € 29.344.112. Dat is minder dan wat VIVAQUA had moeten betalen als ze voor het GPF had gekozen (€ 42.704.726⁴⁹). BRUGEL verwerpt dus geen onredelijke kosten met betrekking tot de pensioenlasten voor het boekjaar 2022. BRUGEL zal de bijdrage van VIVAQUA aan HYDRALIS in de volgende boekjaren in detail opvolgen en vraagt VIVAQUA om in het rapportmodel details op te nemen over de berekening van zowel de bijdragen van VIVAQUA aan HYDRALIS (bedrag ten laste van VIVAQUA, bedrag ingehouden op de brutosalarissen van de personeelsleden, bijdrage van VIVAQUA in het kader van het herstelplan) als de hypothetische bijdragen van VIVAQUA aan het GPF, en dit cumulatief te doen.

4.4 Controle van de innovatieve projecten

De methodologie voorziet bij haar punt 2.4.3 dat de operator *r in zijn tariefvoorstel een vast extra bedrag kan opnemen om eventuele innovatieprojecten te betalen. Zo heeft VIVAQUA in haar initiële tariefvoorstel een bedrag van € 500.000 per jaar opgenomen om 'initiatieven met betrekking tot nieuwe technologieën te kunnen ontwikkelen ten behoeve van de Brusselse klanten'.*

Anderzijds wordt door de methodologie eveneens voorzien dat *deze innoverende projecten, samen met hun begroting, het voorwerp moeten zijn van overleg tussen de regulator en de operator en dat voor uitvoering elk project uitdrukkelijk door BRUGEL moet worden goedgekeurd.* In de loop van 2023 heeft VIVAQUA verzocht om de invoering van twee innoverende projecten: het project 'opsporing van lekken via satelliet' en het project 'Digitalization processus Move'. **Hoewel deze twee projecten werden opgestart vóór het verzoek tot invoering (in tegenstelling tot wat wordt aanbevolen in de methodologie), heeft BRUGEL ermee ingestemd om de invoering van het verzoek uitzonderlijk toe te staan en om het te analyseren tijdens de controle ex post 2022.**

Het project 'opsporing van lekken via satelliet' heeft tot doel de waterverliezen in het net te beperken door gebruik te maken van een methode voor voorafgaande plaatsbepaling via satelliet, ontwikkeld door de Israëlische onderneming ASTERRA. Door deze verliezen op te sporen, kan het netwerk efficiënter⁵⁰ worden hersteld en VIVAQUA schat de waterbesparing op minstens 585.825 m³ over 2021 en 2022. Aangezien VIVAQUA de eerste Belgische onderneming is die gebruikmaakt van het potentieel van het scannen van de bodem met een satelliet en aangezien het initiatief gekoppeld is aan nieuwe technologieën ten voordele van de Brusselse klanten, zoals voorzien in het initiële tariefvoorstel, **stemt BRUGEL ermee in om het project voor het opsporen van lekken via satelliet als innovatief te classificeren. De door VIVAQUA gerapporteerde kosten voor dit project in 2022 bedragen € 284.525.**

Het project 'Digitalization processus Move' beoogt de digitalisering van de procedure voor de opnemingsop tegenspraak bij een verandering van gebruiker in een woning, een procedure die tot nu

⁴⁹ Berekening uitgevoerd door Nexyan, de actuariële consultant van Hydralis. De details van de berekening werden overgemaakt aan BRUGEL.

⁵⁰ VIVAQUA beweert dat lekdetectie via satelliet het mogelijk maakt om gemiddeld 1 lek per 1,1 km geïnspecteerde leiding op te sporen, tegenover 1 lek per 3,5 km geïnspecteerde leiding met de traditionele methode.

toe handmatig werd uitgevoerd met behulp van een papieren formulier dat werd gecontroleerd door een VIVAQUA-agent. De digitalisering van de procedure omvat de ontwikkeling van een *multi-device* applicatie voor het verzamelen van informatie, het transporten en integreren van de verzamelde gegevens voor verwerking door VIVAQUA, het analyseren van de verzamelde gegevens en het verwerken en automatiseren ervan. Dit project is goed voor € 73.240 aan vastgelegde kosten in 2022 € 375.000 aan begrote kosten verspreid over 2023 en 2024.

VIVAQUA stelt dat er *veel toepassingen een bilaterale relatie tussen een klant en een dienstverlener mogelijk maken, maar dat er niets bestaat voor de tripartiete relatie tussen de inkomende - uitgaande klant en de dienstverlener die door een abonnement met elkaar verbonden zijn.* **BRUGEL heeft echter kunnen verifiëren dat de verhuisprocedure digitaal wordt uitgevoerd bij verschillende wateroperatoren in België en keurt het innoverende karakter van het project dus niet goed. BRUGEL verwerpt daarom het budget van € 73.240 dat is vastgelegd voor het boekjaar 2022.** Deze kosten zullen dus worden opgenomen in de lopende bedrijfskosten, zonder reden voor afwijzing op dit niveau, aangezien dit nieuwe communicatiekanaal dat door VIVAQUA is geopend, zijn operationele relevantie en doeltreffendheid heeft bewezen: meer dan 30% van de tot nu toe binnenkomende verhuisformulieren loopt via dit kanaal, dat een maximale betrouwbaarheid van de door de gebruikers meegedeelde gegevens garandeert (door hen gecodeerd en met een onmiddellijke controle van bepaalde velden), evenals tijdwinst bij de interne verwerking zodra deze gegevens door het internetplatform worden ontvangen.

Tot slot weigerde BRUGEL het verzoek van VIVAQUA om in 2022 kosten op te nemen in verband met de installatie van sensoren als innovatief project, zonder enige aanvullende informatie bij het ingediende dossier. VIVAQUA bevestigde dat ze in 2022 geen kosten had gemaakt voor dit project en verklaarde dat ze van plan was om voor 2023 opnieuw een aangepast en vervolledigd innovatiedossier in te dienen. **BRUGEL herinnert eraan dat innovatieve projecten expliciet door BRUGEL moeten worden gevalideerd voordat ze worden geïmplementeerd en dat bijgevolg geen kosten mogen worden ingevoerd voor 2023.**

4.5 Controle van de tariefcascade

De Ordonnantie stipuleert bij haar artikel 17, §3 het volgende: 'De wateroperator bedoeld in paragraaf 1, 3°, VIVAQUA, neemt, met het oog op het behoud van de kwaliteit van het water, de sanering van het huishoudelijk en industrieel afvalwater voor zijn rekening op basis van het volume water dat hij verdeelt in het Gewest. De wateroperator kan die sanering zelf uitvoeren of toevertrouwen aan een derde via een dienstencontract voor sanering.'. Logischerwijs heeft VIVAQUA dan ook een dienstencontract gesloten met HYDRIA om een deel van de (zgn. 'gewestelijke') sanering te verzekeren. HYDRIA heeft dus geen enkele contractuele noch reglementaire band met de eindgebruiker, waardoor ze dus aan VIVAQUA haar gewestelijke saneringskosten factureert, die vervolgens door VIVAQUA aan de eindgebruiker worden doorberekend. Dit principe wordt 'de tariefcascade' genoemd.

Deze rubriek is bedoeld om uit te leggen hoe deze cascade in de praktijk werd gerealiseerd door de operatoren, om de door BRUGEL voorziene methodologische principes te herhalen om de cascade te organiseren vanaf het eerste regulatoire jaar en ten slotte om te analyseren hoe de cascade in 2022 in de praktijk is verlopen.

4.5.1 Procedure voor historische regularisatie

HYDRIA stuurde in het verleden voorschotfacturen naar VIVAQUA op basis van de volumes van het vorige jaar, die vervolgens het voorwerp uitmaken van een jaarlijkse regularisatie, die in twee fasen verloopt:

- i. Een eerste aanpassing wordt uitgevoerd om rekening te houden met de door VIVAQUA gefactureerde volumes aan de gebruikers ten opzichte van de facturen van de voorschotten

die door HYDRIA werden verzonden. Er wordt een officiële brief verzonden door de directie van VIVAQUA om dat verschil te verantwoorden, en er wordt een bijkomende factuur of een creditnota opgesteld door VIVAQUA, afhankelijk van de aard van het verschil.

- ii. Een tweede aanpassing van de werkelijk geleverde volumes ten opzichte van het volume dat via de voorschotten werd gefactureerd. Die aanpassing maakt niet het voorwerp uit van een officiële brief, aangezien dit niet is voorzien door het saneringsdienstencontract.

Uit de analyse van de historische werking blijkt dat het saneringsdienstencontract niet voldoet aan de voorwaarden van de Ordonnantie, aangezien het een jaarlijkse regularisatiefactuur voorziet op basis van de gefactureerde volumes (eerste aanpassing die hierboven wordt vermeld) en niet de werkelijk geleverde volumes. In een vergadering met de drie betrokken partijen BRUGEL-HYDRIA-VIVAQUA op 20/04/2023 werd overeengekomen dat het saneringscontract tussen beide operatoren zou worden aangepast, zodat de regularisatiefactuur zou worden gebaseerd op de werkelijk geleverde volumes overeenkomstig de Ordonnantie en de methodologie. **BRUGEL stelt echter vast dat deze wijziging tot op heden nog niet is doorgevoerd.**

In de praktijk respecteert de regularisatie tussen beide operatoren de Ordonnantie en de methodologie wel degelijk in het licht van de tweede aanpassing die hierboven vermeld wordt. Maar aangezien deze niet was voorzien door het saneringscontract en op een informele manier werd gerealiseerd tussen de twee operatoren, bestaat een juridisch en operationeel risico. De facturatieproblemen die VIVAQUA sinds november 2021 ondervindt, brengen dit in het bijzonder onder de aandacht, en de gevolgen ervan op de tariefcascade worden in rubriek 4.5.3 geanalyseerd.

4.5.2 Methodologische principes

Ex ante heeft BRUGEL principes opgesteld voor het verloop van de cascade in haar motivering van de methodologie van HYDRIA en VIVAQUA en heeft daarbij meer bepaald de werking van de cascade in de methodologie van VIVAQUA voorzien:

- 'In de praktijk werkt het factureringssysteem voor de tarieven m.b.t. de gewestelijke sanering als volgt:*
- 1. In eerste instantie factureert de BMWB periodiek een forfaitair bedrag aan VIVAQUA dat overeenkomt met de eenheidskost van de gewestelijke waterzuivering die door de BMWB wordt begroot, vermenigvuldigd met de verwachte gefactureerde volumes;*
 - 2. Vervolgens factureert VIVAQUA de gebruikers een algemene saneringsbijdrage per m³ waarin de gewestelijke saneringscomponent is opgenomen die overeenstemt met de door de BMWB begrote eenheidskost voor gewestelijke sanering en vermeerderd met een bijdrage in de administratieve verwerkingskosten voor de facturatie en de risico's van niet-betaalde facturen;*
 - 3. Op het einde van de periode stuurt VIVAQUA aan BMWB een regularisatiefactuur die overeenstemt met de door de BMWB begrote eenheidskost voor gewestelijke sanering vermenigvuldigd met de daadwerkelijk verdeelde volumes.'*

Aangezien de voorschotfacturen vanuit historisch oogpunt bekeken gebaseerd zijn op de gefactureerde volumes van het jaar voordien, ondertekenden de operatoren op 24/01/2023 een nieuw dienstencontract om de verandering van de basis voor de berekening van de voorschotten juridisch te formaliseren in overeenstemming met het hierboven vermelde punt 1. (namelijk rekening houdend met de verwachte volumes van 60 miljoen m³ per jaar). In de praktijk had HYDRIA haar voorschotfacturen van 2022 al opgesteld op basis van de verwachte volumes en niet meer op basis van de volumes van het jaar voordien.

Wat punt 3. van het hierboven voorgestelde facturatiesysteem betreft, vermeldt BRUGEL in haar motivatie van de methodologie van de operatoren het volgende principe:

'Voor de Regulator maakt de timing van de facturatie die tussen de operatoren werd overeengekomen, niets uit zolang het bedrag 'Vr*Cb' duidelijk identificeerbaar is in de lasten van VIVAQUA en in de inkomsten van de BMWB bij de ex-post controle. Idealiter zou dit facturatieproces ten laatste op 31 maart van elk jaar moeten worden voltooid.'

Waarbij 'Vr' het werkelijk verdeelde volume is en 'Cb' de door HYDRIA gebudgetteerde kosten (dus het gewestelijke saneringstarief dat aan VIVAQUA wordt gefactureerd).

Vanuit een strikt regelgevend standpunt gezien controleert BRUGEL dus drie aspecten van de tariefcascade in haar ex post-controle van VIVAQUA:

- a) De ex post gerealiseerde lasten door VIVAQUA in verband met de gewestelijke sanering, die gelijk zijn aan Vr*Cb
- b) De opstelling van een regularisatiefactuur tussen de operatoren op basis van de werkelijk geleverde volumes, maar voor BRUGEL maakt de timing geen verschil uit
- c) De analyse van eventuele onredelijke kosten die voortvloeien uit de invoering van de cascade

Punt a) kon worden geïdentificeerd in het ex post-rapportmodel van VIVAQUA en werd in rubriek 2.4.1 geanalyseerd. De volgende rubriek is onder meer bedoeld om de punten b) en c) te controleren.

4.5.3 Verloop van de cascade in 2022

Regularisatie van het boekjaar 2021

Overeenkomstig de historische procedure die werd uitgelegd in rubriek 4.5.1, werd een eerste aanpassing uitgevoerd om de door HYDRIA opgestelde voorstellen in 2021 (€ 34.784.902) te vergelijken met de door VIVAQUA in 2021 gefactureerde volumes (€ 27.548.730), waaruit een verschil bleek van € 7.236.172 in het voordeel van VIVAQUA. Dit verschil was veel groter dan in de vorige boekjaren ten gevolge van de facturatieproblemen van VIVAQUA sinds november 2021, de 'go live'-datum van SAP IS-U. Aangezien HYDRIA terecht een achterstand van liquiditeiten waarvoor VIVAQUA verantwoordelijk is, niet gratis wil voorfinancieren vóór de tweede aanpassing, werd een liquiditeitsconventie onderhandeld tussen beide partijen.

De achterstand in liquide middelen ten gevolge van het factureringsprobleem van VIVAQUA werd geschat op € 5.677.870,90, waarbij het tijdsverschil tussen de gefactureerde bedragen en de door VIVAQUA geleverde bedragen van 2020 (€ 13.840.739,59) en 2021 (€ 19.518.610,49) wordt vergeleken. Dat tijdsverschil was in het verleden zeer stabiel (doordat het gewoon het gevolg was van de boekhoudkundige vertraging tussen de gefactureerde volumes en de geleverde volumes), waardoor de toename ervan werd toegewezen aan de vertraging bij de facturering van VIVAQUA.

De liquiditeitsconventie die op 03/06/2022 tussen beide partijen werd gesloten, voorziet dan ook het volgende:

- De vereffening van de creditnota € 7.236.172,10 (excl. btw) zal gebeuren via compensatie op de voorschotfacturen van de maanden april tot juni 2022.
- De tweede aanpassing van de regularisatie, die wordt geschat op € 5.677.870,90 (excl. btw) zal in januari 2023 door VIVAQUA worden opgesteld en zal betekenen dat HYDRIA een bijkomende facturering zal moeten opstellen ten opzichte van de in 2022 ontvangen voorschotten.

- VIVAQUA zal een forfaitaire vergoeding van € 22.711,48 aan HYDRIA betalen, wegens het nadeel ondergaan door HYDRIA in de vorm van een voorfinanciering van € 5.677.870,90 (excl. btw) (nadeel berekend met toepassing van de marktconforme rentevoet van 0,4% over een periode van twaalf maanden voorfinanciering).

HYDRIA heeft bevestigd dat alle bedragen intussen werden geregulariseerd. Aangezien ze de forfaitaire vergoeding van € 22.711,48 als onredelijk beschouwt, zal ze deze in de controle ex post 2022 van VIVAQUA verwerpen.

Voor het boekjaar 2022 verzonden voorschotfacturen

Zoals in rubriek 4.5.2 werd uitgelegd, werden de maandelijkse voorschotten die in 2022 door HYDRIA aan VIVAQUA werden gefactureerd, berekend in overeenstemming met de methodologie waarbij de bijdragelasten die door VIVAQUA voor 2022 waren voorzien (€ 34.542.000), door de voor hetzelfde jaar voorziene geleverde volumes worden gedeeld (60 miljoen m³). In theorie zou VIVAQUA dus maandelijks een bedrag van € 3.482.985 incl. btw (€ 2.878.500 excl. btw) moeten betalen, maar twee gebeurtenissen hebben het geanticipeerde verloop van de cascade gedwarsboemd.

In de eerste plaats voorziet de liquiditeitsconventie van 03/06/2022 - zoals hierboven uitgelegd - dat de vereffening van de creditnota van € 7.236.712,10 gebeurt 'door compensatie met de facturen voor de gewestelijke saneringsbijdrage voor de maanden april, mei en juni (gedeeltelijk) 2022'.

In de tweede plaats vroeg VIVAQUA in een brief van 18 november 2022 de opschorting van de betaling van de voorschotfacturen tot 31 maart 2023 wegens haar liquiditeitsproblemen ten gevolge van haar factureringproblemen. Een faciliteits- en spreidingsovereenkomst voor de betalingen die op 24/01/2023 werd ondertekend tussen de twee operatoren, ging in op een deel van de aanvankelijke vraag van VIVAQUA: de betalingen van de voorschotten van oktober, november en december 2022 maken het voorwerp uit van een betalingsmoratorium waarin wordt toegestemd tot 28 februari middels de betaling van een vergoeding door VIVAQUA aan HYDRIA. Die vergoeding omvat drie elementen:

- Een betaling voor de betalingsfaciliteit waarmee HYDRIA had ingestemd voor een tarief van 2,581% toegepast op het totale bedrag (incl. btw) van de drie betreffende facturen (namelijk € 10.448.955). Die betaling bedraagt € 54.686,64.
- De dekking van de advieskosten ten gevolge van de onderhandeling over de overeenkomst voor de betalingsfaciliteit, voor een bedrag van € 2.179,82 (incl. btw) (€ 1.801,50 excl. btw).
- De dekking van de kosten en de eventuele financiële lasten in verband met de mogelijke toevlucht tot een schuld om een eventuele behoefte aan liquide middelen van HYDRIA op te vangen in verband met het uitstel van de betaling van de drie mensualiteiten.

Aangezien de eventualiteit die wordt vermeld in punt 3) - gelukkig - niet werd bewaarheid, bedraagt de vergoeding die VIVAQUA aan HYDRIA betaalde in toepassing van de overeenkomst over de betalingsfaciliteit € 56.866. Aangezien ze de vergoeding van € 56.866,46 als onredelijk beschouwt, zal ze deze in de ex post-controle 2023 van VIVAQUA verwerpen.

Regularisatie van het boekjaar 2022

Tot op heden werd de regularisatiefacturering van boekjaar 2022 niet uitgevoerd. Er zou een akkoord zijn gesloten tussen de partijen om de regularisatie van de boekjaren 2022 en 2023 bij het begin van het jaar 2024 uit te voeren. De partijen hebben dit akkoord echter niet geformaliseerd in een conventie.

Bovendien heeft BRUGEL kunnen verifiëren dat er tussen beide partijen werd onderhandeld over een nieuwe overeenkomst voor de saneringsdienst om de regularisatiefactuur in overeenstemming te brengen met de methodologie en de ordonnantie: de volumes die in aanmerking worden genomen voor de berekening zouden voortaan de geleverde volumes zijn en de regularisatiefactuur zou elk jaar vóór eind april door HYDRIA worden opgesteld.

Een gevolg van de aanpassing van het dienstverleningscontract aan de methodologie is een eenmalige overdracht van liquide middelen⁵¹ van VIVAQUA naar HYDRIA. Aangezien het aanpassingsproces in het verleden gebaseerd was op de gefactureerde volumes, resulteert de aanpassing nu op basis van de gedistribueerde volumes in een tijdsverschil in het regularisatiebedrag dat gelijk is aan het bedrag van de in jaar N gedistribueerde volumes die door VIVAQUA in jaar N+1 nog moeten worden gefactureerd. Dat bedrag was eind 2021 € 19.518.610 (zoals weergegeven in Tabel 35), inclusief € 5.677.870,9 in verband met de factureringsproblemen van VIVAQUA, die al aan HYDRIA zijn terugbetaald (zie rubriek 4.5.1). De eenmalige contante overdracht van VIVAQUA naar HYDRIA om de regularisatieprocedure in overeenstemming te brengen met de methodologie en de ordonnantie, bedraagt bijgevolg € 14.177.962. Er zou een akkoord zijn gesloten tussen de twee operatoren om deze overdracht uit te voeren bij de eerste overdracht, maar net als bij de overeenkomst met betrekking tot de regularisatie van de jaren 2022 en 2023 is deze overeenkomst niet geformaliseerd.

	2020	2021	2022
Tarief [€/m ³]	0,5552	0,5757	0,5757
Verwachte volumes [m ³]	63.666.245	60.421.925	60.000.000
Door VIVAQUA gefactureerde volumes aan de abonnees [m ³]		51.431.447	47.090.802
Geleverde, maar nog door VIVAQUA te factureren volumes aan de abonnees [m ³]	26.155.675	35.050.208	48.545.167
Verwachte door HYDRIA gefactureerde voorschotten [€]		34.784.902	34.542.000
Door VIVAQUA aan de abonnees gefactureerde gewestelijke saneringsbijdrage [€]		27.548.730	Niet beschikbaar
Nog door VIVAQUA aan de abonnees te factureren gewestelijke saneringsbijdrage [€]	13.840.740	19.518.610	27.287.658

Tabel 35: Bedragen in verband met geleverde en nog te factureren volumes

Ten slotte moeten we deze controle van de tariefcascade afsluiten door erop te wijzen dat de werking van de tariefcascade tussen de twee operatoren, hoe die er ook uitziet, neutraal is vanuit reglementair oogpunt. Bij de ex post-controle worden namelijk alleen de bedragen geanalyseerd die betrekking hebben op de geleverde (voorzien of gerealiseerde) volumes, los van het systeem van de maandelijkse afbetaling en het systeem van de jaarlijkse regularisatie. Een tariefcascade waarvan de werking sterk

⁵¹ Dit zou in de toekomst *ceteris paribus* niet meer mogen gebeuren.

afwijkt van de principes die BRUGEL in de tariefmethodologie voorschrijft, loopt echter het risico om de financiële liquiditeit van een of beide operatoren in gevaar te brengen.

BRUGEL raadt de operatoren dan ook ten stelligste aan om de aanbevelingen van de tariefmethodologie met betrekking tot de werking van de tariefcascade te volgen.

4.6 Verbonden ondernemingen of ondernemingen met een deelnemingsverhouding

VIVAQUA bezit bijna 100% van de naamloze vennootschap (nv) des Mines de Pyrites de Vedrin. De enige activa van deze onderneming is een voormalige pyrietmijn, die nu een van de belangrijkste winningsgebieden van VIVAQUA is. Volgens de wet op de mijnbouwconcessies kan deze juridische structuur niet worden opgeheven door fusie (absorptie) met VIVAQUA.

Deze onderneming boekte een winst van € 54.126 in het boekjaar 2022. BRUGEL zal bij latere controles ex post de mogelijkheid analyseren om het resultaat van deze nv op te nemen in de regulatoire saldi van VIVAQUA.

Evenzo zal moeten worden bepaald of de investeringen in dit winningsgebied ook op de balans van deze onderneming moeten worden geboekt. Latere controles ex post zullen dus moeten nagaan of deze bedragen moeten worden opgenomen in de investeringsbedragen die op de balans van VIVAQUA worden vermeld teneinde over een relevante vergelijkingsbasis te beschikken ten opzichte van het MIP (dat neutraal is wat de juridische entiteit betreft die de investeringen registreert).

5 Beslissingen

Gezien de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot vaststelling van een kader voor het waterbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;

Gezien de ordonnantie van 17 januari 2022 tot wijziging van de ordonnantie van 20 oktober 2006;

Gezien de tariefmethodologie die van toepassing is op de wateroperator VIVAQUA die actief is in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;

Gezien het jaarverslag van VIVAQUA met betrekking tot het exploitatieresultaat voor 2022 dat op 29 juni 2023 naar BRUGEL werd gestuurd;

Gezien de analyse van de regulatoire saldi, zoals gerapporteerd door VIVAQUA, uitgevoerd door BRUGEL;

Gezien de e-mailberichten van 28 juli en 10 oktober 2023 van BRUGEL betreffende verzoeken om aanvullende informatie;

Gezien de antwoorden van VIVAQUA (op de verzoeken van BRUGEL om aanvullende informatie) verzonden op 28 augustus, 11 september, 10 oktober, 20 oktober, 7 november, 4 december en 14 december 2023) en de aanvullende informatie verzonden door Vivaqua naar aanleiding van de opmerkingen over het ontwerp van beslissing;

Heeft de raad van bestuur van BRUGEL beslist:

- a) De regulatoire saldi zoals gepresenteerd in de initiële verslagen van VIVAQUA te verwerpen;
- b) De gecorrigeerde regulatoire saldi gepresenteerd in punten 3.3.4 en 3.4.6 van dit document te aanvaarden, op voorwaarde dat VIVAQUA de aangebrachte correcties in het boekjaar 2023 boekt;

Daarnaast formuleert BRUGEL de volgende niet-exhaustieve verzoeken en aanbevelingen:

- Met betrekking tot de procedure voor de invordering van onbetaalde facturen,
 - BRUGEL raadt VIVAQUA ten stelligste aan om alle mogelijke middelen aan te wenden om de onbetaalde facturen in te vorderen.
 - BRUGEL verzoekt VIVAQUA bijzondere aandacht te besteden aan de juistheid van haar berekening van de waardeverminderingen voor de komende boekjaren;
 - BRUGEL vraagt aan VIVAQUA om deel te nemen aan een overleg over de gebruikte methode voor het bepalen van het deel van de niet-invorderbare vorderingen bij de onbetaalde facturen dat toe te schrijven is aan de facturatieproblemen van VIVAQUA.
- Wat de extra kosten voor het beheer van het 'SAP IS-U'-project betreft, vraagt BRUGEL aan VIVAQUA om haar alle informatie te bezorgen die nodig is om de kosten van het 'SAP IS-U'-implementatieproject in zijn geheel te vergelijken met de oorspronkelijk begrote kosten.
- BRUGEL vraagt dat de methode voor de boeking van de indirecte kosten niet meer wordt gewijzigd tijdens de regulatoire periode 2022-2026, tenzij BRUGEL hier uitdrukkelijk mee instemt;
- Met betrekking tot de TFM,
 - BRUGEL vraagt VIVAQUA om in overleg met BRUGEL richtlijnen opstellen waarmee de ex post waarde van de TFM in andere scenario's dan die van boekjaar 2022 zal worden verduidelijkt.

- BRUGEL vraagt VIVAQUA om tegen 30 april 2024 een model voor te stellen voor de opvolging van de verworpen afschrijvingen van de TFM die moeten worden opgenomen in het rapportmodel ex post 2023.
- BRUGEL vraagt VIVAQUA om de kosten van elke aanverwante activiteit voor de komende boekjaren analytisch op te volgen;
- BRUGEL vraagt VIVAQUA om zo snel mogelijk een analytische opvolging van de niet-periodieke tarieven te implementeren;
- BRUGEL raadt de wateroperatoren ten stelligste aan om de aanbevelingen van de tariefmethodologie met betrekking tot de werking van de tariefcascade te volgen.

Bij haar controle ex post van de rekeningen van VIVAQUA voor 2023 zal BRUGEL erop toezien dat VIVAQUA deze beslissing naleeft.

6 Algemeen voorbehoud

BRUGEL heeft deze beslissing goedgekeurd en haar mening gegeven over de regulatoire saldi van VIVAQUA voor 2022 op basis van alle informatie die haar ter beschikking werd gesteld.

Indien bij latere controles zou blijken dat de informatie foutief is (al dan niet in het voordeel van VIVAQUA) en eventueel moet worden aangepast⁵², kan BRUGEL haar beslissing herzien.

BRUGEL behoudt zich het recht voor nog verantwoordingselementen met betrekking tot het redelijke karakter van bepaalde elementen van de totale inkomsten in de loop van de volgende jaren te vragen en te onderzoeken.

VIVAQUA wordt verzocht om BRUGEL binnen 10 dagen na de kennisgeving van deze beslissing op de hoogte te brengen van eventuele opmerkingen, materiële en/of berekeningsfouten die deze beslissing zou kunnen bevatten.

7 Beroep

Deze beslissing kan het voorwerp uitmaken van een beroep voor het Marktenhof van Brussel conform artikel 39/4 § 1 van de kaderordonnantie water: 'Tegen de tariefbeslissingen die Brugel neemt op basis van afdeling VIII kan een beroep worden ingesteld bij het Marktenhof, zetelend in kort geding'.

De termijn daarvoor bedraagt '30 dagen vanaf de kennisgeving van de beslissing of, voor de betrokken personen aan wie de beslissing niet werd bekendgemaakt, binnen een termijn van dertig dagen vanaf de publicatie van de beslissing of, indien ze niet werd gepubliceerd, binnen een termijn van dertig dagen vanaf de kennisname ervan' overeenkomstig artikel 29quater § 2 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt.

Deze beslissing kan het voorwerp uitmaken van een klacht tot heroverweging bij BRUGEL binnen een termijn van twee maanden na publicatie, in overeenstemming met artikel 30decies van de elektriciteitsordonnantie; deze klacht heeft geen opschortende werking. In het geval van een klacht tot heroverweging overeenkomstig artikel 30decies, wordt deze termijn van dertig dagen opgeschort tot de mededeling van de beslissing over de klacht door BRUGEL, of bij ontstentenis van een beslissing door BRUGEL, tot het verstrijken van de in artikel 30decies, § 2, bedoelde termijn.

* *

*

⁵² Tijdens deze controle ex post 2022 heeft BRUGEL meermaals vastgesteld dat de kruisverwijzingen van verschillende gegevens inconsistenties vertoonden, wat heeft geleid tot verschillende correcties van de gegevens in dit verslag.